
Starostwo Powiatowe w Sokółce

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA
ŚRODOWISKO
UPROSZCZONYCH PLANÓW URZĄDZENIA
LASU DLA LASÓW NIESTANOWIĄCYCH
WŁASNOŚCI SKARBU PAŃSTWA NA TERENIE
POWIATU SOKÓLSKIEGO
Miast i Gmin Dąbrowa Białostocka, Suchowola,
Sokółka oraz Gminy Nowy Dwór**

na okres od 01 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2028 r.

Warszawa, 2018

Spis treści:

1 Wstęp	5
1.1 Streszczenie w języku niespecjalistycznym	5
1.2 Wykaz stosowanych skrótów i terminów	7
2 Informacje ogólne	8
2.1 Podstawa prawna i zakres prognozy oddziaływania Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu na środowisko	8
2.2 Zawartość i główne cele Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu	11
2.3 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	12
2.4 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu.....	13
2.5 Powiązania Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu z innymi dokumentami, w tym dokumentami, dla których zostały sporządzone strategiczne oceny	15
2.6 Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	17
3 Opis, analiza i ocena stanu środowiska i celów ochrony	18
3.1 Położenie i ogólna charakterystyka obszaru objętego opracowaniem UPUL .	18
3.2 Klimat	18
3.3 Charakterystyka lasów na gruntach niestanowiących własności Skarbu Państwa objętych opracowaniem UPUL	19
3.4 Aktualny stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	25
3.4.1 <i>Stan środowiska na obszarach objętych uproszczonymi planami urządzenia lasu</i>	25
3.4.2 <i>Stan i zagrożenia powietrza atmosferycznego</i>	26
3.4.3 <i>Stan i zagrożenia gleb</i>	27
3.4.4 <i>Stan i zagrożenia wód powierzchniowych i gruntowych</i>	27
3.4.5 <i>Zagrożenia dla ekosystemów leśnych</i>	28
3.4.6 <i>Zagrożenia antropogeniczne</i>	29
3.5 Istniejące formy ochrony przyrody w obszarze opracowania UPUL.....	30
3.5.1 <i>Pomniki przyrody</i>	33
3.5.2 <i>Siedliska przyrodnicze poza obszarem Natura 2000</i>	34
3.6 Istniejące problemy ochrony przyrody istotne z punktu widzenia realizacji UPUL, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	34
3.7 Aktualny stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	35
4 Przewidywane oddziaływanie UPUL na środowisko i Obszary Natura 2000	37
4.1 Przewidywane oddziaływanie UPUL na środowisko	37
4.1.1 <i>Oddziaływanie na różnorodność biologiczną</i>	37
4.1.2 <i>Oddziaływanie na ludzi i zdrowie ludzi</i>	37

4.1.3	<i>Oddziaływanie na rośliny, grzyby i zwierzęta, w szczególności na gatunki chronione</i>	38
4.1.4	<i>Oddziaływanie na wodę</i>	42
4.1.5	<i>Oddziaływanie na powietrze</i>	43
4.1.6	<i>Oddziaływanie na powierzchnię ziemi</i>	43
4.1.7	<i>Oddziaływanie na krajobraz</i>	43
4.1.8	<i>Oddziaływanie na klimat</i>	44
4.1.9	<i>Oddziaływanie na zasoby naturalne</i>	44
4.1.10	<i>Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej</i>	46
4.1.11	<i>Zestawienie zbiorcze wpływu realizacji założeń UPUL na środowisko</i>	47
4.2	<i>Przewidywane oddziaływanie UPUL na formy ochrony przyrody</i>	48
4.2.1	<i>Przewidywane oddziaływanie na Biebrzański Park Narodowy wraz z otuliną</i>	48
4.2.2	<i>Przewidywane oddziaływanie na Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej im. Prof. Witolda Sławińskiego</i>	51
4.2.3	<i>Przewidywane oddziaływanie na rezerваты przyrody</i>	54
4.2.4	<i>Przewidywane oddziaływania na użytki ekologiczne</i>	54
4.3	<i>Przewidywane oddziaływanie UPUL na Obszary Natura 2000</i>	54
4.3.1	<i>Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk</i>	54
4.3.2	<i>Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków</i>	61
4.4	<i>Przewidywane oddziaływanie UPUL na siedliska leśne, potencjalne siedliska przyrodnicze</i>	107
4.5	<i>Przewidywane oddziaływanie na integralność obszarów Natura 2000</i>	108
4.6	<i>Przewidywane skumulowane oddziaływanie UPUL na środowisko</i>	109
4.7	<i>Przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań UPUL na środowisko</i>	110
4.8	<i>Metody analizy skutków realizacji postanowień UPUL oraz częstotliwość jej przeprowadzania</i>	111
4.9	<i>Rozwiązania alternatywne do zadań ujętych w UPUL</i>	112
5	Spis tabel i wykresów	113
6	Literatura	115

1 Wstęp

1.1 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Wykonanie Prognozy oddziaływania na środowisko Uproszczonych Planów Urządzenia Lasu wynika z art. 46 oraz 47 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 ze zm.). Przeczytać tam możemy m.in., że: „Przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty: (...) planów lub programów w dziedzinie (...) leśnictwa (...)”. Szczegółowy zakres prognozy znajduje się w art. 51 wyżej wymienionej ustawy.

Głównym celem opracowanej prognozy było przeanalizowanie zapisów znajdujących się w Uproszczonych Planach Urządzenia Lasu (UPUL) w odniesieniu do ich wpływu na środowisko przyrodnicze. Analiza ta polegała głównie na sprawdzeniu, czy zapisy te nie wpływają negatywnie na środowisko naturalne, a w szczególności na stan zachowania przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, gatunków grzybów, roślin i zwierząt objętych ochroną prawną oraz na stan zachowania siedlisk wymienionych, jako cenne z punktu widzenia Unii Europejskiej w Dyrektywach Rady 2009/147/WE (ochrona ptaków oraz ich siedlisk) oraz 92/43/EWG (siedliska przyrodnicze oraz dzika fauna i flora).

Jednym z podstawowych zadań była analiza wpływu realizacji zaprojektowanych w UPUL wskazań gospodarczych na określone prawnie przedmioty ochrony występujące w obszarze lasów prywatnych objętych opracowaniem UPUL. Oceny dokonano na podstawie analiz eksperckich przy użyciu tabel macierzy. Tabele macierzy pozwalają przy pomocy wartości liczbowych określić wpływ projektowanych działań gospodarczych na siedliska przyrodnicze oraz na gatunki podlegające ochronie prawnej.

Opracowanie powstało w zgodzie z wymogami formalno-prawnymi oraz wytycznymi organów opiniodawczych. W pierwszej części dokumentu zawarto ogólne informacje na temat podstawy prawnej i powiązań z innymi dokumentami, krótki opis Uprozczonego Planu Urządzenia Lasu oraz informacje o źródłach danych oraz metodach wykorzystywanych w trakcie sporządzania prognozy.

Kolejny rozdział opracowania zawiera informacje o aktualnym stanie środowiska. W części tej w stopniu ogólnym omówione zostały warunki geograficzne gmin Powiatu Sokólskiego, szczegółowo opisano natomiast stan ekosystemów leśnych oraz potencjalne zagrożenia abiotyczne, biotyczne i antropogeniczne środowiska przyrodniczego. Przytoczono także główne przedmioty ochrony lokalnej przyrody.

Integralną część opracowania stanowi prognoza wpływu zaplanowanych działań z zakresu gospodarki leśnej na stan środowiska. Szczegółowo rozpatrzono potencjalne oddziaływanie zaplanowanych w UPUL zabiegów na chronione rośliny, zwierzęta, siedliska, ze szczególnym uwzględnieniem przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Załęczański Łuk Warty. Ponadto, przeanalizowano potencjalny wpływ zaplanowanych zabiegów na elementy środowiska oraz na zabytki i dobra kultury.

Wykazano, iż oddziaływanie projektów planów na powietrze, wodę, klimat, rośliny, zwierzęta oraz zabytki i dobra kultury będzie miało charakter neutralny. W odniesieniu do bioróżnorodności, ludzi oraz zasobów naturalnych oddziaływanie będzie miało charakter pozytywny, natomiast w odniesieniu do powierzchni ziemi i krajobrazu – potencjalnie pozytywny.

Ostatni rozdział, analizuje skutki realizacji zadań zaprojektowanych w Uproszczonych Planach Urządzenia Lasu na obszarowe formy ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000. Przeprowadzona analiza wykazuje neutralność takich oddziaływań.

Przeprowadzona analiza jednoznacznie wykazuje, iż zaprojektowane w UPUL zabiegi nie wpłyną negatywnie na stan zachowania środowiska i walorów przyrodniczych na terenie lasów własności prywatnej położonych w Miastach i Gminach Dąbrowa Białostocka, Suchowola, Sokółka oraz Gminie Nowy Dwór objętych opracowaniem UPUL. Stosowane dotąd oraz zalecane obecnie metody działań we właściwy sposób zabezpieczają te obiekty, a różnorodność siedlisk i gatunków na terenach leśnych pozostanie zachowana głównie dzięki prowadzeniu racjonalnej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej w myśl zasad przyjętych w dokumentacji urzędzeniowej.

1.2 Wykaz stosowanych skrótów i terminów

TD – Typ Drzewostanu

NTG – Narada Techniczno Gospodarcza

POP – Program Ochrony Przyrody

RDLP – Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych

TSL – typ siedliskowy lasu

Bśw – bór świeży

Bb – bór bagienny

BMw – bór mieszany wilgotny

LMśw – las mieszany świeży

LMb – las mieszany bagienny

Lw – las wilgotny

OIJ – ols jesionowy

I kl.w. – pierwsza klasa wieku (1-20 lat)

III kl.w. – trzecia klasa wieku (41-60 lat)

V kl.w. – piąta klasa wieku (81-100 lat)

VII kl.w. – siódma klasa wieku (121-140 lat)

KO – klasa odnowienia

So – sosna pospolita

Md – modrzew

Jd – jodła

Bk – buk

Dbb – dąb bezszypułkowy

Kl – klon pospolity

Wz – wiąz

Gb – grab

Brzo – brzoza omszona

Olsz – olsza szara

Tp – topola

Lp – lipa

Czm – czeremcha pospolita

SDF – standardowy formularz danych

GUS – Główny Urząd Statystyczny

OSO – Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków

SOO – Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk

RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

Bw – bór wilgotny

BMśw – bór mieszany świeży

BMb – bór mieszany bagienny

LMw – las mieszany wilgotny

Lśw – las świeży

OI – ols

II kl.w. – druga klasa wieku (21-40 lat)

IV kl.w. – czwarta klasa wieku (61-80 lat)

VI kl.w. – szósta klasa wieku (101-120 lat)

VIII kl.w. – ósma klasa wieku (141-160 lat)

KDO – klasa do odnowienia

Soc – sosna czarna

Św – świerk

Dg – daglezja

Dbś – dąb szypułkowy

Dbc – dąb czerwony

Jw – klon jawor

Js – jesion

Brz – brzoza brodawkowata

OI – olsza czarna

Ak – robinia akacjowa

Ksz – kasztanowiec

Czr – czereśnia pospolita

2 Informacje ogólne

2.1 Podstawa prawna i zakres prognozy oddziaływania Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu na środowisko

Prognoza Oddziaływania na Środowisko Uproszczonych Planów Urządzenia Lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa należących do osób fizycznych i wspólnot gruntowych, położonych na terenie Miast i Gmin Suchowola, Dąbrowa Białostocka, Sokółka oraz Gminy Nowy Dwór, została wykonana przez Firmę TAXUS UL w Warszawie, na podstawie umowy zawartej pomiędzy Wykonawcą, a Starostą Sokólskim.

Podstawą prawną do wykonania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 ze zm.] zwana dalej Ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku (OOŚ).

Zawartość prognozy określają art. 51 i 52 ww. Ustawy. Prognoza powinna przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego planu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.

W myśl art. 46 pkt 2 ww. ustawy, konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają m. in. projekty planów w dziedzinie leśnictwa opracowywane lub przyjmowane przez organy administracji, które wyznaczają ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, tj. wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 71), a na podstawie art. 46 pkt 3 - projekty planów, których realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, jeżeli nie są one bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynikają z tej ochrony. Projektowana dokumentacja urzędniowa dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa należących do osób fizycznych, stanowi podstawę prowadzenia gospodarki leśnej, nie przewiduje zmiany charakteru użytkowania gruntów leśnych i nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tj. zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dn. 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 71).

Starosta Sokólski zlecił opracowanie uproszczonych planów urządzenia lasu dla obrębów ewidencyjnych leżących na terenie Miast i Gmin Suchowola, Dąbrowa Białostocka, Sokółka oraz Gminy Nowy Dwór. W związku z tym Starosta Sokólski, na podstawie art. 53 ww. Ustawy, uzgodnił z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i 58 zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko uproszczonych planów urządzenia lasu dla analizowanych obrębów ewidencyjnych. Pismami nr WPN.611.7.2018.MŁ (Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku) oraz NZ.0523.21.2018 (Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Białymstoku) wspomniane organy ustaliły zakres i stopień szczegółowości prognozy OOŚ dla Powiatu Sokólskiego w opracowywanych jednostkach administracyjnych.

Przy opracowaniu prognozy uwzględniono również zapisy następujących aktów:

Prawo krajowe:

- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody [Dz. U. 2018 r. poz. 142 ze zm.];
- Ustawa z dnia 28 września 1991r. o lasach [Dz. U. 2017 r. poz. 788 ze zm.];
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko [Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 ze zm.];
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia [Dz. U. z 2017 r. poz. 1073, 1566];
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska [Dz. U. 2018 poz. 9, 88 ze zm.];
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych [Dz.U. z 2017 r. poz. 1161];
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne [Dz. U. z 2017 r. poz. 1566];
- Ustawa z 13 kwietnia 2007r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie [Dz. U. z 2017 r. poz. 1215, 1566 ze zm.];
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. z 2014 r. poz. 1409)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów [Dz. U. z 2014 r. poz. 1408];
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko [Dz. U.2016 r. poz. 71];
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków [Dz. U. z 2017 r., poz. 1416]
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 [Dz. U. z 2014 r. poz. 1713];
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie kryteriów oceny wystąpienia szkody w środowisku [Dz. U. z 2016 r. poz. 1399];

Prawo międzynarodowe:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, zwana w skrócie Dyrektywą Ptasią;
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (wraz z późniejszymi zmianami), zwana w skrócie Dyrektywą Siedliskową;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko;
- Dyrektywa 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzanym środowisku naturalnemu;

- Konwencja z Rio de Janeiro o różnorodności biologicznej przyjęta 5 czerwca 1992r., ratyfikowana przez Polskę 18 stycznia 1996r.;
- Konwencja Paryska w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego przyjęta 16 listopada 1972r. w Paryżu;
- Konwencja Bońska o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, sporządzona 23 czerwca 1979r. w Bonn; w Polsce weszła w życie w 1996r.;
- Konwencja Ramsarska o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, podpisana w Ramsarze 2 lutego 1971 r., w Polsce obowiązująca od 22 marca 1978 r.;
- Konwencja Berneńska o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk sporządzona 19 września 1979r. w Bernie.

2.2 Zawartość i główne cele Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu

Sporządzone Uproszczone Plany Urządzenia Lasu zawierają w szczególności:

- 1) opis ogólny
 - a. warunki przyrodnicze - położenie w regionalizacji przyrodniczo-leśnej oraz gospodarcze typy drzewostanów przyjęte dla poszczególnych typów siedliskowych lasu,
 - b. maksymalną miąższość możliwą do pozyskania, w tym wieki rębności oraz wyliczony etat,
 - c. informacje z zakresu hodowli lasu oraz ochrony przyrody (stan sanitarny lasu, występujące lasy ochronne),
 - d. wymogi ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony gleb i wód (jeżeli takie wymogi istnieją);
- 2) opis taksacyjny wydzieleni leśnych, w tym wskazówki gospodarcze (planowane zabiegi) dla każdego wydzielenia;
- 3) powierzchniową i miąższościową tabelę klas wieku w układzie wg gatunków panujących oraz w układzie wg funkcji lasu;
- 4) wykaz działek przewidywanych do zalesienia i odnowienia;
- 5) rejestr działek leśnych (tabelę właścicieli).

Uproszczone Plany Urządzenia Lasu umożliwiają prowadzenie trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa. Znajduje to odzwierciedlenie w przepisach prawnych, w świetle których gospodarowanie lasem i jego zasobami może odbywać się wyłącznie na podstawie planów urządzenia lasu, sporządzanych na okres 10 lat.

Cele, dla jakich sporządzono Uproszczone Plany Urządzenia Lasu dla lasów własności prywatnej położonych na terenie wspomnianego obszaru, to przede wszystkim: rozpoznanie stanu lasu i zasobów leśnych na podstawie taksacji i inwentaryzacji zapasu, ocena zagrożeń lasu, ustalenie kierunkowych zadań i potrzeb (ochrona lasu i przyrody, ochrona przeciwpożarowa, zagospodarowanie turystyczne), ustalenie wieku drzewostanów (będącego m.in. podstawą do naliczania podatku leśnego) oraz opracowanie materiałów kartograficznych.

2.3 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Opracowując Prognozę oddziaływania UPUL na środowisko należało zastosować metody analizy i oceny. Sporządzanie Prognozy przebiegało w dwóch etapach:

1. Zebranie informacji o terenie i danych na temat stanu środowiska.
2. Porównanie zebranych danych w układzie przestrzennym z zaplanowanymi zabiegami gospodarczymi.

Analiza została przeprowadzona w postaci:

- a. Porównań przestrzennych z zastosowaniem technik GIS – wytypowano miejsca występowania gatunków ptaków, siedliska przyrodnicze, obiekty chronione, na to zostały nałożone mapy zaplanowanych zabiegów; zidentyfikowane w ten sposób obszary zostały poddane analizie pod kątem rodzaju zaplanowanego zabiegu i stopnia w jakim wpływa na dany gatunek, siedlisko.
- b. Zestawień danych w formie: tabel, wykresów, map.

Na podstawie przeprowadzonych analiz i uzyskanych zestawień, dokonana została ocena poszczególnych parametrów środowiska oraz wpływu UPUL na te parametry. W ocenie oddziaływania wykorzystano formę macierzy, w której przyjęto następującą skalę:

Ze względu na bezpośredni wpływ środowisko:

+ → pozytywny - realizacja zapisów UPUL służy osiągnięciu celów ochrony środowiska, istotnie zwiększając szansę na zachowanie trwałości i ciągłości ekosystemów leśnych.

(+) → warunkowo pozytywny - skutki realizacji zapisów UPUL jednoznacznie przeważają nad ewentualnymi skutkami negatywnymi.

0 → brak wpływu (neutralny) - nie stwierdzono istotnych oddziaływań na środowisko, pozytywnych jak i negatywnych. Wpływ realizacji zapisów UPUL na środowisko jest zatem znikomy i pomijalny.

(-) → warunkowo negatywny - skutki realizacji zapisów UPUL równoważą lub też przewyższają ewentualne skutki pozytywne. W tym wypadku, istnieje możliwość minimalizacji negatywnego wpływu, pod warunkiem jednak zachowania szczególnej ostrożności w trakcie realizacji zapisów UPUL.

- → negatywny - skutkiem realizacji zapisów UPUL są niemożliwe do uniknięcia koszty środowiskowe, przewyższające w znacznym stopniu potencjalne pozytywne.

Ze względu na szacunkowy czas wpływu zapisów projektu planu na środowisko:

1 → krótkookresowy – występujący bezpośrednio podczas wykonywania pojedynczych czynności wynikających z zapisów UPUL (np. ścinka drzewa)

2 → średniookresowy – obejmujący kompleksowo czas trwania zabiegów wynikających z zapisów UPUL (np. wykonanie trzebieży, rębni zupełnej itp.)

3 → długookresowy – mając na uwadze cykliczność wykonywania UPUL wraz z analizą środowiskową w odstępach 10-letnich, w przedmiotowej Prognozie wpływ długoterminowy odnosi się do całego, 10-letniego okresu obowiązywania przedmiotowego UPUL, w niektórych przypadkach uwzględniając również dłuższą perspektywę czasową.

Dla określenia skutków realizacji zapisów UPUL przyjęto następującą skalę opisową:

Pozytywne – realizacja zapisów UPUL służy osiągnięciu celów ochrony środowiska, istotnie zwiększając szansę na zachowanie trwałości i ciągłości ekosystemów leśnych.

Potencjalnie pozytywne - skutki realizacji zapisów UPUL jednoznacznie przeważają nad ewentualnymi skutkami negatywnymi.

Neutralne – nie stwierdzono istotnych oddziaływań na środowisko, pozytywnych jak i negatywnych. Wpływ realizacji zapisów UPUL na środowisko jest zatem znikomy i pomijalny.

Potencjalnie negatywne – skutki realizacji zapisów UPUL równoważą lub też przewyższają ewentualne skutki pozytywne. W tym wypadku, istnieje możliwość minimalizacji negatywnego wpływu, pod warunkiem jednak zachowania szczególnej ostrożności w trakcie realizacji zapisów UPUL.

Negatywne – skutkiem realizacji zapisów UPUL są niemożliwe do uniknięcia koszty środowiskowe, przewyższające w znacznym stopniu potencjalne oddziaływanie pozytywne.

2.4 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu

Prognoza oddziaływania na środowisko oraz stanowiący jej przedmiot Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu, musi być zgodna ze stosownymi aktami prawnymi na szczeblu międzynarodowym i krajowym. Polska przystępując do Unii Europejskiej zobowiązana została do przestrzegania prawa unijnego. Akty prawne wyznaczające cele, jakie mają osiągnąć państwa członkowskie, przy jednoczesnym pozostawieniu im wyboru środków służących do osiągnięcia tych celów stanowią Dyrektywy. Obowiązkiem Państwa jest przestrzeganie Dyrektyw oraz dostosowanie przepisów prawa krajowego do wymogów Dyrektywy.

Poza aktami prawa wymienionymi w punkcie 2.1., cele ochrony środowiska na szczeblu krajowym są uszczegółowione przez następujące dokumenty krajowe:

Polityka Leśna Państwa.

Przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 22 kwietnia 1997r. wedle, której celem Państwa jest osiągnięcie i utrzymanie wielofunkcyjnej gospodarki leśnej (gospodarka zrównoważona ekonomicznie, proekologiczna). Najważniejsze z działań to: zwiększanie lesistości i zasobów drzewnych, poprawa stanu lasu i jego ochrony w celu polepszenia spełnianych przez nie funkcji, zwiększenie bioróżnorodności na wszystkich poziomach (genetyczny, gatunkowy, ekosystemowy), sporządzenie i wdrożenie programu małej retencji, regulowanie stanu zwierzyny tak, by nie stanowiła zagrożenia w hodowli lasu, zapewnienie ochrony wszystkim lasom, szczególnie ekosystemom najcenniejszym oraz rzadkim.

Cele i działania zawarte w Uproszczonym Planie Urządzenia Lasu są spójne z celami Polityki leśnej państwa. Realizacja zadań zaprojektowanych w UPUL przyczyni się do wypełnienia założeń dokumentu, poprawy stanu lasów, zwłaszcza lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa oraz ich ochrony.

Cele i działania zawarte w UPUL wypełniają założenia omawianego dokumentu, głównie poprzez zaprojektowane wskazania dotyczące odnowień w lasach własności prywatnej.

Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016.

Zawiera zapisy na temat stanu wyjściowego obszarów leśnych, średniookresowe cele i kierunki działań. Cele planowane są do 2016r., zakładają użytkowanie zasobów leśnych w racjonalny sposób przez kształtowanie właściwej struktury gatunkowej i wiekowej oraz zachowanie bogactwa biologicznego. Sprowadza się to do rozwijania trwale zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej. Kierunki działań zapisane na lata 2009-2012, to m.in.: realizacja „Krajowego Programu Zwiększania Lesistości”, w tym realizacja zalesień przez podmioty prywatne po dofinansowaniu ze środków Unii Europejskiej, utrzymanie retencji wodnej, powiększanie jej przez przywracanie przesuszonych przez meliorację terenów wodno-błotnych, dostosowanie składów gatunkowych drzewostanów do siedlisk, zwiększenie różnorodności genetycznej i gatunkowej biocenoz leśnych (zawiera się w tym restytucja jodły w Sudetach, ochrona i restytucja cisa w Polsce).

Cele i działania zawarte w UPUL są spójne z celami Polityki Ekologicznej Państwa. Projektowane wskazania gospodarcze przyczyniają się do racjonalnej gospodarki leśnej w lasach własności prywatnej, kształtując ich właściwą strukturę gatunkową i wiekową. Realizacja zapisów UPUL przyczyni się do wypełnienia założenia omawianego dokumentu.

Krajowa strategia ochrony różnorodności biologicznej.

Utworzenie tego dokumentu jest efektem wdrażania Konwencji z Rio de Janeiro, jego realizację prowadzi się poprzez: branie pod uwagę potrzeb ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej przy zalesianiu gruntów rolnych, zachowanie pełnej zmienności drzew leśnych, opieranie gospodarki leśnej na racjonalnych podstawach przyrodniczych, ochronę i rozważne użytkowanie ekosystemów wodno-błotnych, kształtowanie ekotonów – strefy przejścia na skraju lasu, ochronę obszarów (w tym górskich) wrażliwych na zmiany sposobu gospodarowania, zwłaszcza w zakresie gospodarki leśnej, umiarkowane użytkowanie i ochrona różnorodności biologicznej w procedurach: urzędzenia, zagospodarowania i ochrony lasu, prowadzenie skutecznej edukacji przyrodniczo-leśnej społeczeństwa.

Cele i działania zawarte w UPUL są spójne z celami omawianego dokumentu. Projektowane wskazania gospodarcze zakładają na obszarach objętych UPUL trwale zrównoważoną gospodarkę leśną. Ponadto, realizacja zadań z zakresu odnawiania i pielęgnacji lasu, przyczynia się do ochrony bioróżnorodności, w znacznym stopniu eliminując ryzyko wprowadzania w lasach własności prywatnej drzewostanów monolitowych.

Cele ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym, w odniesieniu do UPUL są uszczegółowione przez następujące dokumenty międzynarodowe:

Konwencja o różnorodności biologicznej Przyjęta 5 czerwca 1992 r. w Rio de Janeiro, ratyfikowana przez Polskę 18 stycznia 1996 r.; mówi o ochronie światowych zasobów różnorodności biologicznej na trzech poziomach: genetyczny, gatunkowym, ekosystemowym.

Konwencja Berneńska o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk – utworzona 19 września 1979r. w Bernie.

Konwencja Bońska o ochronie gatunków wędrownych dzikich zwierząt – sporządzona 23 czerwca 1979r. w Bonn, w Polsce wprowadzona w 1995r.; zawiera listę zwierząt wędrownych oraz sposoby ich ochrony.

Konwencja Ramsarska o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza, jako środowisko życiowe ptactwa wodnego – sporządzona 2 lutego 1971r. w Ramsarze; porozumienie ma na celu ochronę i utrzymanie w stanie niezmienionym obszarów określanych, jako „wodno-błotne”.

Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (wraz z późniejszymi zmianami), zwana w skrócie Dyrektywą Siedliskową. Głównym celem Dyrektywy Siedliskowej jest „zachowania różnorodności biologicznej przy uwzględnieniu wymagań gospodarczych, społecznych, kulturowych i regionalnych obszarów o znaczeniu wspólnotowym”. Aby osiągnąć ten cel należy rozpoznać i wyznaczyć miejsca występowania cennych siedlisk przyrodniczych, a następnie należy zachować lub odtworzyć siedlisko przyrodnicze oraz populacje gatunków dzikiej fauny i flory.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, zwana w skrócie Dyrektywą Ptasią. Głównym celem tej dyrektywy jest „ochrona gatunków dzikiego ptactwa, występujących naturalnie na europejskim terytorium państw członkowskich”, ze szczególnym uwzględnieniem ptaków wędrownych. Cel ten ma być osiągnięty m.in. poprzez eliminację negatywnego działania człowieka polegającego na niszczeniu i zanieczyszczeniu naturalnych siedlisk ptaków oraz na chwytaniu, zabijaniu i handlu ptactwem przez człowieka.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/35WE z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu zwana „szkodową”.

Cele i działania zawarte w UPUL są spójne z celami określonymi w większości dokumentów międzynarodowych. Projektowane wskazania gospodarcze przyczyniają się do racjonalnej gospodarki leśnej, kształtując właściwą strukturę gatunkową i wiekową oraz przyczyniając się do zwiększania i ochrony bioróżnorodności lasów własności prywatnej. Ponadto, mając na uwadze wyróżnione na omawianym terenie Obszary Natura 2000, realizacja zapisów UPUL w dużym stopniu przyczyni się do zachowania właściwego stanu siedlisk, w tym również miejsc bytowania i żerowania chronionych gatunków ptaków i ssaków.

2.5 Powiązania Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu z innymi dokumentami, w tym dokumentami, dla których zostały sporządzone strategiczne oceny

Uprozczone Plany Urządzenia Lasu dla na terenie omawianych gmin są w bardzo niskim stopniu powiązane z innymi dokumentami dla tego obszaru. Mogą być pośrednio powiązane z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Biorąc jednak pod uwagę to, że opracowanie UPUL nie przewiduje zmian użytkowania gruntów (np. nowych zalesień), ich realizacja nie spowoduje kolizji pomiędzy ustaleniami obu planów. Realizacja dokumentacji urządzeniowej nie wyznacza obszarów przeznaczanych do zalesienia, a przenosi jedynie ewentualne wcześniejsze ustalenia z MPZP do odpowiednich miejsc w dokumentacji urządzeniowej. Należy jednak zaznaczyć, iż grunty przeznaczone do zalesienia, zgodnie z art. 14 ust. 3 ustawy o lasach (Dz. U z 2017 r., poz. 788) określa miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego lub decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Analizując dostępną dokumentację planistyczną dla w/w Gmin Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego przewiduje tereny dolesień w przypadku uzupełnienia kompleksów leśnych Dąbrowy Białostockiej. Dokumentacja urzędniowa, jak wspomniano wyżej, nie wyznacza gruntów przeznaczonych do zalesienia oraz nie zawiera zapisów w tym zakresie i nie będzie kolidowała z zapisami MPZP oraz pod tym kątem nie wyznacza ram dla przedsięwzięć potencjalnie znacząco oddziaływujących na środowisko (*Dz. U. z 2016 r., poz. 71*).

- Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Czarna Białostocka,

Uproszczone plany urządzenia lasów w żaden sposób nie odnoszą się do lasów pozostających w zarządzie Lasów Państwowych. Częściowo sąsiadują z lasami państwowymi. Wskazania zawarte w UPUL nie ingerują bezpośrednio w drzewostany pod zarządem PGL Lasów Państwowych, a zawarte w planie wskazówki nie będą kolidowały z założeniami Planu Urządzenia Lasu dla tego Nadleśnictwa.

Projekt UPUL jest opiniowany przez właściwego terenowo nadleśniczego. Wszelkie zabiegi na terenie lasów prywatnych muszą być konsultowane z odpowiednim terenowo leśniczym. Dzięki tym procedurom nad gospodarką prowadzoną na terenie lasów prywatnych czuwają osoby merytorycznie przygotowane do pracy w lesie, a zaprojektowane zabiegi są optymalnie dobrane do potrzeb drzewostanów.

Ze względu na rozplanowane w czasie zabiegi, dostosowany do potrzeb hodowlanych rozmiar pozyskania oraz współpracę właścicieli gruntów z pracownikami Służby Leśnej, skumulowane oddziaływanie krótkoterminowe, średnioterminowe jak i długoterminowe obu planów urządzania lasu nie będzie miało negatywnego wpływu na środowisko. Przyczyni się do zachowania trwałości kompleksów leśnych, ich dobrego stanu zdrowotnego, a tym samym zwiększy odporność na abiotyczne i biotyczne czynniki niszczące.

- Strategia rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020, UM Województwa Podlaskiego 2013;
- Program Ochrony Środowiska powiatu Sokólskiego na lata 2010 – 2013 z perspektywą do roku 2016; Sokółka, grudzień 2009 r.;
- Strategie Rozwoju Gmin;
- Programy Ochrony Środowiska dla gmin objętych dokumentacją urzędniową;

Uproszczone plany urządzenia lasu w żaden sposób nie kolidują z założeniami Programów Ochrony Środowiska czy Planów Rozwoju Lokalnego dla Gmin powiatu Sokólskiego, których celem jest przede wszystkim ochrona zasobów naturalnych, poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, możliwość korzystania z zasobów naturalnych w celach turystycznych czy poprawy stanu ekonomicznego mieszkańców. Strategie rozwoju wskazują mocne strony Gmin i w połączeniu ze zrównoważoną gospodarką wskazują możliwości i pola do rozwoju. Racjonalna gospodarka leśna, mająca na celu utrzymanie stabilności terenów zalesionych przy jednoczesnym umożliwieniu pozyskiwania surowca wpisuje się w cele powyższych strategii.

Racjonalna gospodarka leśna i stosowanie się do zaleceń uproszczonych planów urządzenia lasu ma na celu zachowanie dobrej kondycji lasów, a tym samym wpłynie pozytywnie na całokształt stanu środowiska w obszarze wszystkich gmin znajdujących się na opracowywanym terenie.

2.6 Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Ze względu na położenie przy granicy Państwa, występuje możliwość transgranicznego oddziaływania na środowisko. Jednak biorąc pod uwagę ograniczenie zapisów dokumentacji do powierzchni konkretnych wydziełów, rozproszenie prac w czasie oraz przestrzeni, ich realizacja nie będzie wpływać na tereny sąsiednie.

Bliskość granicy wpływać może jednak na konieczność zwiększonej koncentracji uwagi na terenach przygranicznych. Usystematyzowanie gospodarki leśnej może również ułatwić działanie organów kontrolujących.

Biorąc powyższe pod uwagę nie przewiduje się oddziaływania transgranicznego.

3 Opis, analiza i ocena stanu środowiska i celów ochrony

3.1 Położenie i ogólna charakterystyka obszaru objętego opracowaniem UPUL

Powiat Sokólski leży w północno-wschodniej części województwa podlaskiego, przy granicy z Białorusią. Powiat położony jest w północnej części Niziny Podlaskiej – w obszarze Zielonych Płuc Polski. Analizowany teren (Miast i Gmin Suchowola, Dąbrowa Białostocka, Sokółka oraz Gminy Nowy Dwór) leży w przeważającej większości w Mezoregionie Wzgórz Sokólskich, Miasto i Gmina Suchowola położone jest na pograniczu Kotliny Biebrzańskiej, Wysoczyzny Białostockiej oraz Wzgórz Sokólskich, Północny pas granic gmin Dąbrowa Białostocka oraz Nowy Dwór przebiega w obszarze Kotliny Biebrzańskiej. Przez powiat przechodzą: droga krajowa Nr 19 przebiegająca przez Miasto Sokółka z Białegostoku i dalej do przejścia granicznego; oraz drogi wojewódzkie nr 676, 674 czy 671.

Rys. 1 Położenie opracowywanych Gmin w powiecie Sokólskim (www.osp.org.pl).

3.2 Klimat

Klimat powiatu Sokólskiego i omawianych gmin można scharakteryzować jako kontynentalny, gdzie krótko zaznaczają się okresy przejściowe pór roku (przedwiośnie) okres zimy długi a lata krótki. Obszar powiatu jest pod względem warunków klimatycznych charakteryzuje się najniższymi temperaturami powietrza. Wyróżnione zostały trzy główne strefy/regiony klimatyczne – suwalski, podlaski oraz mazowiecki. Wielkość opadów z wielolecia waha się od 550 mm do 650 mm. Średnia temperatura roczna wynosi 6,5 °C, a średnie temperatury miesięczne wahają się od - 4,7 °C (styczeń) do 17,2 °C (lipiec).

3.3 Charakterystyka lasów na gruntach niestanowiących własności Skarbu Państwa objętych opracowaniem UPUL

Opracowaniem Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu w obrębach analizowanych gmin, objęte zostały grunty o łącznej powierzchni ok. **7049,7075** ha. Nadzór nad gospodarką leśną na tym terenie sprawuje Nadleśnictwo Czarna Białostocka.

Lasy objęte opracowaniem rozłożone są w krainie przyrodniczo-leśnej: Mazursko-Podlaska (II) w mezoregionach: Górnej Biebrzy i Wysoczyzny Białostockiej (Gmina Nowy Dwór, Miasto Suchowola, Gmina Sokółka, Miasto i Gmina Dąbrowa Białostocka) oraz Kotliny Biebrzańskiej (Gmina Suchowola), Puszczy Knyszyńskiej (Miasto Sokółka).

Tabela 1 Zestawienie powierzchni objętych opracowaniem w poszczególnych gminach

Gmina	Nazwa	Obręb	Pow.[ha]
Miasto Dąbrowa Białostocka	M. DĄBROWA BIAŁOSTOCKA-1	0001	8,2654
	M. DĄBROWA BIAŁOSTOCKA-2	0002	18,9352
	M. DĄBROWA BIAŁOSTOCKA-3	0003	25,0477
Suma			52,2483
Gmina	Nazwa	Obręb	Pow.[ha]
Dąbrowa Białostocka	BAGNY	0001	33,8080
	BITY KAMIEŃ	0002	65,7500
	BRZozowo	0003	9,9600
	GRABOWO	0004	4,6600
	GRODZISZCZANY	0005	23,8118
	GRZEBIENIE	0006	158,6054
	HAMULKA	0007	29,8834
	HARASIMOWICZE	0008	9,9401
	JACZNO	0009	8,4200
	JAŁÓWKA	0010	52,7709
	KIREJEWSZCZYŻNA	0011	9,9800
	KROPIWNO	0012	52,3198
	KRUGŁO	0013	54,0339
	KUDEREWSZCZYŻNA	0014	98,3601
	LEWKI	0015	25,6919
	ŁOZOWO	0016	129,1770
	MAŁOWISTA	0017	56,2883
	MIEDZIANOWO	0018	33,1600
	MOŚCICHA	0019	60,2400
	NIEROŚNO	0020	26,6884

Gmina	Nazwa	Obręb	Pow.[ha]
	KAMIENNA NOWA	0021	64,7120
	NOWA WIEŚ	0022	27,4400
	NOWINKA	0023	2,2700
	OLSZA	0024	27,4755
	OSMOŁOWSZCZYŻNA	0025	2,9000
	OSTROWIE	0026	8,6100
	PIĘCIOWŁÓKI	0027	14,0780
	PODBAGNY	0028	9,7112
	RESZKOWCE	0029	10,6476
	SADEK	0031	50,1713
	SADOWO	0032	33,7900
	SŁAWNO	0033	22,7672
	KAMIENNA STARA	0034	251,6723
	STOCK	0035	12,1099
	SUCHODOLINA	0036	13,7300
	SZUSZALEWO	0037	34,5540
	TRZYRZECZKI	0038	52,2295
	WESOŁOWO	0039	22,6286
	WIĄZÓWKA	0040	10,5100
	WROCZYŃSZCZYŻNA	0041	20,7400
ZWIERZYNIEC MAŁY	0042	16,4800	
ZWIERZYNIEC WIELKI	0043	24,5752	
Suma			1677,3513
Gmina	Nazwa	Obręb	Pow.[ha]
Nowy Dwór	BIENIOWCE	0001	17,3050
	BUTRYMOWCE	0002	12,2254
	CHILMONY	0003	214,7645
	CHORUŻOWCE	0004	26,5000
	CHWOROŚCIANY	0005	43,6000
	DUBAŚNO	0006	50,3229
	JAGINTY	0007	57,1745
	KONIUSZKI	0008	92,6414
	KUDRAWKA	0009	72,3632
	NOWY DWÓR	0010	341,5277
	PLEBANOWCE	0011	16,2700
	PONARLICA	0012	37,4500
	ROGACZE	0013	14,6700
	SIERUCIOWCE-BOBRA WIELKA	0014	20,2900
	SYNKOWCE	0015	129,3053
Suma			1146,4099
Gmina	Nazwa	Obręb	Pow.[ha]
Miasto Sokółka	M. SOKÓŁKA 34	0034	10,0632

Gmina	Nazwa	Obręb	Pow.[ha]
	M. SOKÓŁKA-KRAŚNIANY	0134	37,7460
	M. SOKÓŁKA-SŁOJNIKI	0334	11,1555
	M. SOKÓŁKA-TARTAK KURYŁY	0434	2,5078
Suma			61,4725
Gmina	Nazwa	Obręb	Pow.[ha]
Sokółka	BOGUSZE	0004	185,1153
	BOHONIKI	0005	59,8020
	DRAHLE	0006	23,0032
	GILBOWSZCZYŻNA SZYNDZIEL	0009	77,1178
	GLINISZCZE MAŁE	0010	28,5500
	GLINISZCZE WIELKIE	0011	180,7282
	HAŁO	0012	21,5292
	JAŁÓWKA	0014	22,0000
	KANTORÓWKA	0019	4,9201
	KARCZE	0020	40,6200
	KRAŚNIANY	0021	154,3222
	KUNDZIN	0023	36,1377
	LEBIEDZIN	0025	12,9182
	MALAWICZE DOLNE	0027	144,3400
	MALAWICZE GÓRNE	0028	43,7500
	NOMIKI	0033	55,8348
	ORŁOWICZE	0034	235,2484
	PLEBANOWCE	0037	19,6500
	POLANKI	0039	10,6800
	PONIATOWICZE	0040	107,6974
	PUCIŁKI	0041	76,4214
	ROZEDRANKA NOWA	0042	10,8000
	ROZEDRANKA STARA	0043	31,5040
	SIERBOWCE	0044	31,5574
	SMOLANKA	0046	4,8432
	SOKOLANY	0047	63,0928
	STARY SZOR	0048	10,6400
	SZYSZKI	0050	44,7805
	WALENKOWO	0052	9,3781
	WORONIANY	0055	66,4340
WROCZYŃSZCZYŻNA	0057	3,3500	
ZADWORZANY	0058	63,9347	
ZAŚPICZE	0061	128,4420	
ŻUKI	0062	35,8800	
Suma			2045,0226

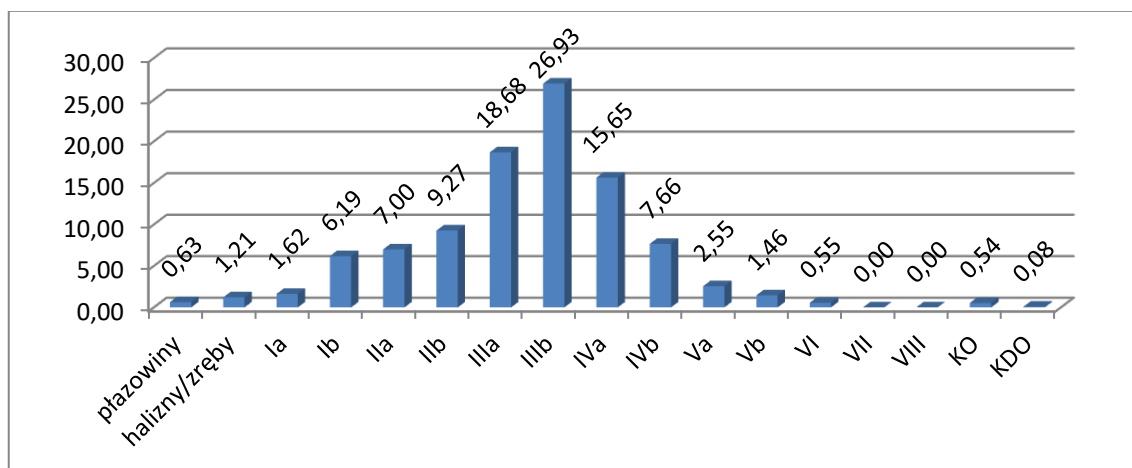
Gmina	Nazwa	Obręb	Pow.[ha]
Miasto Suchowola	M. SUCHOWOLA	0044	442,4917
Suma			442,4917
Gmina	Nazwa	Obręb	Pow.[ha]
Suchowola	BACHMACKIE	0001	18,7114
	BRUKOWO	0002	20,6862
	CIEMNE	0003	15,5109
	CHLEWISK DOLNY	0004	34,4248
	CHLEWISK GÓRNY	0005	11,1736
	CHMIELNIKI	0006	33,0300
	CHMIELÓWKA	0007	35,0395
	CHODORÓWKA NOWA	0008	19,2382
	CHODORÓWKA STARA	0009	25,8263
	CZERWONKA	0010	69,6945
	DOMURATY	0011	101,7288
	DRYGA	0012	15,8600
	DUBASIEWSZCZYŻNA	0013	11,2700
	KOLONIA DUBASIEWSKIE	0014	72,8312
	GŁĘBOCZYŻNA	0015	15,5900
	GRODZISK	0016	26,0858
	GRYMIACZKI	0017	68,0500
	HOŁODOLINA	0018	16,5019
	HORODNIANKA	0019	80,4301
	JATWIEŻ DUŻA	0020	53,3900
	JATWIEŻ MAŁA	0021	99,8743
	KARPOWICZE	0022	127,0580
	KIERSNÓWKA	0023	57,9600
	KOPCIÓWKA	0024	31,3700
	KRZYWA	0025	20,1600
	LAUDAŃSZCZYŻNA	0026	56,2700
	LESZCZANY	0027	14,7700
	LEŚNIKI	0028	25,0699
	MORGI	0029	19,9900
	NOWE STOJŁO	0030	1,2244
	OKOPY	0031	108,2751
	OLSZANKA	0032	7,5900
	OSTRÓWEK	0033	45,6900
	PIĄTAK TABLEWO	0034	24,6985
	PODGRODZISK	0035	12,9600
	PODHORODNIANKA	0036	8,7440
	PODOSTRÓWEK	0037	6,1400

Gmina	Nazwa	Obręb	Pow.[ha]
	POKOŚNO	0038	51,1508
	POŁOMIN	0039	5,6900
	POŁOMIN-KOLONIA	0040	19,4878
	POŚWIĘTNE	0041	12,7750
	RUTKOWSZCZYŻNA	0042	49,4000
	SUCHA GÓRA	0043	10,2102
	BIELE SUCHOWOLSKIE	0044	2,5000
	WÓLKA	0046	22,4100
	KOL. ZGIERSZCZAŃSKIE	0047	38,1700
Suma			1624,7112

Dane na temat drzewostanów na terenie opracowywanym, dotyczące wieku, zapasu oraz udziału siedlisk dla terenu opracowywanego:

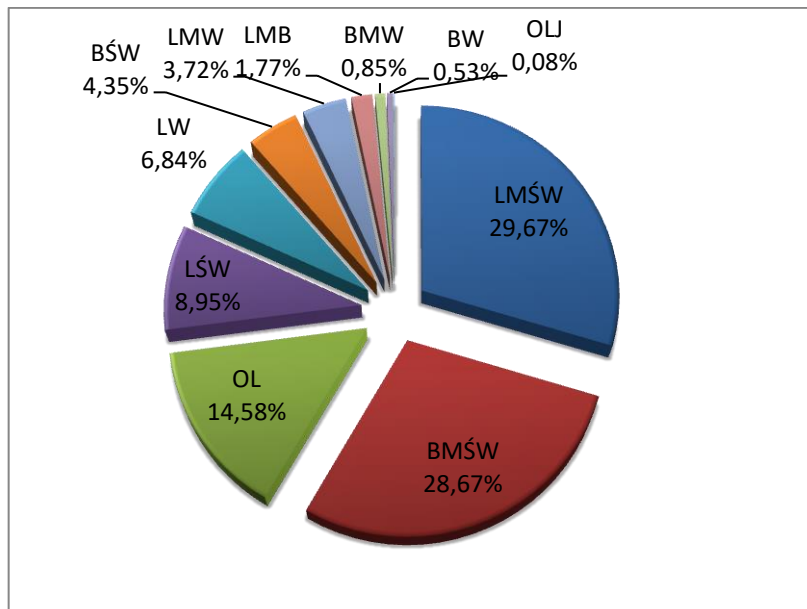
- dla analizowanych Gmin średni wiek drzewostanów na gruntach objętych opracowaniem UPUL wynosi 53 lata. Przeciętny zapas drzewostanów kształtuje się na poziomie 226 m³/ha. Przewagę stanowią starsze drzewostany w wieku – III klasy wieku (41-60 lat). Liczną grupę stanowią również drzewostany w IV klasie wieku, ale także młodsze pokolenie w wieku do 40 lat.

Wykres 1 Udział procentowy powierzchni gruntów leśnych w poszczególnych podklasach wieku dla drzewostanów objętych opracowaniem UPUL

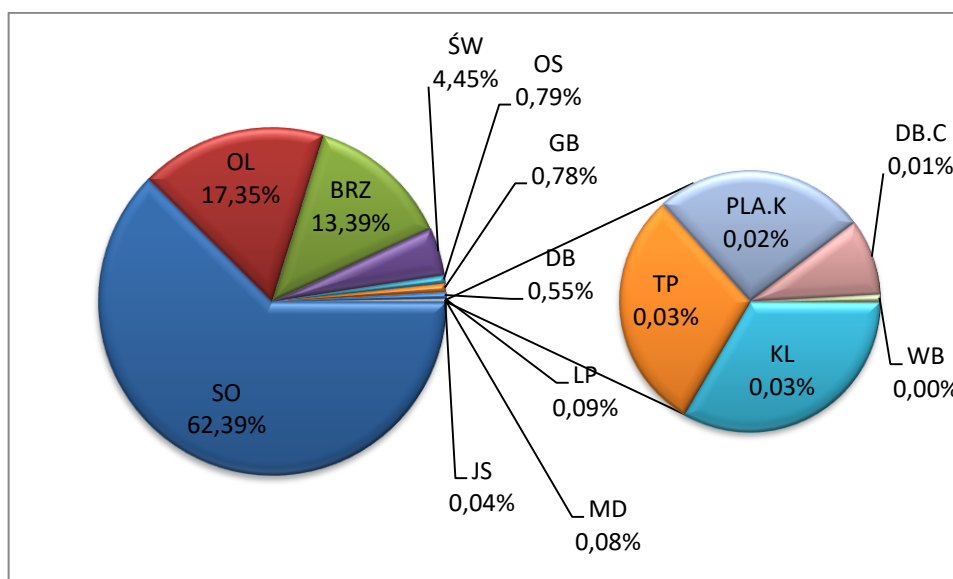
Siedliska borowe stanowią 50,2 % powierzchni lasów objętych opracowaniem upul.

Wykres 2 Udział typów siedliskowych lasów na obszarze analizowanych obrębów

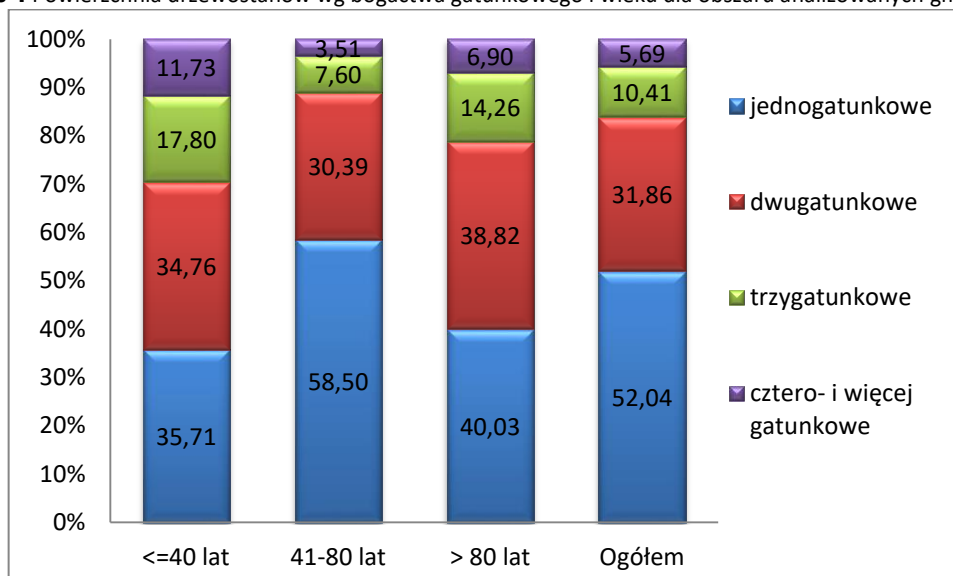
Spośród gatunków panujących, dominujących w składzie danej warstwy lasu pod względem zajmowanej powierzchni, miąższości lub liczebności, największy udział mają drzewostany sosnowe 62,39 %, olszowe 17,35 % i brzożowe – 13,39 %.

Wykres 3 Udział procentowy gatunków drzew panujących w lasach objętych opracowaniem UPUL

Drzewostany objęte opracowaniem UPUL wykazują niewielkie zróżnicowanie pod względem bogactwa gatunkowego. W młodszych drzewostanach widać większy udział drzewostanów dwu- oraz trzy- i czterogatunkowych, co może być spowodowane zmianą podejścia do gospodarki leśnej. Drzewostany cztero- i więcej gatunkowe stanowią prawie 6% wszystkich lasów objętych UPUL. Największą powierzchnię we wszystkich klasach wieku zajmują drzewostany jednogatunkowe. Sytuacja taka powinna zmieniać się w związku z nowocześniejszym podejściem do gospodarki leśnej, które traktuje bioróżnorodność jako część składową właściwie zadbanego drzewostanu.

Wykres 4 Powierzchnia drzewostanów wg bogactwa gatunkowego i wieku dla obszaru analizowanych gmin

3.4 Aktualny stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

3.4.1 Stan środowiska na obszarach objętych uproszczonymi planami urzędzenia lasu

Przedstawiając aktualny stan środowiska na terenie objętym opracowaniem UPUL, największy nacisk położono na potencjalne zagrożenia zarówno dla ekosystemów jak i dla człowieka. Należy mieć na uwadze, że w środowisku przyrodniczym istnieje cały szereg powiązań między poszczególnymi jego elementami, a zachwianie równowagi prowadzi nieuchronnie do bardzo poważnych konsekwencji, zarówno dla ekosystemów jak i dla człowieka.

Zagrożenie środowiska przyrodniczego wynika ze stałego, równoczesnego oddziaływania wielu czynników powodujących w nim niekorzystne zjawiska i zmiany. Negatywnie oddziałujące czynniki, określane jako stresowe, można sklasyfikować uwzględniając ich:

- Pochodzenie, jako: abiotyczne, biotyczne, antropogeniczne;
- Charakter oddziaływania, jako: fizjologiczne, mechaniczne, chemiczne;
- Długość oddziaływania, jako: okresowe, ciągłe;
- Rola, jaką odgrywają w procesie degradacji, jako: predysponujące, inicjujące, współuczestniczące.

Oddziaływanie czynników stresowych na środowisko przyrodnicze ma charakter złożony. Z wieloletnich badań i obserwacji wynika, że równoczesne działanie różnych czynników stresowych osłabia odporność biologiczną poszczególnych ekosystemów powodując stałą, wysoką ich podatność na procesy destrukcyjne spowodowane okresowym nasileniem się choćby jednego z tych czynników.

Stan środowiska na terenie Gmin objętych opracowaniem UPUL w powiecie Sokólskim określono na podstawie danych:

1. Raport o stanie środowiska województwa podlaskiego 2015 - BMS Białystok 2016,
2. Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2017 – 2020 z perspektywą do 2024 r., 2016 r.,
3. Program Ochrony Środowiska Powiatu Sokólskiego na lata 2010 – 2013, Sokółka, grudzień 2009 r.,
4. Program Ochrony Środowiska dla Gmin objętych dokumentacja urzędniową;

3.4.2 Stan i zagrożenia powietrza atmosferycznego

Tereny leśne Gmin objęte opracowaniem znajdują się **podlaskiej strefie oceny (kod PL2002)**.

Substancje zanieczyszczające powietrze i źródła ich pochodzenia:

- pyły (spalanie paliw, unos pyłu przez wiatr, pojazdy procesy, technologiczne),
- dwutlenek siarki (spalanie paliw zawierających siarkę, procesy technologiczne),
- tlenek azotu (spalanie paliw i procesy technologiczne przy wysokiej temperaturze, transport),
- dwutlenek azotu (spalanie paliw i procesy technologiczne, transport),
- tlenek węgla (powstaje podczas niepełnego spalania),
- ozon (powstaje naturalnie oraz z innych zanieczyszczeń (utleniaczy))

Ocena ze względu na ochronę zdrowia

Ze względu na podział dla oceny stężeń SO_2 , NO_2 , Pb, CO, ozonu, As, Cd i Ni, PM10, benzenu pod kątem ochrony zdrowia ludzi zakwalifikowano strefę do klasy A – dla zanieczyszczenia o stężeniach poniżej poziomu dopuszczalnego bądź docelowego. Emisja ze źródeł punktowych powstaje podczas wytwarzania energii i procesów technologicznych. Emitory punktowe o znaczącej emisji zanieczyszczeń mają istotny wpływ na wielkość i zasięg stężeń zanieczyszczeń w powietrzu takich jak: dwutlenek siarki, tlenki azotu i inne. Ogniska zanieczyszczeń mogą być również zlokalizowane poza granicami kraju, jednak przeważnie niekontrolowane spalanie paliw w gospodarstwach domowych powoduje przekroczenia sprawdzanych wskaźników. Zanieczyszczenia pyłowe PM_{2,5} (oraz PM 2,5 II faza) a także BaP (benzo-z-pirenu) zakwalifikowano do klasy C w związku ze stężeniami powyżej poziomu dopuszczalnego/docelowego, wg. informacji Raportu WIOŚ wysokie wartości tych związków występowały w sezonie zimowym (grzewczym). Ozon znajduje się z klasie D₂ wg. poziomu celu długoterminowego.

Ocena ze względu na ochronę roślin

Na obszarze strefy podlaskiej nie występują przekroczenia dopuszczalnych stężeń średniorocznych w zakresie stężenia NO_x i SO_2 oraz O_3 , z tego względu strefę zaliczono do klasy A. Na terenie analizowanych Gmin głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego są zanieczyszczenia komunikacyjne i komunalne. Wzmożona emisja, a tym samym wzrost stężenia w atmosferze pyłów i gazów emisyjnych obserwowany jest w okresie jesienno-zimowym i ma charakter w głównej mierze lokalny. Podobnie jak w przypadku klas pod kątem zdrowia ludzi w przypadku klasy stref uzyskanych w ocenie rocznej za 2016 r. wg. kryteriów ochrony roślin Ozon w kryterium celu długoterminowego osiągnął klasę D₂.

3.4.3 Stan i zagrożenia gleb

Gleby obszaru województwa podlaskiego nie są najbardziej urodzajnymi glebami, głównie użytkowane jako role i łąki, przeważają uprawy niewymagające. Do zanieczyszczenia gleb przyczyniają się najbardziej nielegalne składowiska odpadów komunalnych zlokalizowane najczęściej na obrzeżach lasów, zarówno państwowych jak i prywatnych, w tym również potencjalnie lasów objętych opracowaniem UPUL. Ich obecność wpływa nie tylko na obniżenie walorów estetycznych i krajobrazowych środowiska przyrodniczego, lecz również na zanieczyszczenie, gdyż ze względu na brak ekranizacji podłoża możliwe jest zanieczyszczenie odciekami również warstwy wodonośnej.

Istotne znaczenie dla stanu gleb mają zanieczyszczenia wynikające z rolnictwa, głównie w wyniku nieracjonalnego zużycia środków ochrony roślin i nawozów organicznych bogatych w azot. Zagrożenie dla gleb może stanowić również erozja, osuwiska, odpady, zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych, wprowadzanie do gleby nieoczyszczonych ścieków komunalnych i przemysłowych, a także postępująca urbanizacja i zwiększająca się ilość odpadów i ścieków.

3.4.4 Stan i zagrożenia wód powierzchniowych i gruntowych

Wody podziemne w regionie, stanowią JCWPD nr 32 oraz 53 (w niewielkim stopniu), brak jest GZWPd. Występują w utworach jurajskich, paleogenu oraz utworach czwartorzędowych. Jednolita część wód podziemnych nr 32 znajduje się w dorzeczu Wisły, a dokładniej w regionie wodnym Środkowej Wisły – główna zlewnia to trzeciorzędowa Biebrza (zlewnia III rzędu). Według danych PSH stan chemiczny zbiornika jest dobry i niezagrożony przez zanieczyszczenia.

Obszar analizowanych gmin powiatu Sokólskiego znajduje się w zlewni rzeki Biebrzy. Wojewodzki Inspektorat Ochrony Środowiska swoimi badaniami obejmuje następujące rzeki: Biebrza z dopływami Sidrą, Kropiwną, Nettą i Brzozówką, Sokołda, Krynka i Łosośna. Sieć wód powierzchniowych tworzą również zbiorniki rekreacyjne, stawy rybne, naturalne zbiorniki wodne i źródła. podstawie prowadzonych badań stwierdza się, że na przestrzeni lat systematycznie zmniejsza się wpływ zanieczyszczeń na jakość wód tej rzeki z punktowych źródeł zanieczyszczeń, natomiast rośnie wpływ zanieczyszczeń ze źródeł obszarowych (pola uprawne) i rozproszonych (nieskanalizowane obszary wiejskie).

Wody badane na terenie powiatu mają stan słaby i umiarkowany, ich stan chemiczny zaliczany jest do dobrych. Według klasyfikacji ogólnej rzeki obszaru zaliczane są do III, IV oraz V klasy.

Istotnym zagrożeniem dla jakości wód powierzchniowych i podziemnych stanowić będzie przenikanie nieoczyszczonych lub oczyszczonych w stopniu niewystarczającym ścieków bytowo-gospodarczych i zanieczyszczeń komunikacyjnych do warstw wodonośnych. Ponadto, na terenach rolniczych, istotne zagrożenie stanowią zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego, głównie bogate w azot nawozy oraz chemiczne środki ochrony roślin, w szczególności ich niewłaściwe magazynowanie, nieumiejętne przygotowywanie cieczy roboczych oraz nieprawidłowa utylizacja niezużytych środków chemicznych. Ponadto potencjalne zagrożenie dla jakości wód na terenie Gmin mogą stanowić nieczynne lub niewłaściwie zabezpieczone studnie wiercone, stanowiące źródło bakteriologicznego skażenia warstwy wodonośnej.

3.4.5 Zagrożenia dla ekosystemów leśnych

Zagrożenia abiotyczne

Zagrożenia abiotyczne wynikają przede wszystkim z położenia geograficznego danego obszaru. Związane są one z występowaniem anomalii pogodowych (wyrażających się w naszej szerokości geograficznej występowaniem ekstremalnych temperatur, opadów czy wiatrów), okresowym obniżeniem zwierciadła wód gruntowych, związanym z długim okresem suszy lub okresowym zalewaniem, podtapianiem terenu w związku z obfitymi opadami, czy napływem wód roztopowych. Istotnym zagrożeniem mogą być również przymrozki zarówno wiosenne jak i wczesnojesienne.

Spośród zagrożeń abiotycznych występujących na terenie gmin analizowanych w Powiecie Sokólskim zagrażających bezpośrednio utrzymaniu właściwego stanu ekosystemów leśnych należy wymienić:

- *Gwałtowne wiatry i krótkotrwałe wiatry o charakterze huraganu*

Silne i bardzo silne wiatry występują najczęściej zimą i stanowią szczególne zagrożenie dla drzewostanów przerzedzonych, zaniedbanych pod względem pielęgnacyjnym. Szczególnie narażone są drzewostany pogradowe i uszkodzone, szczególnie przez korniki. W obrębie lasów objętych opracowaniem uszkodzenia od wiatru występują głównie w drzewostanach świerkowych zaatakowanych przez korniki.

Aby zniwelować powstanie szkód, należy przede wszystkim dbać o właściwy stan sanitarny i dobrą kondycję lasów.

- *Okiść śniegowa*

Występuje podczas długotrwałych opadów mokrego śniegu. Szkody od okiści mają charakter uszkodzeń mechanicznych – łamanie gałęzi, wierzchołków, przyginanie, a nawet wywracanie drzew. Szczególnie podatne na szkody są młode, przerzedzone drzewostany, rosnące na słabszych siedliskach borowych.

Na terenie obrębów objętych opracowaniem nie stwierdzono występowania szkód od okiści.

- *Zakłócenie gospodarki wodnej*

Istotnym zagrożeniem, w szczególności dla lasów, powodującym osłabienie naturalnej odporności drzewostanów jest niedobór wody, spowodowany obniżaniem się poziomu zalegania wód gruntowych. Rezultatem tego zjawiska jest zwiększona podatność na działalność szkodników ze świata zwierząt.

- *Zmrozowiska*

Są to najczęściej niewielkie, bezodpływowe zagłębienia terenu, w których gromadzi się zimne powietrze. Utrudniony przepływ powietrza sprzyja powstawaniu przymrozków, stanowiących szczególne zagrożenie dla młodego pokolenia drzewostanu. Długo utrzymująca się niska temperatura powietrza i gleby na zmrozowisku powodują zaburzenia bilansu wodnego roślin, opóźniają ich wzrost i rozwój. Na terenie powiatu potencjalne miejsca zalegania chłodnego powietrza, zagrożone występowaniem zmrozowisk występują w bocznych dolinkach niewielkich cieków wodnych.

- *Osuwiska*

W obrębie objętym UPUL ze względu na nizinny charakter obszaru zagrożenie osuwiskami jest znikome obejmujące jedynie strome zbocza, jary, doliny potoków.

Zagrożenia biotyczne

W trakcie prac terenowych prowadzonych przez Firmę TAXUS UL nie stwierdzono poważniejszych uszkodzeń ze strony szkodników owadzych, nie stwierdzono również znaczących gospodarczo szkód od patogenów grzybowych. Osobnym problemem jest występowanie zjawiska zamierania jesionów oraz nadmiernego wydzielania się posuszu w ramach tego gatunku, podobne zjawisko zaczyna dotyczyć wiązu stanowiącego cenną domieszkę w drzewostanach. Uszkodzenia powodowane przez zwierzynę płową (zgryzanie, spałowanie) występują głównie w drzewostanach młodszych klas wieku (uprawy, młodniki), ze względu jednak na niewielkie powierzchnie uszkodzeń, zagrożenie od zwierzyny płowej w lasach własności prywatnej objętych przedmiotowym opracowaniem jest nieznaczne. Ogólny stan sanitarny lasów jest zadowalający.

Zagrożenie pożarowe

Realnym zagrożeniem obszarów leśnych są pożary, szczególnie w okresie wczesnej wiosny oraz długotrwałych okresów suszy w sezonie letnim. Stan zagrożenia pożarowego obszarów leśnych jest przede wszystkim wynikiem wzrastającej ich penetracji przez ludność i nieostrożnym obchodzeniem się z ogniem w lesie lub na gruntach sąsiadujących z lasami. W okresie wiosennym ponadto duże zagrożenie stanowi wypalanie łąk i pastwisk sąsiadujących z gruntami leśnymi. Od zarządcy lasów objętych opracowaniem UPUL wymaga się, by w zlokalizowanych przy drogach publicznych dokonano uprzętnięcia pasa szerokości 30 m od skraju drogi z posuszu oraz odpadów komunalnych. Zagrożenie pożarem lasów własności prywatnej w dużej mierze zależy od stanu sanitarnego lasów, stąd bardzo ważna jest realizacja wskazań gospodarczych zapisanych w UPUL w sposób zadowalający.

3.4.6 Zagrożenia antropogeniczne

Całokształt planowych i bezplanowych, bezpośrednich i pośrednich oddziaływań ludzkich wywołujących zmiany w środowisku i szacie roślinnej nazywamy antropopresją. O zagrożeniach antropogenicznych mówimy, gdy oddziaływania te wpływają znacząco negatywnie na przyrodę i środowisko. Pośrednie oddziaływanie ma wpływ na zanieczyszczenia wód, gleby czy powietrza. Z kolei bezpośrednio negatywne działanie człowieka przejawia się głównie w szkodnictwie leśnym.

Hałas

Zagrożenie hałasem charakteryzuje się dużą powszechnością występowania i najczęściej jest pochodną szeregu niekorzystnych czynników, takich jak m.in. urbanizacja, duże zagęszczenie tras komunikacyjnych, czy intensywny rozwój ośrodków przemysłowych.

W przypadku pomiarów krótkookresowych hałasu komunikacyjnego wzdłuż dróg, w porze dziennej w 15% punktów pomiarowych nie stwierdzono przekroczeń norm, przekroczenia w zakresie 5 do 10 dB zanotowano 40% punktów, w porze nocnej zanotowano mniej przekroczeń dopuszczalnych norm. W przypadku pomiarów długookresowych najwięcej przekroczeń znalazło się w przedziale do 5 dB (ok. 45%).

Hałas przemysłowy w ramach obszarów objętych UPUL jest zagrożeniem lokalnym, może dotyczyć stref przemysłowych zlokalizowanych w pobliżu zakładów przemysłu

włókienniczego, drzewnego, przetwórstwa, obszarów gastronomicznych i rozrywkowych, jednak emitowany hałas nie ma dużego natężenia, a przekroczenie norm jest nieznaczne i raczej sporadyczne. Większe przekroczenia mogą dotyczyć obszarów miast.

Pole elektromagnetyczne (PEM)

Głównymi źródłami sztucznych pól elektromagnetycznych są: linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia, stacje przekaźnikowe, stacje radiolokacyjne i obiekty radiokomunikacyjne takie jak stacje nadawcze radiowe i telewizyjne oraz stacje bazowe telefonii komórkowych a także komputery, telewizory, lodówki itp.

Zakres dopuszczalnych częstotliwości jest ściśle określony dla różnych miejsc dostępnych dla ludzi i terenów mieszkalnych wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z dn. 30.10.2003 r. (Dz.U. Nr 192, poz.1883).

Badania PEM polegają na pomiarze natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego w miejscach dostępnych dla ludności w przedziale częstotliwości co najmniej od 3 MHz do 3 000 MHz. W latach 2013 – 2015 odnotowano spadek poziomu PEM w obszarach wiejskich oraz miastach poniżej 50 tys. Mieszkańców. We wszystkich pomiarach można zauważyć iż poziomy nie przekraczają dopuszczalnych norm, stanowiąc jedynie niewielki ich procent. W roku 2015 wynosiły:

- centra miast pond 50 tys. Mieszkańców – 0,28 V/m;
- pozostałe miasta – 0,13 V/m;
- obszary wiejskie – 0,11 V/m;

3.5 Istniejące formy ochrony przyrody w obszarze opracowania UPUL

Na terenie powiatu Sokólskiego występuje wiele zróżnicowanych form ochrony przyrody. Istniejące obszary chronione analizowano pod kątem wpływu zapisów dokumentacji urzędzeniowej, ze względu na ograniczone powierzchnie wydzieleń oraz zalecenia dotyczące konkretnych powierzchni, istnieje możliwość występowania formy ochrony przyrody w granicach administracyjnych gminy ale bez występowania w jej granicach wydzieleń z UPUL. Mnogość form ochrony przyrody powoduje, iż wiele spośród nich pokrywa się pod względem granic, analiza dotyczyć będzie wpływu na poszczególne obszary/formy w związku z przedmiotami ochrony. Spośród obszarowych form ochrony przyrody, w granicach Miasta i Gminy Suchowola, Sokółka, Dąbrowa Białostocka oraz Gminy Nowy Dwór, w obrębach objętych UPUL wyróżnimy:

Obszary Natura 2000:

- **Puszcza Knyszyńska PLB200003** – obszar specjalnej ochrony ptaków o powierzchni 139 590,2300 ha, został wyznaczony na mocy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 w sprawie ochrony dzikiego ptactwa. Jako obszar specjalnej ochrony ptaków (tzw. „obszar ptasi”) zatwierdzony został Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133 z późn. zm.). Posiada plan zadań ochronnych, który obejmuje obszar Natura 2000Puszcza Knyszyńska PLB200003 z wyłączeniem pokrywających się z nim powierzchni 6 rezerwatów przyrody, takich jak: Krasne, Budzisk, Woronicza, Jesionowe Góry, Las Cieliczański i Krzemienne Góry. Obszar obejmuje Puszcę

Knyszyńską - dość silnie rozczłonkowany kompleks leśny, którego wiele fragmentów zachowało jeszcze naturalny charakter.

- **Ostoja Biebrzańska PLB200006** – obszar specjalnej ochrony ptaków został wyznaczony na mocy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. 04.229.2313). Jako obszar specjalnej ochrony ptaków (tzw. „obszar ptasi”) zatwierdzony został Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133 z późn. zm.). Ostoja Dolina Biebrzy położona jest w Kotlinie Biebrzańskiej na obszarze Niziny Północnopodlaskiej. Stanowi ona rozległe, zatorfione obniżenie terenu, otoczone wysoczyznami morenowymi i równinami sandrowymi. Jest to obecnie największy kompleks dobrze zachowanych torfowisk niskich w Europie środkowej. Dla obszaru (wg. stanu na dzień 10 stycznia 2018 r.) brak jest ustanowionego planu zadań ochronnych. W trakcie przygotowania dokumentacji urzędniowej dla gmin powiatu Sokólskiego brano jednak pod uwagę projekty zadań ochronnych.

- **Ostoja Knyszyńska PLH200006** – specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Ostoja Knyszyńska PLH200006 o powierzchni 136 084,4300 ha wyznaczony został na mocy Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.7.1992, str. 7 z późn. zm.). Jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (tzw. „obszar siedliskowy”) zatwierdzony został decyzją wykonawczą Komisji 2013/741/UE z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. U. UE. L 350 z 21.12.2013 str. 287). Plan zadań ochronnych obejmuje obszar Natura 2000 Ostoja Knyszyńska PLH200006 z wyłączeniem pokrywających się z nim powierzchni 7 rezerwatów przyrody, takich jak: Krasne, Budzisk, Woronicza, Jesionowe Góry, Las Cieliczański, Krzemienne Góry i Starodrzew Szyndzielski. Dla przedmiotowych rezerwatów na mocy zarządzeń Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 29 kwietnia 2014 r. ustanowione zostały plany ochrony uwzględniające zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

- **Dolina Biebrzy PLH200008** – specjalny obszar ochrony siedlisk o powierzchni 121 206,0000 ha został wyznaczony na mocy decyzji komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny. Celem ochrony jest dbałość o zachowanie naturalnej różnorodności siedlisk oraz możliwie jak największej ich mozaikowości, zapewnienie ciągłości występowania rodzimych gatunków zwierząt, utrzymanie właściwych warunków glebowych, wodnych, świetlnych o termicznych, ograniczanie oddziaływań antropopresyjnych, oraz wspomaganie spontanicznych procesów sukcesyjnych. Środowisko przyrodnicze zostało ukształtowane w wyniku współdziałania procesów naturalnych oraz działania człowieka. Na większości obszarów wymagana jest ochrona czynna.

- **Źródlika Wzgórz Sokólskich PLH200026** – specjalny obszar ochrony siedlisk PLH200026 został wyznaczony na mocy decyzji komisji z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny.

Obszar składa się z trzech izolowanych przestrzennie fragmentów, stanowiących wyspy środowiskowe w rolniczym krajobrazie, położonych koło wsi Bieniowce, Nowy Dwór i Makowlany. Każdy fragment obejmuje torfowisko źródłiskowe wraz z najbliższym otoczeniem. Kopyty źródłiskowe rozwijają się w peryferyjnych częściach dolin niewielkich cieków, stanowiących dopływy Sidry (Bieniowce, Makowlany) i górnej Biebrzy (Nowy Dwór). Teren ten jest w większości bezleśny z dominacją bagiennych łąk, jedynie w sąsiedztwie cieków rozwijają się lasy olszowe. Podstawowym celem działań ochronnych jest zachowanie bądź poprawa stanu ochrony siedlisk i gatunków, stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000. Osiągnięciu tych celów posłużą cele szczegółowe, koncentrujące się na poprawie oceny konkretnych wskaźników specyficznej struktury i funkcji siedliska, a w przypadku gatunków, wskaźników stanu populacji lub siedliska. Cele działań ochronnych sformułowano w sposób umożliwiający monitoring skuteczności planowanych działań ochronnych.

Parki Krajobrazowe:

- **PK Puszczy Knyszyńskiej im. Profesora Witolda Sławińskiego z otuliną** – Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej im. Prof. Witolda Sławińskiego o powierzchni 72 860,1700 ha został utworzony na mocy Uchwały Nr XXVI/172/88 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Białymstoku (Dz. Urz. Woj. Biał z 1988, Nr 9, poz. 94). W celu zabezpieczenia Parku przed zagrożeniami zewnętrznymi wyznaczona jest otulina o powierzchni 53 827,5400 ha. Celem ochrony jest zachowanie zasobów przyrody Puszczy Knyszyńskiej obejmującej ekosystemy leśne, bagienne, doliny rzeczne i inne obszary cenne, ochrona wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych oraz zachowanie chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt.

Obszary Chronionego Krajobrazu:

- **OChK Dolina Biebrzy** – **obszar** o powierzchni 28442,2700 ha został ustanowiony na mocy utworzonego w dniu 2 maja 1991 r. rozporządzenia Wojewody Suwalskiego oraz Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Biebrzy utworzonego w dniu 27 kwietnia 1982 r. uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Łomży. Obszar obejmuje fragment doliny Biebrzy o charakterze naturalnym, pełniącej rolę otuliny górnej części Biebrzańskiego Parku Narodowego, nad Kanałem Augustowskim i w dolinie rzeki Netty. Czynna ochrona ekosystemów Obszaru polega na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych występujących w dolinie rzeki Biebrzy, nad Kanałem Augustowskim i w dolinie rzeki Netty.

- **OChK Wzgórza Sokólskie** – obszar o powierzchni 38 209,230 ha został utworzony na mocy Rozporządzenia Nr 5/98 Wojewody Białostockiego z dnia 20 maja 1998 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu "Wzgórza Sokólskie" (Dz. Urz. z 1998 r. Nr 10, poz. 49 ze zm.). Ochrona obszaru polega na czynnej ochronie ekosystemów zachowaniu różnorodności biologicznej terenów rozciągających się na wschód od Puszczy Knyszyńskiej, wyróżniających się rzeźbą terenu, wysokimi walorami przyrodniczymi, krajobrazowymi, kulturowymi i wypoczynkowymi.

Rezerwaty:

- **Kozłowy Ług** – utworzony na mocy Zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 lipca 1997 r., w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1997 r., nr 56, poz. 538) , w 2003 roku ustanowiono obowiązujący do 2023 roku, plan ochrony dla rezerwatu „Kozłowy Ług”. W roku 2015 uaktualniono zapisy dla rezerwatu Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku w sprawie rezerwatu przyrody.

- **Budzisk** – utworzony na mocy Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 31 marca 1970 r., w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1970 r., nr 11, poz. 97). W roku 2014 uaktualniono zapisy dla rezerwatu Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku w sprawie rezerwatu przyrody (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2014 r., poz. 1103), w 2016 roku ustanowiono plan ochrony dla obszaru – Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku(Dz. Urz. Woj. Podl. z 2016 r., poz. 3024) plan obowiązuje do 2036 roku.

PARK NARODOWY:

- **Biebrzański Park Narodowy z otuliną** – Biebrzański PN obejmuje obszar o powierzchni 59 223,0000 ha ustanowiony na podstawie Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 września 1993 r. w sprawie utworzenia Biebrzańskiego Parku Narodowego (Dz.U. z 1993 r. Nr 86, poz. 399). W celu zabezpieczenia PN przed zagrożeniami zewnętrznymi wyznaczona jest otulina o powierzchni o powierzchni 66 824,0000 ha. Celem ochrony jest dbałość o zachowanie naturalnej różnorodności siedlisk oraz możliwie jak największej ich mozaikowości w Parku, zapewnienie ciągłości występowania rodzimych gatunków zwierząt, utrzymanie właściwych warunków glebowych, wodnych, świetlnych o termicznych, ograniczanie oddziaływań antropopresyjnych, oraz wspomaganie spontanicznych procesów sukcesyjnych.

Przez część terenu podlegającego analizie przebiega również korytarze ekologiczne: Dolina Biebrzy – Puszcza Knyszyńska (E, E/W), jak również korytarz Puszcza Knyszyńska.

Ze względu na ograniczoną powierzchnię oraz zalecenia dotyczące konkretnych powierzchni wydzieleni, a także charakter prac, zapisy planu nie powinny mieć wpływu na formy ochrony przyrody położone poza zasięgiem wydzieleni.

3.5.1 Pomniki przyrody

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie (wg Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody).

Na terenie gmin analizowanych, zarejestrowane pomniki przyrody występują przeważnie poza obszarami wydzieleni. Zatem ze względu na ograniczoną do granic wydzieleni powierzchnię

wykonania zabiegów, nie powinny mieć one wpływu na pomniki przyrody znajdujące się w granicach administracyjnych obrębów.

W związku z inwentaryzacją obszarów leśnych w trakcie prac taksacyjnych występuje możliwość odnalezienia osobliwości przyrodniczych, co zostaje zapisane w dokumentacji urzędzeniowej w celu zwiększania świadomości użytkowników gruntu.

Gmina	Obręb	Adres leśny	Rodzaj powierzchni	Informacja dodatkowa	Propozycja zabiegu
Sokółka	0009	000902-s	D-STAN	dąb pomnikowy	TPP

Jak widać na przedstawionym wydzieleniu zaproponowano zabieg trzebieży późnej z ograniczonym pozyskaniem co umożliwi gospodarkę leśną i odpowiednią pielęgnację drzewostanu z jednoczesną możliwością zachowania osobliwości przyrodniczej.

Projektowana dokumentacja nie obejmuje również działań związanych z ochroną zabytków i obiektów dziedzictwa kulturowego. W obszarze opracowywanym znajdują się zabytki wpisane do Rejestru zabytków nieruchomych województwa łódzkiego, jednak wskazania gospodarcze, w przypadku wydzieleń które położone są np. na terenie parku/terenu parkowego wpisanego do Rejestru Zabytków, są ograniczone do zalecenia niewykonywania (braku) zabiegów. Zapisy dokumentacji jasno określają proponowaną gospodarkę jako – BZ – bez zabiegu z zaznaczeniem, w informacji dodatkowej dla danego wydzielenia, konieczności konsultacji zabiegów z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Ograniczona powierzchnia (do obszaru wydzielenia) powoduje brak wpływu na inne obiekty dziedzictwa kulturowego. (*patrz rodz. 4.1.10*)

3.5.2 Siedliska przyrodnicze poza obszarem Natura 2000

Na terenie gruntów leśnych niestanowiących własności Skarbu Państwa w obrębach ewidencyjnych objętych opracowaniem UPUL, nie zainwentaryzowano płatów siedlisk przyrodniczych poza obszarem Natura 2000.

Niemniej jednak możliwe jest występowanie potencjalnych płatów siedlisk przyrodniczych. Lasy prywatne objęte opracowaniem UPUL mogą również sąsiadować z siedliskami przyrodniczymi z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej (92/43/EWG), na terenie lasów będących w zarządzie PGL Lasów Państwowych.

3.6 Istniejące problemy ochrony przyrody istotne z punktu widzenia realizacji UPUL, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Uproszczone Plany Urządzenia Lasu w obrębach ewidencyjnych Miasta i Gminy Suchowola, Dąbrowa Białostocka, Sokółka oraz Gminy Nowy Dwór powstały przede wszystkim przez pryzmat potrzeb gospodarczo- pielęgnacyjnych ekosystemu leśnego. Zapisy umieszczone w UPUL mają zapewnić racjonalną gospodarkę leśną na terenach własności prywatnej. Formułowane są w sposób mający zapewnić zminimalizowanie kolizji pomiędzy ochroną

przyrody a gospodarką w lasach. Niemniej jednak, podczas prowadzenia prac nad projektem przedmiotowych planów, główny problem z punktu widzenia ochrony przyrody, stanowiło wypracowanie kompromisu pomiędzy potrzebą zapewnienia właścicielom lasów możliwości użytkowania rębego, a koniecznością pełnienia przez lasy funkcji ekologicznych. Zjawisko to szczególnie nasila się w przypadku lasów własności prywatnej pozostających w zasięgu obszarowych form ochrony przyrody, w szczególności drzewostanów zlokalizowanych na terenie Obszarów Natura 2000.

Ustalone dla lasów niepaństwowych wieki rębności gatunków są niższe niż w przypadku lasów państwowych. Ponadto, przyjmuje się dla gatunku głównego drzewostanu minimalny wiek wyrębu wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 roku, w wysokości znacznie niższej niż ma to miejsce w lasach państwowych: So, Św, Lp – 80 lat, Brz, Ol – 60 lat, Bk – 100 lat, Db, Js, Wz – 120 lat, Os – 40 lat, Tp – 30 lat.

Problem dla ochrony przyrody, w szczególności w odniesieniu do wydzieleń pozostających w granicach obszarowych form przyrody takich jak Obszary Natura 2000, stanowić może planowanie użytkowania naruszającego strukturę wiekową czy gatunkową danego drzewostanu. W przypadku wydzieleń objętych opracowaniem UPUL na omawianym terenie problem ten jest jednak nieznaczący, gdyż projektowane zalecenia nie naruszają w stopniu znaczącym struktury drzewostanów.

Problemem istotnym z punktu widzenia realizacji zapisów UPUL może być nadmierna eksploatacja runa leśnego, czy też bezprawny wyręb i kradzież drewna w lasach objętych opracowaniem. Pierwsze dwa działania, stanowić mogą bezpośrednie zagrożenie dla zachowania płatów roślin chronionych oraz zasobów drzewnych na terenie lasów własności prywatnej. Samowola w eksploatacji zasobów leśnych zarówno przez właścicieli, jak i osoby obce powoduje, iż ochrona przyrody na terenach, dla których zaprojektowano przedmiotowy plan, pomimo szeregu zaleceń dla gospodarki leśnej, może niemal nie funkcjonować.

Bardzo ważne z punktu widzenia realizacji zapisów UPUL wydają się być również problemy związane z rozpoznaniem walorów przyrodniczych i wynikającym z nich właściwym planowaniem ochrony przyrody na urządzanych terenach. Przejawia się to głównie w niekompletnej wiedzy o rozmieszczeniu i zasobach gatunków i siedlisk przyrodniczych na terenach własności prywatnej.

3.7 Aktualny stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Obecny stopień przekształcenia środowiska naturalnego przez człowieka, zanieczyszczenie środowiska powoduje konieczność prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej, która przede wszystkim nastawiona jest na zapewnienie ciągłości istnienia lasów oraz maksymalizację ich stabilności.

Realizacja wskazań gospodarczych zawartych w UPUL ma szczególne znaczenie w przypadku lasów własności prywatnej. W lasach własności prywatnej od dziesięcioleci gospodarka leśna nastawiona jest w dużej mierze na pozyskiwanie drewna. Aktualnie, zachowanie właściwego stanu lasów prywatnych uzależnione jest od prowadzenia planowej, wielofunkcyjnej

gospodarki leśnej, równoważącej potrzeby eksploatacyjne z ochroną cennych przyrodniczo fragmentów lasu, opartej o Uproszczone Plany Urządzenia Lasu.

Potencjalne odstępianie od przeprowadzenia zabiegów zaplanowanych w UPUL, może być zagrożeniem dla trwałości lasów, powodując zły stan sanitarny lasów, zestarzenie się drzewostanów i całkowity ich rozpad, co z kolei doprowadzić może do nieodwracalnych zmian w biotopie. Zachowanie czy odtwarzanie możliwości w zakresie bioróżnorodności obszarów leśnych wiąże się z wprowadzeniem zunifikowanej, szeroko i nowocześnie rozumianej gospodarki leśnej, opartej na kontrolowanym pozyskaniu drewna, popartym szacunkami oraz z odniesieniem do zapisów prawa, zarówno z dziedzin gospodarki leśnej jak i ochrony przyrody. Odstąpienie od działań gospodarczych będzie zatem skutkowało utrwalaniem zniekształceń, co w konsekwencji doprowadzić może do zaniku właściwych siedlisku zbiorowisk roślinnych, pociągając za sobą stopniowe zanikanie na danym terenie chronionych gatunków roślin czy zwierząt. Wykonywanie zapisów dokumentacji urządzeniowej przyczynia się również do zwiększania wiedzy właścicieli w zakresie gospodarki leśnej.

Podsumowując, brak realizacji zapisów projektu planu, może spowodować:

- utratę kontroli nad stanem sanitarnym i zdrowotnym lasu,
- zagrożenie trwałości lasu, w przypadku zbyt dużego, niekontrolowanego pozyskania drewna nie popartego szacunkami inwentaryzacyjnymi zapasu i przyrostu spodziewanego,
- nieplanowaną, rabunkową gospodarkę leśną, przyczyniającą się do zubożenia bioróżnorodności,
- zubożenie siedlisk oraz ich niekorzystne przekształcenie,
- pogorszenie możliwości rozwoju młodego pokolenia,
- stworzenie bazy żerowej dla patogenów w wyniku pozostawienia nadmiernych ilości martwego drewna w drzewostanie.

4 Przewidywane oddziaływanie UPUL na środowisko i Obszary Natura 2000

4.1 Przewidywane oddziaływanie UPUL na środowisko

W środowisku przyrodniczym istnieje cały szereg powiązań między poszczególnymi jego elementami, a zachwianie równowagi prowadzi nieuchronnie do bardzo poważnych konsekwencji, zarówno dla ekosystemów jak i dla człowieka. Zagrożenie środowiska przyrodniczego wynika ze stałego, równoczesnego oddziaływania wielu czynników powodujących w nim niekorzystne zjawiska i zmiany.

Realizacja dokumentacji urzędniowej ma na celu zachowanie trwałości i dobrej kondycji drzewostanów jako jednego z elementów środowiska naturalnego. Ma wpływ na czystość powietrza między innymi przez możliwość asymilacji dwutlenku węgla, zwiększanie retencji i polepszanie jakości wody, ochronę gleby przed erozją poprzez wskazywanie odpowiednich terminów prowadzenia zabiegów oraz odnowienia. Las (i jego długotrwałe istnienie w dobrej formie zdrowotnej) może także wspomagać funkcje akustyczne i osłony od wiatru.

4.1.1 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną

Mając na uwadze definicję bioróżnorodności, oddziaływanie powinno rozpatrywać się na trzech poziomach: genetycznym, gatunkowym i ekosystemowym.

Zapisy UPUL propagują wprowadzanie składów gatunkowych zgodnych z siedliskowym typem lasu, gdzie przewidziane jest miejsce na gatunki domieszkowe ważne z punktu widzenia bioróżnorodności, stosowanie projektowanych składów odnowieniowych upraw, wykorzystanie zmienności w ramach mikrosiedlisk, wprowadzając na te niewielkie powierzchnie właściwe im gatunki. Ponadto, poprzez właściwy dobór składów gatunkowych, wspierają wzrost udziału rodzimych gatunków, zróżnicowanie struktury gatunkowej w obrębie drzewostanu. Na etapie tworzenia planów brana jest pod uwagę ochrona cennych starodrzewów, a także pojedynczych drzew czy biotopów, co przekłada się na zróżnicowanie biologiczne świata zwierzęcego.

Zaplanowane w UPUL zabiegi wpłyną pozytywnie na zachowanie stanu siedlisk, minimalizując stopień ich przekształcania oraz wymierania stanowiących o bioróżnorodności gatunków. Ryzyko zmniejszenia różnorodności biologicznej może wystąpić jedynie w przypadku nieprzestrzegania zawartych w UPUL zaleceń.

4.1.2 Oddziaływanie na ludzi i zdrowie ludzi

Trwale zrównoważona gospodarka leśna oraz udostępnianie lasu umożliwia społeczeństwu rekreację, wypoczynek oraz edukację przyrodniczą, zapewniając jednocześnie pożądaną przez prywatnych właścicieli lasów możliwość pozyskania surowca drzewnego.

Realizacja uproszczonych planów urządzenia lasu ma na celu zachowanie trwałości i dobrej kondycji drzewostanów jako jednego z elementów środowiska naturalnego. Szata roślinna wpływa pozytywnie na stan środowiska. Jest ściśle związana z zachowaniem równowagi w środowisku. Ma wpływ na czystość powietrza między innymi przez możliwość asymilacji dwutlenku węgla, zwiększa retencję wody przez co poprawia mikroklimat oraz jakość wody, a także może pełnić funkcje ekranów akustycznych i osłony od wiatru. Zachowanie równowagi w środowisku przyrodniczym i tworzenie naturalnych barier ochronnych warunkuje dobry stan środowiska życia i tym samym zmniejsza ryzyko wystąpienia epidemii. Dodatkowo umożliwienie korzystania z zasobów przyrody jakim jest między innymi pozyskiwane drewno daje szansę na polepszenie

warunków życia. Dlatego też racjonalne gospodarowanie lasami poprzez pozytywny wpływ na środowisko, ma również pozytywny wpływ na zdrowie ludzi.

4.1.3 Oddziaływanie na rośliny, grzyby i zwierzęta, w szczególności na gatunki chronione

Rośliny i grzyby

W trakcie przeprowadzonych prac taksacyjnych, na gruntach objętych opracowaniem UPUL nie stwierdzono występowania gatunków roślin chronionych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. poz. 1409). Prace wykonywane były w roku 2018 w okresie wiosennym. Nie wyklucza się jednak całkowicie obecności w lasach objętych UPUL występowania gatunków chronionych.

Po przeanalizowaniu danych wektorowych z lokalizacją roślin naczyniowych wg. Inwentaryzacji wielkoobszarowej z 2007 r. oraz wg. warstw inwentaryzacji flory powiatu Sokólskiego pozyskanych z zasobów Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie, również nie stwierdzono stanowisk roślin chronionych czy stanowiących cele ochrony w obszarach Natura 2000.

W celu ochrony gatunków roślin i grzybów, potencjalnie mogących występować na terenach analizowanych, dokumentacja urzędniowa zaleca prowadzenie **prac gospodarczych ograniczać do okresu zimowego**. Zapisy zalecają stosowanie dobrej praktyki leśnej, która mówi o wykonywaniu zabiegów w okresie zimowym przy pokrywie śnieżnej. Prowadzenie prac w okresie zimowym przy pełnej pokrywie śnieżnej jest jednym z istotnych elementów minimalizacji potencjalnie negatywnego, krótkotrwałego oddziaływania cięć pielęgnacyjnych i rębnych, ze względów zarówno hodowlanych jak i ochronnych. Działania te zapewnią znaczne zmniejszenie uszkodzenia płatów z roślinnością. Bezpośrednie oddziaływanie UPUL na rośliny potencjalnie występujące na terenach objętych opracowaniem oceniono, zatem jako neutralne.

Zasięg działań przewidzianych w UPUL i ich realizacja nie mają rozległego charakteru, odnoszą się jedynie do konkretnych wydzieleń. Wszelkie zabiegi zapisane w UPUL nie wpływają na działania prowadzone na terenach sąsiadujących lub pozostających w nieznacznej odległości, a tym samym na znajdujące się na tych terenach rośliny, w szczególności potencjalne rośliny chronione. Należy pamiętać, że ze względu na rodzaj własności i różnowiekowość drzewostanów sąsiadujących prace z zakresu gospodarki leśnej będą prowadzone na niewielkich powierzchniach i w różnym czasie, co również zmniejsza potencjalne negatywne oddziaływanie.

Projektowane działania i zabiegi nie będą generowały potencjalnie negatywnych skutków w odniesieniu do roślin, w tym także gatunków chronionych, zlokalizowanych w sąsiedztwie gruntów leśnych objętych opracowaniem UPUL.

Oddziaływanie UPUL na rośliny runa występujące na terenie objętym opracowaniem oceniono jako neutralne.

Zwierzęta

Na podstawie danych Inwentaryzacji 2007 r., a także danych z taksacji terenowej w obrębie wydzieleń objętych opracowaniem UPUL nie stwierdzono występowania gatunków zwierząt wymagających utworzenia stref ochronnych. Analizując punkty z Inwentaryzacji wielkoobszarowej dla omawianych gmin stwierdzono brak występowania gatunków zwierząt na

obszarach lasów analizowanych. W obszarach sąsiadujących znalazły się stanowiska żurawia czy orlika krzykliwego.

Zgodnie z danymi zawartymi w Bazie Danych Państwowego Monitoringu Środowiska - Monitoring Ptaków, wskaźniki liczebności populacji dla gatunków: żurawia wykazują umiarkowany wzrost, dla orlika krzykliwego zaznaczył się trend stabilny. Wspomniane gatunki ptaków nie zostały zainwentaryzowane w trakcie prac taksacyjnych. Jako zagrożenia dla gatunków, których bytowanie oraz zdobywanie pokarmu związane jest z terenami wodnymi - wymienia się: degradację żerowisk (osuszanie, zabudowa rekreacyjna), kolizje z liniami energetycznymi, chemiczne zanieczyszczenie środowiska. Niebezpieczne dla populacji gatunków może być również odwadnianie i osuszanie łąk i mokradł. W związku z bytowaniem i zakładaniem lęgów w drzewostanach drażliwe może być wykonywanie zabiegów w pobliżu stwierdzonych gniazd. Wg. danych żadne z gniazd nie znajduje się w obszarze działania przewidzianego w planach urządzenia lasu, na wydzieleniach znajdujących się w pobliżu gniazd, w strefie potencjalnego wpływu – nie zaplanowano zabiegów zbyt mocno ingerujących w drzewostany, zaproponowano przede wszystkim trzebieże lub czyszczenia, w zależności od wieku drzewostanu. Analizowana dokumentacja ma na celu ustabilizowanie drzewostanów i zachowanie ich dobrego stanu sanitarnego. Zapisy planów przewidują wskazanie terminów wykonywania cięć oraz rębni **w okresie poza sezonem lęgowym ptaków** – gdy nie powinny być niepokojone, zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody. Gatunkami na które mogą mieć największy wpływ zapisy dokumentacji urządzeniowej są te związane z siedliskami leśnymi bądź zadrzewieniami

Analizując strukturę przestrzenno-wiekową drzewostanów objętych planem można zauważyć, iż preferowane przez gatunki chronione, a potencjalnie zamieszkujące w terenach leśnych (np. orlik krzykliwy, trzemielojad, błotniak stawowy, bocian czarny czy dzięcioły) drzewostany w starszym wieku (ponad 80 lat) zajmują jedynie część obszarów upul. Analiza przestrzenna wykazuje duże rozproszenie tych drzewostanów, są to jedynie niewielkie enklawy w otoczeniu młodszych kompleksów. Biorąc pod uwagę całość powierzchni analizowanej znajdującej się w Obszarze Natury 2000 PLB200003 oraz PLB200006, dojrzałe drzewostany zajmują powierzchnię niecałych 5% (4,55%). Dla większości wydzieleń (ponad 70%) zaproponowano zabieg rębni złożonej IIIB, IVD – ich realizacja dostosuje intensywność zabiegów hodowlanych do naturalnych faz rozwojowych drzewostanu, zróżnicowanych nawet w obrębie jednego, złożonego strukturalnie drzewostanu. Polega ona na ograniczeniu czynności odnowieniowych do pewnych stref w drzewostanie, wyznaczeniu granic transportu i rozpoczynaniu od nich prac odnowieniowych, a także prowadzeniu wszystkich cięć oraz zrywki w sposób zapewniający maksymalną ochronę istniejących odnowień i drzew stojących. Dla fragmentów drzewostanów są również przewidziane zabiegi pielęgnacji poprzez trzebież późną – TPP - której ogólnym celem jest doprowadzenie drzewostanu do wieku rębności w dobrym stanie sanitarnym, spełniając przy tym wszystkie funkcje przyrodnicze lasów.

Analizując dane przestrzenne oraz mając na uwadze inwentaryzacje terenów leśnych stwierdzono, jak już wcześniej wspomniano, brak występowania, w obrębie kompleksów leśnych do których należą również lasy osób prywatnych, gatunków chronionych. Jak wspomniano zapisy dokumentacji zawierają wskazania co do ograniczeń w prowadzeniu gospodarki leśnej w nawiązaniu do gatunków chronionych, wskazują obszary znajdujące się w granicach form ochrony przyrody, a także terminy najbardziej adekwatne z punktu widzenia ochrony ptaków oraz roślin chronionych.

Zgodnie z wytycznymi odnośnie zarządzania obszarami występowania ptaków chronionych w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych i sanitarnych zaleca się pozostawianie drzew biocenotycznych oraz pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów pozrębowych mogących stanowić zagrożenie sanitarne. Zaprojektowane zabiegi pod warunkiem spełnienia obostrzeń w zakresie terminu ich wykonania **t.j. poza okresem lęgowym**, nie wpłyną negatywnie na życie i funkcjonowanie chronionych w strefie ptaków. Charakter zabiegów nie wpłynie również w istotny sposób na zmianę krajobrazu w najbliższym otoczeniu gniazd.

W uproszczonych planach urządzenia lasu zawarto zalecenie o dążeniu do pozostawienia martwego drewna, wydzielającego się naturalnie, w ilości co najmniej 5% miąższości drzewostanu, ze względu na ochronę miejsc lęgowych ptaków, a także zapewnienie miejsc bytowania popielicowatych, nietoperzy oraz płazów i gadów. Zgodnie z dobrymi praktykami zawartymi w Zasadach hodowli lasu, przy wykonaniu rębni na powierzchni powyżej 1 ha zaleca się projektowanie kęp ekologicznych w formie biogrup do naturalnego rozpadu, stanowiących min. 5% powierzchni manipulacyjnej. Ponadto nie stosuje się wykonywania rębni w okolicach źródeł, jezior, rzek. W tych miejscach wskazane jest pozostawienie stref ochronnych, tzw. "ekotonów" bez cięć. Zaleca się zachowanie stref ekotonu o szerokości ok. 30m (jedna wysokość drzewostanu). Ochrona ptaków, zwłaszcza tych grup, które stale związane są z gruntami leśnymi podobnie jak w przypadku ssaków będzie polegać na kontroli powierzchni roboczej przed rozpoczęciem prac pod kątem obecności ptaków należy zwracać szczególną uwagę na drzewa dziuplaste z gniazdami, ponadto pozostawianie drzew dziuplastych martwych oraz obumierających w lesie powinno zapewnić ochronę tej grupie zwierząt, tak jak i prowadzenie prac poza okresami lęgowymi ptaków. Należy pamiętać, iż planowane działania gospodarcze podlegają ograniczeniu poprzez szereg wytycznych i zasad sprzyjających pozostawianiu siedlisk stanowiących ich potencjalne miejsca bytowania. Technologia prac w leśnictwie powoduje, że są one wykonywane w różnych okresach czasu. Przede wszystkim należy przestrzegać terminów wykonywania cięć, ograniczając je do miesięcy poza okresem lęgowym ptaków w zależności od gatunku, zapewniając zachowanie potencjalnych populacji ptaków na danym terenie.

W celu ograniczenia potencjalnie negatywnego wpływu planowanych zabiegów na gatunki owadów, płazów, gadów i małych ssaków, związanych ze środowiskiem leśnym należy przede wszystkim zadbać o ochronę potencjalnych miejsc ich występowania podczas prowadzenia prac leśnych. Zaleca się, jak wspomniano wyżej pozostawienie kłód i martwego drewna. W UPUL zawarto odpowiednie zapisy w części dotyczącej ochrony przyrody, ich przestrzeganie zapewni neutralny wpływ zabiegów zaprojektowanych w UPUL na ptaki oraz nietoperze.

W obrębie opisywanych Gmin odnotowane może być występowanie gatunków zwierzyny łownej związanej z terenami leśnymi oraz półotwartymi: sarny, lisy czy zające korzystają z siedlisk leśnych, unikając kontaktu z człowiekiem. Lasy objęte UPUL rzadko tworzą zwarte rozległe kompleksy. Niejednokrotnie są to izolowane niewielkie powierzchnie leśne wzdłuż gruntów innego rodzaju oraz grunty leśne położone w większych kompleksach leśnych innej własności, głównie PGL LP Lasy Państwowe. Z punktu widzenia ochrony gatunków drapieżnych ważne jest przed rozpoczęciem prac potwierdzenie, że powierzchnia nie jest wykorzystywana stale lub czasowo jako miejsca zimowania lub rozrodu. W przypadku zasiedlenia habitatu należy prace odłożyć w czasie.

Kolejną grupą ssaków objętych ochroną, a które związane są z gruntami leśnymi są wydra i bóbr. Gatunki te związane są ze środowiskiem wodnym, wpływ zabiegów przy utrzymaniu zasady ochrony naturalnego charakteru siedlisk bytowania należy uznać za neutralny.

Dla nietoperzy lasy są głównie miejscem żerowania, niezasiedlone dziuple mogą stanowić miejsca dziennego spoczynku – ochrona drzew dziuplastych w trakcie realizacji zaplanowanych zabiegów nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na tę grupę zwierząt. Dodatkowo w dokumentacji urzędniowej znajdują się informacje o występowaniu obszarów Natury 2000, w których nietoperze wymieniane są jako gatunek cenny, zapisy zawierają wskazania do kierowania się w gospodarce leśnej zapisami planów zadań ochronnych dla Obszarów oraz w przypadku braku planów do ochrony i zachowania obecnego stanu siedlisk (również siedlisk będących miejscem bytowania gatunków) przyrodniczych, będących przedmiotem ochrony w Naturze 2000.

Wpływ na gatunki stanowiące przedmiot ochrony w obszarze a związane ze środowiskiem wodnym (wydra, gatunki ryb, płazów czy owadów) będzie neutralny. Stosowanie zapisów ujętych w rozdziale ochrona przyrody UPUL zapewni odpowiedni stan żerowisk oraz miejsc lęgowych dla grup zwierząt będących celem ochrony w ramach tego obszaru, np. poprzez realizowanie zapisu nie wykonywania rębni zupełnych w okolicach źródlisk, jezior, rzek.

Wpływ zabiegów na populacje gatunków bytujących w obszarach związanych z siedliskami drzewostanowymi – nietoperze, bóbr – powinien pozostać neutralny w związku z brakiem w obrębie obszaru wydzielen stwierdzonego występowania tych gatunków. W przypadku dobrej praktyki leśnej stosowanej w dokumentacji urzędniowej nie stosuje się wykonywania rębni zupełnych w okolicach źródlisk, jezior i rzek, pozostawiane są kępy starodrzewów oraz – co pozwoli na zachowanie obszarów bytowania gatunków związanych z terenami kompleksów leśnych. Ponadto każdorazowo przed rozpoczęciem prac należy przeprowadzić lustrację terenu pod kątem obecności chronionych gatunków zwierząt. Z punktu widzenia ochrony terenu lęgów ptaków, prace na omawianym obszarze należy prowadzić w okresie zimowym, stosownie do zawartych w UPUL zapisów, w rozdziale ochrona przyrody. Zaobserwowane na omawianym terenie gniazda dużych drapieżników niezwłocznie zgłosić do odpowiednich służb, a teren wyłączyć z użytkowania.

W granicach gminy Lubycza Królewska znajdują się miejsca bytowania nietoperzy. Obiekty krasowe jaskiń w których znajdują się siedliska tych ssaków, znajdują się poza obszarami objętymi dokumentacją. Jak wspomniano wyżej w zapisy UPUL dotyczące pozostawienia martwego drewna oraz starodrzewu oraz dotyczące terminów wykonywania cięć, powinny zminimalizować ryzyko negatywnego wpływu na żerowisko i potencjalne kryjówki nietoperzy. Lasy objęte opracowaniem znajdują się w znacznym oddaleniu od jaskiń i miejsc zimowania w związku z tym zaplanowane w drzewostanach zabiegi będą miały oddziaływanie neutralne na siedliska przebywania nietoperzy.

Chronione gatunki płazów w środowisku leśnym związane są głównie z siedliskami olsowymi i lęgowymi, jako miejsce rozrodu wykorzystywane są również śródleśne młaki zabagnienia, kałuże, koleiny w obrębie dróg leśnych i rowy. Z punktu widzenia wpływu zabiegów zaprojektowanych w UPUL istotne są zapisy ochrony mikrosiedlisk, ponadto nadzór leśny powinien uczulić właścicieli lasu na utrzymywanie w niezmiennym stanie dróg z koleinami w okresie rozrodczym lub też nie dopuszczanie do powstawania kolein. W odniesieniu do leśnych gatunków ptaków należy pamiętać, iż planowane działania gospodarcze podlegają ograniczeniu poprzez szereg wytycznych i zasad sprzyjających pozostawianiu siedlisk stanowiących ich potencjalne miejsca bytowania. Technologia prac w leśnictwie powoduje, że są one wykonywane

w różnych okresach czasu. Konieczność działań takich jak m.in.: pozostawianie w drzewostanach martwego drewna, kęp starodrzewów, drzew dziuplastych czy pozostawiania stref nieużytkowanych cięciami zupełnymi wokół zbiorników wodnych, rzek i jezior zgodne są z zasadami trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.

Zabiegi projektowane w ramach UPUL dla lasów własności prywatnej Miasta i Gminy Suchowola, Dąbrowa Białostocka, Sokółka oraz Gminy Nowy Dwór są zgodne zarówno z zasadami trwale zrównoważonej gospodarki leśnej jak i zasadami hodowli lasu. Z tego względu oddziaływanie na stan populacji gatunków zwierząt, w tym potencjalnych, migrujących gatunków chronionych oceniono jako neutralny.

W przypadku wszystkich wydzieleń, brak jest pokrycia powierzchni opisywanych z miejscami występowania zwierząt cennych i chronionych, zarówno ssaków jak i płazów, owadów czy innych.

Zasięg działań przewidzianych w UPUL i ich realizacja nie mają charakteru rozległego i dalekosiężnego. Wszelkie zabiegi zapisane w UPUL dotyczą jedynie wydzieleń objętych opracowaniem, nie wpływają na działania prowadzone na terenach sąsiadujących lub pozostających w nieznacznej odległości, a tym samym na znajdujące się na tych terenach zwierzęta, w szczególności potencjalne zwierzęta chronione. Projektowane działania i zabiegi nie będą, zatem generowały potencjalnie negatywnych skutków ich realizacji w ujęciu średnioterminowym i długoterminowym w odniesieniu do zwierząt, w tym także gatunków chronionych, zlokalizowanych w sąsiedztwie gruntów leśnych objętych opracowaniem UPUL. W ujęciu krótkoterminowym negatywne oddziaływanie zapisanych w UPUL zabiegów dotyczyć będzie jedynie prac z zakresu pielęgnacji lasu i pozyskania drewna i opierać się będzie na wzmożonej i intensywnej penetracji lasu w czasie ich wykonywania. Negatywne oddziaływanie dotyczyć będzie przede wszystkim płoszenia zwierzyny z ich miejsc bytowania.

4.1.4 Oddziaływanie na wodę

W UPUL nie zaplanowano działań znacząco wpływających na stan zasobów wodnych. Zabiegi pielęgnacyjne nie wpłyną negatywnie na zdolność retencyjną drzewostanów. Zachowanie trwałości i dobrego stanu sanitarnego drzewostanów w aspekcie długoterminowym może przyczynić się do utrwalenia również zdolności retencyjnej w skali mikro. Zapisy dokumentacji urządzeniowej już na etapie projektowania zachowują zasady zrównoważonego gospodarowania zasobami leśnymi. W kontekście zachowania stabilności warunków mikrosiedlisk, zgodnie z zasadami dobrych praktyk leśnych, tworzone są strefy ekotonowe przy zbiornikach, jeziorach oraz rzekach w celu zachowania ciągłości siedlisk oraz warunków retencji i spływu, co pozytywnie oddziałuje na czystość rzek (ochrona przed nadmiernym dopływem biogenów ze spływu powierzchniowego) oraz stabilizację obszarów wodno-błotnych. Zachowanie ciągłości i trwałości drzewostanów, która jest przewidziana w planach uproszczonych może zachować również stabilny poziom małej retencji. Dokumentacja nie przewiduje nowych zalesień i bierze pod uwagę siedliska użytkowane jako łąki, zawiera informacje o istniejących terenach podmokłych czy bagnach. UPUL nie zawiera wskazań dla gruntów nieleśnych oraz nie planuje zabiegów melioracyjnych. Ze względu na długi okres wykonania oraz rozdrobnienie własnościowe, wykonanie zapisów planów będzie przebiegało w zróżnicowanym tempie i nieznacznych powierzchniach, ewentualne negatywne oddziaływania będą małoskalowe oraz krótkotrwałe. Wpływ realizacji zapisów UPUL na wodę jest zatem znikomy i pomijalny, a skutki realizacji zadań wynikających z UPUL mają charakter neutralny.

4.1.5 Oddziaływanie na powietrze

Działania zapisane w UPUL nie będą wpływać negatywnie na powietrze. Zabiegi wykonywane są miejscowo, przy niewielkim użyciu ciężkiego sprzętu (stosuje się głównie pilarki, kosi spalinowe, ciągniki rolnicze lub leśne). Spaliny wprowadzane są w rozproszeniu czasowym (prace z zakresu pozyskania drewna – około 2 tygodni w jednym wydzieleniu, prace hodowlane – kilka godzin) i przestrzennym.

Wpływ zabiegów zapisanych w projekcie planu na powietrze należy uznać za nieznaczący i niezauważalny. Skutki realizacji zadań zaplanowanych w UPUL będą neutralne.

4.1.6 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Rozpatrując wpływ projektowanego planu w ujęciu krótkoterminowym zauważa się negatywny wpływ zapisów UPUL na powierzchnię ziemi, a w szczególności na pokrywę gleby. Związane jest to z pracami wykonywanymi przy pozyskiwaniu drewna zwłaszcza w użytkowaniu rębnym oraz przygotowaniem powierzchni do odnowienia. W perspektywie długoterminowej, będzie miało pozytywny wpływ na utrzymanie pokrywy roślinnej, co z kolei sprzyjać będzie zachowaniu naturalnej pokrywy glebowej zabezpieczając ją przed erozją.

Mając na uwadze przewagę pozytywnych aspektów oddziaływania nad negatywnymi, skutki realizacji zaplanowanych w UPUL wskazań, w odniesieniu do powierzchni ziemi będą miały charakter potencjalnie pozytywny.

4.1.7 Oddziaływanie na krajobraz

Realizacja zapisów UPUL stwarza możliwość kształtowania strefy przejściowej między lasem, a terenem otwartym, co korzystnie wpływać będzie na zachowanie dotychczasowego krajobrazu.

Rozpatrując skutki realizacji UPUL w ujęciu długoterminowym, będą one miały charakter potencjalnie pozytywny. Uzasadnieniem oceny jest fakt, iż kształtowanie ekotonu oraz utrzymywanie ciągłości trwania lasów w krajobrazie analizowanych gmin przeważa zdecydowanie nad krótkotrwałym wpływem cięć w drzewostanach, koniecznych do stworzenia dogodnych warunków wzrostu młodemu pokoleniu lasu. Zastosowane rębnie IB zostały zaprojektowane przede wszystkim w drzewostanach, w których wymagana jest przebudowa ze względu na obecność gatunków niezgodnych z typem siedliskowym lub obszarach gdzie utrudnione byłoby odnowienie naturalne. Zastosowanie rębni gniazdowej (IIIA oraz IIIB) będzie skutkowało przebudową drzewostanów monogatunkowych, a także osłonięciem nowego pokolenia przed negatywnymi skutkami działań zewnętrznych np. wiatru. W przypadku zastosowania rębni stopniowej udoskonalonej (IVD) w odniesieniu do drzewostanów rębnych będzie ona korzystnie wpływać na krajobraz otoczenia. Zaproponowana rębnia sprzyja wykształcaniu przez drzewostany różnowiekowej wielogatunkowej oraz złożonej przestrzennie i wysokościowo struktury o wysokich walorach krajobrazowych. Należy wziąć pod uwagę rozproszenie własnościowe działek własnościowych osób prywatnych – w związku z dużą liczbą właścicieli oraz przewidywanym długim czasem wykonywania zabiegów (10 lat) – należy spodziewać się wykonywania zapisów upul w różnym czasie i na niewielkich powierzchniach manipulacyjnych – co zdecydowanie minimalizuje negatywny wpływ na krajobraz.

4.1.8 Oddziaływanie na klimat

Realizacja zadań zawartych w UPUL nie spowoduje zmian klimatu. Zabiegi przeprowadzane w lasach, potencjalnie mogą wpływać jedynie na krótkoterminową zmianę mikroklimatu lokalnego. Oddziaływanie UPUL na klimat można określić, jako nieznaczące i niezauważalne, stąd w końcowej ocenie skutki realizacji zadań wynikających z UPUL w odniesieniu do klimatu będą miały charakter neutralny.

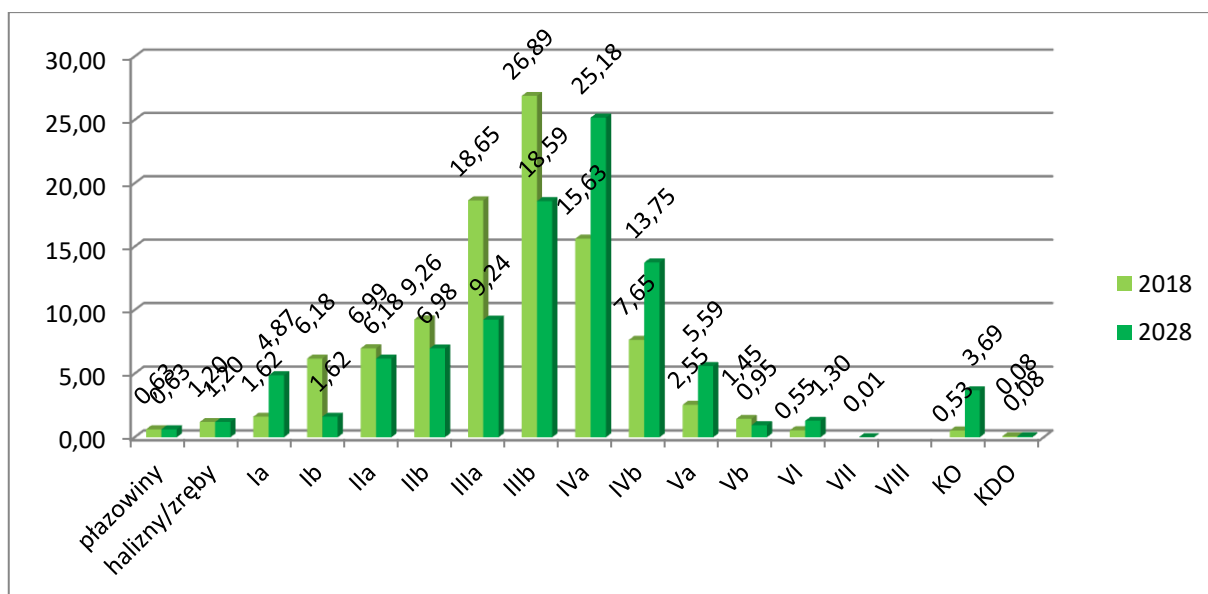
4.1.9 Oddziaływanie na zasoby naturalne

Uproszczone plany urządzenia lasu wyznaczają ramy do prowadzenia gospodarki na zasadach zachowania i powiększania zasobów drzewnych oraz trwałości lasu. Zapisane są w nim etaty użytkowania wyliczone są na podstawie algorytmów matematycznych. Etaty użytkowania są wielkościami które pozwalają wnioskować, czy zasoby drzewne nie zostaną zmniejszone oraz będą zachowane wszelkie możliwe funkcje lasów.

Etat cięć w drzewostanach przeznaczonych do użytkowania przedrębny wynikający z potrzeb pielęgnacyjnych oraz stanu sanitarnego lasu nie powinien przekraczać miąższości wskazanej w UPUL. Etat cięć w drzewostanach rębnych wynika natomiast z potrzeb hodowlanych. W użytkowaniu przedrębnym możliwość pozyskania jest ograniczona % pozyskania z aktualnej miąższości średnio dla analizowanych terenów wynosi 16% zapasu. W lasach własności prywatnej w/w gmin ilość drewna do pozyskania w wyniku użytkowania rębego została dostosowana optymalnie do potrzeb hodowlanych i stanu sanitarnego lasu. Dla rębni złożonych przyjmowano również ograniczenie pozyskania od 20 do 30 % w zależności od zastosowanych zabiegów i koniecznego odnowienia.

W wyniku realizacji zadań zaplanowanych dla lasów własności prywatnej w UPUL, średni wiek drzewostanów ulegnie zmianie, pod koniec obowiązywania UPUL wynosić będzie 59 lata, średni zapas będzie kształtował się na poziomie ok. 213 m³/ha. Nieznacznie zmieni się rozkład powierzchni drzewostanów w poszczególnych klasach wieku.

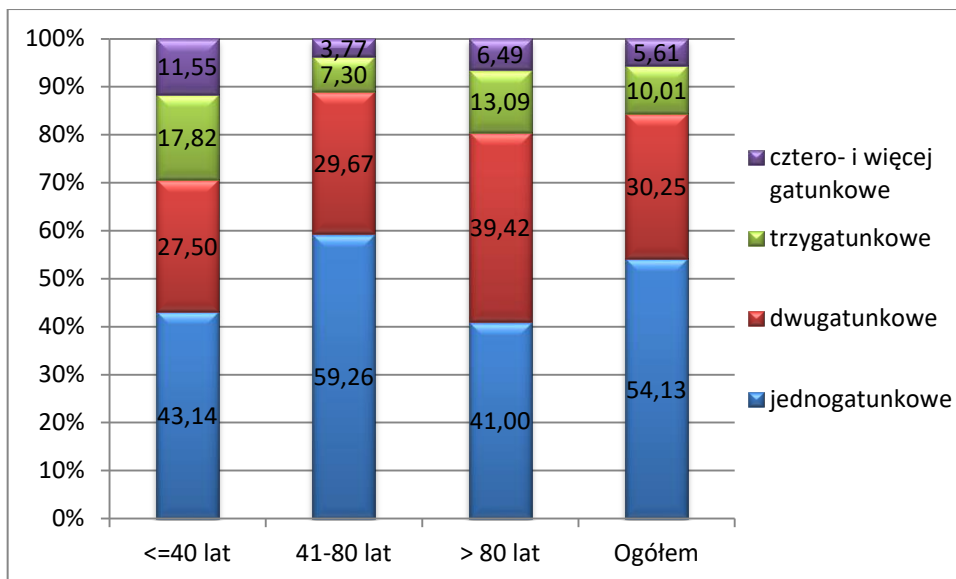
Wykres 5 Zestawienie przewidywanego procentowego udziału powierzchniowego klas wieku na początku i pod koniec obowiązywania UPUL

Zmniejszy się udział drzewostanów w najstarszych klasach wieku, co warunkowane jest wzrostem ogólnego wieku drzewostanów i ich dojrzałością. Wykonanie zapisów planu zapoczątkuje powstanie odnowień w drzewostanach, co zaznacza się na wykresie w postaci większego udziału w pierwszych klasach wieku, co sprzyjać będzie trwałości drzewostanów. Liczną grupę stanowiąc będą również drzewostany w IV klasie wieku (w wieku 61 – 80 lat).

W związku z wykonaniem zapisów UPUL można zauważyć zmianę struktury pod kątem bogactwa gatunkowego. Wykonanie zapisów planów wpłynie na strukturę drzewostanów objętych dokumentacją, nastąpi zmiana zarówno w starszych jak i młodszych klasach wieku, w zależności od możliwości oraz grupy wiekowej następuje zwiększenie udziału drzewostanów „niemonogatunkowych”, w grupie ponad 80 lat zwiększy się udział drzewostanów dwugatunkowych, w grupie młodszych drzewostanów zwiększy się udział d-stanów trzygatunkowych. Proces tworzenia kompleksów leśnych o złożonej budowie przestrzennej i gatunkowej, znacznej bioróżnorodności jest procesem długotrwałym i będzie wymagał czasu znacznie dłuższego niż ujęty w obowiązującej dokumentacji. Jednak już w analizowanej dokumentacji przy wykonaniu jej zapisów widać trend zmierzający w kierunku zwiększenia różnorodności i trwałości drzewostanów. Zmiana i ubytek w powierzchniach drzewostanów w starszym wieku jest procesem naturalnym w czasie życia drzewostanu i w przypadku zapisów zawartych w nowoczesnym planie następstwo pokoleń usystematyzowane gospodarką leśną dąży do naśladowania procesów naturalnych. Zauważyć można jednak zwiększanie powierzchni drzewostanów w młodszych klasach wieku co związane jest z odnowieniami powierzchni i w ujęciu długofalowym zapewni utrzymanie trwałości i ciągłości struktury drzewostanów, a zatem również siedlisk, w dobrej formie zdrowotnej. Przy zachowaniu ciągłości dokumentacji urzędniowej oraz spełnieniu obostrzeń dla ochrony przyrody, powinna zostać osiągnięta równowaga i odpowiednia kontynuacja wkraczania kolejnych grup powierzchni w wiek bliskorębny, a także stabilizacja rozkładu powierzchniowo-wiekowego widoczna na wykresach. Biorąc pod uwagę rozkład czasowy oraz powierzchniowy, powinien zostać zachowany ład przestrzenny oraz stan siedlisk w analizowanych kompleksach leśnych.

Wykres 6 Powierzchnia drzewostanów wg bogactwa gatunkowego i wieku pod koniec okresu obowiązywania UPUL

Skutkiem realizacji zadań wynikających z UPUL będzie przede wszystkim zachowanie ciągłości trwania lasów własności prywatnej oraz maksymalizacja ich stabilności na terenie objętym opracowaniem. Z tego względu, skutki realizacji zapisów UPUL w odniesieniu do zasobów naturalnych będą pozytywne.

4.1.10 Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej

Realizacja zapisów UPUL nie wpływa bezpośrednio lub pośrednio na zabytki i dobra kultury zlokalizowane w sąsiedztwie drzewostanów objętych opracowaniem.

Dla analizowanego terenu zawarto informacje o występowaniu obiektów cennych położonych w granicach analizowanych wydzieleń:

Gmina	Adres leśny	Rodzaj powierzchni	Pow. [ha]	Informacja dodatkowe	Proponowany zabieg
Dąbrowa Białostocka	20-11-0-15-003405-d -00	D-STAN	4,1000	na pow. bunkry z okresu II Wojny Światowej	TPP
	20-11-0-15-003405-x -00	D-STAN	2,0100	na pow. bunkry z okresu II Wojny Światowej	TPP
	20-11-0-15-003405-mx -00	D-STAN	0,5900	na pow. bunkry z okresu II Wojny Światowej	TPP
	20-11-0-15-000701-y -00	INNE WYL	0,3000	bunkier	CSS
	20-11-0-15-002101-dx -00	INNE WYL	0,0200	bunkier z okresu II Wojny Światowej	CSS
	20-11-0-15-003801-jx -00	INNE WYL	0,0400	bunkier z okresu II Wojny Światowej	CSS
Sokółka	20-11-0-85-002102-k -00	D-STAN	2,0300	miejsce pamięci - Pomnik żołnierzy AK	TPP

Jak przedstawiono w tabeli dla obiektów cennych zapisane są zabiegi dostosowane do typu siedliskowego i wieku i potrzeb drzewostanu, zamieszczona jest dodatkowo informacja związana z

rodzajem obiektu co zwraca uwagę na konieczność ograniczenia działań. Ograniczone powierzchwnie zabiegów umożliwiają zadbanie o cenne fragmenty umożliwiając jednocześnie dbanie o dobry stan drzewostanu.

Zapisy UPUL nie odnoszą się zarówno bezpośrednio jak i pośrednio do zabytków architektury ustanowionych na terenie analizowanym. Czynności wynikające z założeń UPUL nie obejmują także działań w zabytkowych parkach. Z tego względu, skutki realizacji zaplanowanych wskazań gospodarczych na zabytki i dobra kultury materialnej będą miały charakter neutralny.

4.1.11 Zestawienie zbiorcze wpływu realizacji założeń UPUL na środowisko

Tabela 2 Przewidywane oddziaływanie UPUL na środowisko

Lp.	Elementy środowiska	Okres oddziaływania	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie na elementy środowiska					Łączna ocena planowanych czynności i zadań gospodarczych
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe, stopniowe i przebudowa	Rębnie zupełne	
1.	Różnorodność biologiczna	krótkoterminowe	bz	0	0	-	-	+
		średnioterminowe	bz	+	0	0	(+)	
		długoterminowe	bz	+	+	+	(+)	
2.	Ludzie	krótkoterminowe	bz	+	+	+	+	+
		średnioterminowe	bz	+	0	0	(+)	
		długoterminowe	bz	+	0	0	(+)	
3.	Zwierzęta	krótkoterminowe	bz	(+)	0	0	(-)	0
		średnioterminowe	bz	(+)	0	0	0	
		długoterminowe	bz	(+)	0	0	0	
4.	Rośliny	krótkoterminowe	bz	(+)	0	0	(-)	0
		średnioterminowe	bz	(+)	0	0	0	
		długoterminowe	bz	(+)	(+)	(+)	(+)	
5.	Woda	krótkoterminowe	bz	0	0	0	0	0
		średnioterminowe	bz	0	0	0	0	
		długoterminowe	bz	0	0	0	0	
6.	Powietrze	krótkoterminowe	bz	0	0	(-)	(-)	0
		średnioterminowe	bz	0	0	0	0	
		długoterminowe	bz	0	0	0	0	
7.	Powierzchnia ziemi	krótkoterminowe	bz	-	0	-	-	(+)
		średnioterminowe	bz	0	0	0	0	
		długoterminowe	bz	+	+	0	0	
8.	Krajobraz	krótkoterminowe	bz	0	0	0	-	(+)
		średnioterminowe	bz	0	0	0	(+)	
		długoterminowe	bz	+	0	0	(+)	
9.	Klimat	krótkoterminowe	bz	0	0	0	0	0
		średnioterminowe	bz	0	0	0	0	
		długoterminowe	bz	0	0	0	0	
10.	Zasoby naturalne	krótkoterminowe	bz	0	0	(-)	(-)	(+)
		średnioterminowe	bz	+	0	0	0	
		długoterminowe	bz	+	+	0	0	
11.	Zabytki i dobra materialne	krótkoterminowe	bz	0	0	0	0	0
		średnioterminowe	bz	0	0	0	0	
		długoterminowe	bz	0	0	0	0	

Oznaczenia: + pozytywny, (+) warunkowo pozytywny, 0 brak wpływu, - negatywny, (-) warunkowo negatywny, bz- brak zabiegu

4.2 Przewidywane oddziaływanie UPUL na formy ochrony przyrody

Należy wspomnieć, iż w związku z nakładaniem się granic obszarów chronionych przedstawione powierzchnie powtarzają się w kilku zestawieniach. Dzieje się tak w przypadku:

- Ostoi Biebrzańskiej (PLB200006), Doliny Biebrzy (PLH200008) i Biebrzańskiego Parku Narodowego wraz z otuliną
- częściowo Puszczy Knyszyńskiej (PLB200003) i PK Puszczy Knyszyńskiej i jego otuliny

4.2.1 Przewidywane oddziaływanie na Biebrzański Park Narodowy wraz z otuliną.

Park Narodowy wraz z otuliną:

- **Biebrzański Park Narodowy wraz otuliną** – Biebrzański PN obejmuje obszar o powierzchni 59 223,0000 ha ustanowiony na podstawie Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 września 1993 r. w sprawie utworzenia Biebrzańskiego Parku Narodowego (Dz.U. z 1993 r. Nr 86, poz. 399). W celu zabezpieczenia PN przed zagrożeniami zewnętrznymi wyznaczona jest otulina o powierzchni o powierzchni 66 824,0000 ha. Celem ochrony jest dbałość o zachowanie naturalnej różnorodności siedlisk oraz możliwie jak największej ich mozaikowości w Parku, zapewnienie ciągłości występowania rodzimych gatunków zwierząt, utrzymanie właściwych warunków glebowych, wodnych, świetlnych o termicznych, ograniczanie oddziaływań antropopresyjnych, oraz wspomaganie spontanicznych procesów sukcesyjnych.

Fragmenty Parku znajdują się w gminach:

- Dąbrowa Białostocka: 227,77 ha w rozproszonych kompleksach, stanowi to 0,38 % powierzchni PN;
- Suchowola: 7,93 ha co stanowi 0,013% powierzchni PN;
- Nowy Dwór: 15,58 ha co stanowi 0,026% powierzchni PN;

Fragmenty otuliny Parku znajdują się w gminach:

- Dąbrowa Białostocka: 406,98 ha co stanowi 0,61% powierzchni otuliny PN;
- Miasto Suchowola: 93,33 ha co stanowi 0,14% powierzchni otuliny PN;
- Suchowola: 357,18 ha co stanowi 0,53% powierzchni otuliny PN;
- Nowy Dwór: 260,19 ha co stanowi 0,39% powierzchni otuliny PN;

Należy zaznaczyć iż powierzchnie wzięte do analizy mogą różnić się od rzeczywistej powierzchni ze względu na to iż brano pod uwagę powierzchnię całości wydziałów a nie tylko fragmentów znajdujących się w rzeczywistej granicy PN lub jego otuliny. Dodatkowo powierzchnie rozróżnione na leżące w granicach Parku Narodowego i Otuliny Parku Narodowego mogą pokrywać się wzajemnie ze względu na położenie działki/wydziału na pograniczu tych dwóch obiektów.

Zestawienie zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach parku/otuliny znajduje się w załącznikach, z podziałem na Gminy.

Tabela 3 Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach parku dla Gminy Dąbrowa Białostocka

Pow. lasów [ha] objętych opracowaniem UPUL w zasięgu BPK	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]								
	Odnowienia	Czyszczenia		Trzebieże		Cięcia sanitarne	Rębnie złożone	Rębnie zupelne	Brak zabiegu
		CW	CP/CP-P	TW	TP				
227,77	7,25	4,88	17,29	132,66	65,29	0,00	0,00	0,00	0,40

Tabela 4 Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach otuliny parku dla Gminy Dąbrowa Białostocka

Pow. lasów [ha] objętych opracowaniem UPUL w zasięgu otuliny BPK	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]								
	Odnowienia	Czyszczenia		Trzebieże		Cięcia sanitarne	Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Brak zabiegu
		CW	CP/CP-P	TW	TP				
406,98	8,54	0,63	4,96	31,85	352,56	1,39	0,00	0,00	6,88

Tabela 5 Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach parku dla Gminy Nowy Dwór

Pow. lasów [ha] objętych opracowaniem UPUL w zasięgu BPK	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]								
	Odnowienia	Czyszczenia		Trzebieże		Cięcia sanitarne	Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Brak zabiegu
		CW	CP/CP-P	TW	TP				
15,58	0,00	0,00	0,00	5,71	9,68	0,00	0,00	0,00	0,19

Tabela 6 Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach otuliny parku dla Gminy Nowy Dwór

Pow. lasów [ha] objętych opracowaniem UPUL w zasięgu otuliny BPK	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]								
	Odnowienia	Czyszczenia		Trzebieże		Cięcia sanitarne	Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Brak zabiegu
		CW	CP/CP-P	TW	TP				
260,19	3,19	0,50	2,56	56,93	193,40	0,58	0,00	0,00	3,03

Tabela 7 Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach otuliny parku dla Miasta Suchowola

Pow. lasów [ha] objętych opracowaniem UPUL w zasięgu otuliny BPK	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]								
	Odnowienia	Czyszczenia		Trzebieże		Cięcia sanitarne	Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Brak zabiegu
		CW	CP/CP-P	TW	TP				
93,33	0,21	0,00	1,64	2,50	87,33	1,04	0,00	0,00	0,61

Tabela 8 Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach parku dla Gminy Suchowola

Pow. lasów [ha] objętych opracowaniem UPUL w zasięgu BPK	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]								
	Odnowienia	Czyszczenia		Trzebieże		Cięcia sanitarne	Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Brak zabiegu
		CW	CP/CP-P	TW	TP				
7,93	0,00	0,00	0,00	0,17	7,72	0,00	0,00	0,00	0,04

Tabela 9 Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach otuliny parku dla Gminy Suchowola

Pow. lasów [ha] objętych opracowaniem UPUL w zasięgu otuliny BPK	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]								
	Odnowienia	Czyszczenia		Trzebieże		Cięcia sanitarne	Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Brak zabiegu
		CW	CP/CP-P	TW	TP				
357,18	1,53	1,71	6,24	6,39	328,64	0,00	0,00	0,00	12,67

Zaproponowane zabiegi trzebieży umożliwią eliminację z siedliska gatunków niepożądanych oraz gatunków geograficznie obcych, wpływać będą również na utrzymanie właściwego stanu sanitarnego drzewostanów, poprzez m.in. terminowe usuwanie z drzewostanów drzew chorych i zasiedlonych przez szkodniki owadzie, co w konsekwencji działań zapewni utrzymanie ciągłości ekosystemów leśnych, o znacznej różnorodności, wspomagając zachowanie równowagi pomiędzy trwałością lasów i możliwością ich użytkowania przez właścicieli. Zabiegi są ograniczone pod względem wielkości pozyskania zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1302). Cięcia i czyszczenia w młodszych drzewostanach umożliwiają spełnienie zapisów sposobów ochrony czynnej dotyczącej bioróżnorodności, poprzez usuwanie gatunków inwazyjnych oraz niezgodnych z siedliskiem, a także regulację składu gatunkowego. Zapisy planu oraz skonsultowane z nadleśnictwem składy gatunkowe umożliwią właściwe odnowienie we wszystkich typach siedlisk leśnych w tym drzewostanach monogatunkowych (ograniczenie ich powstawania). Dla obszaru Parku Narodowego oraz jego otuliny nie zaplanowano zabiegów rębnych w celu zachowania ciągłości i trwałości kompleksów leśnych.

Na terenach leśnych własności prywatnej, wchodzących w skład PN nie planuje się działań gospodarczych mogących znacząco negatywnie wpłynąć na ustanowione cele ochrony oraz obecny stan ekosystemów obszaru. Wytyczne do planowanych działań, oparte są o model trwale zrównoważonej gospodarki leśnej. Wykonanie zaplanowanych w UPUL zabiegów warunkować będzie odpowiedni skład gatunkowy drzewostanów uwzględniający zróżnicowanie STL oraz stabilność drzewostanów w przyszłości. Co spełni wymóg zachowania trwałości drzewostanów – siedlisk leśnych. Realizacja dokumentacji zgodnie z zapisami upul polega na dostosowaniu zabiegów hodowlanych do naturalnych faz rozwojowych drzewostanu. Zalecenia dotyczące terminu wykonywania zabiegów oraz wytyczne co do należytego zachowania występujących na terenach leśnych chronionych gatunków zwierząt, roślin i grzybów, poprzez zalecenie stosowanie dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Przeprowadzenie oględzin, przed przystąpieniem do prac leśnych w celu sprawdzenia występowania gatunków chronionych oraz prowadzenie prac z zakresu pozyskania drewna, w miarę możliwości, przy występowaniu pokrywy śnieżnej i zamrożonej glebie) mogą przynieść pozytywny skutek dla roślin oraz zwierząt, a także obszarów leśnych.

Wykonanie działań z zakresu gospodarki leśnej, zaprojektowanych w UPUL nie będzie w istotny sposób ingerować w cele ochrony sformułowane dla tego obszaru. Utrzymanie trwałych ekosystemów leśnych o znacznej różnorodności, sprzyjać będzie występowaniu dziko żyjących zwierząt. Usystematyzowanie gospodarki leśnej, wprowadzenie informacji dotyczących form ochrony na terenie analizowanym może zwiększyć świadomość użytkowników lasu, co może przynieść pozytywne efekty dla ochrony BPN.

W dokumentacji urzędzeniowej gospodarka leśna dostosowana jest do potrzeb siedliska, a składy odnowieniowe wskazane w planach dają wskazówkę do właściwego, zgodnego z typem siedliskowym odnowienia powierzchni leśnych.

4.2.2 Przewidywane oddziaływanie na Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej im. Prof.

Witolda Sławińskiego

- **Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej** – o powierzchni 72 860,1700 ha został utworzony na mocy Uchwały Nr XXVI/172/88 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Białymstoku (Dz. Urz. Woj. Biał z 1988, Nr 9, poz. 94). W celu zabezpieczenia Parku przed zagrożeniami zewnętrznymi wyznaczona jest otulina o powierzchni 53 827,5400 ha. Celem ochrony jest zachowanie zasobów przyrody Puszczy Knyszyńskiej obejmującej ekosystemy leśne, bagienne, doliny rzeczne i inne obszary cenne, ochrona wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych oraz zachowanie chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt.

W celach ochrony parków krajobrazowych dotyczących się ekosystemów leśnych wymienia się min. zachowanie w stanie niezmienionym ekosystemów leśnych o najwyższym poziomie naturalności i wartości funkcji krajobrazowych oraz ochronnych w stosunku do elementów środowiska i biocenozy; odtworzenie i wzbogacenie walorów przyrodniczo-krajobrazowych lasu poprzez osiągnięcie zgodności gatunkowo-siedliskowej drzewostanów; zapewnienie trwałości lasów jako najważniejszego czynnika równowagi ekologicznej i siedliska życia roślin i zwierząt; zwiększanie biologicznej odporności i przeciwdziałanie procesom zamierania lasów dla zachowania i wzmagania zdolności samoregulacyjnych ekosystemów leśnych; prowadzenie wielofunkcyjnej i zrównoważonej gospodarki leśnej. W założeniach planów ochronnych ww. parku znajdują się zapisy dotyczące uwzględnienia w gospodarce leśnej społecznych funkcji lasu oraz związane z tym świadczenia na rzecz celów poznawczych i naukowo-dydaktycznych, ograniczenie użytkowania rębego do ustalonych etatów i prowadzić je ściśle, według przyjętych w projektach UPUL, pełne wykorzystanie zdolności produkcyjnej siedliska do prac odnowieniowych i pielęgnacyjnych Usystematyzowanie gospodarki leśnej, może odnieść pozytywny efekt w kierunku powyższych zapisów. Wartościowe siedliska żyzne, bagienne czy w strefie rzek zostają pozostawione bez rębni zupełnych, co wspomaga utrzymanie ich naturalnego charakteru.

Ochrona ekosystemów Obszaru, realizowana w ramach racjonalnej gospodarki leśnej, polega na utrzymaniu ciągłości i trwałości oraz zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych, w tym leśnych. W celu ochrony ekosystemów leśnych ustala się utrzymanie ciągłości i trwałości kompleksów leśnych, sprzyjanie tworzeniu zwartych kompleksów, zwiększanie różnorodności biologicznej, pozostawianie drzew o charakterze pomnikowym, dziuplastych oraz części drzew obumarłych a także zachowanie cieków, mokradeł, polan muraw, siedlisk wilgotnych i bagiennych – zachowanie bioróżnorodności siedlisk. Wartościowe siedliska żyzne oraz leżące w strefie jezior czy rzek zostają pozostawione bez rębni zupełnych, co wspomaga utrzymanie ich naturalnego charakteru.

Na terenach leśnych własności prywatnej obrębów gmin wchodzących w skład PK i otuliny PK nie planuje się działań gospodarczych mogących znacząco negatywnie wpłynąć na ustanowione cele ochrony oraz obecny stan ekosystemów obszaru. Wytyczne do planowanych działań, oparte są o model trwale zrównoważonej gospodarki leśnej. Wykonanie zaplanowanych w UPUL zabiegów warunkować będzie odpowiedni skład gatunkowy drzewostanów uwzględniający zróżnicowanie STL oraz stabilność drzewostanów w przyszłości. Co spełni wymóg zachowania trwałości drzewostanów – siedlisk leśnych. Zabiegi pielęgnacyjne, w szczególności czyszczenia oraz cięcia trzebieżowe umożliwią eliminację z siedliska gatunków niepożądanych oraz gatunków

geograficznie obcych, wpływać będą również na utrzymanie właściwego stanu sanitarnego drzewostanów, poprzez m.in. terminowe usuwanie z drzewostanów drzew chorych i zasiedlonych przez szkodniki owadzie, co w konsekwencji działań zapewni utrzymanie ciągłości ekosystemów leśnych, o znacznej różnorodności, wspomagając zachowanie równowagi pomiędzy trwałością lasów i możliwością ich użytkowania przez właścicieli. Zastosowane rębnie IB zostały zaprojektowane przede wszystkim w drzewostanach, w których wymagana jest przebudowa ze względu na obecność gatunków niezgodnych z siedliskiem. Zastosowanie rębni gniazdowej (IIIA) będzie skutkowało przebudową drzewostanów monogatunkowych, a także osłonięciem nowego pokolenia przed negatywnymi skutkami działań zewnętrznych np. wiatru. Zastosowanie rębni stopniowej gniazdowej udoskonalonej (IVD) umożliwi dostosowanie intensywnych zabiegów hodowlanych do naturalnych faz rozwojowych drzewostanu. Zaproponowane rębnie będą sprzyjać wykształcaniu przez drzewostany różnowiekowej wielogatunkowej oraz złożonej przestrzennie i wysokościowo struktury o wysokich walorach krajobrazowych.

Wykonanie działań z zakresu gospodarki leśnej, zaprojektowanych w UPUL nie będzie w istotny sposób ingerować w cele ochrony sformułowane dla tego obszaru. Utrzymanie trwałych ekosystemów leśnych o znacznej różnorodności, sprzyjać będzie występowaniu dziko żyjących zwierząt, co przyczyni się do realizacji szczegółowych celów sformułowanych, w zakresie ochrony zwierząt. Zapisy planu dotyczące pozostawiania martwego drewna oraz kęp ekologicznych spełnią wymóg sprzyjania zróżnicowaniu biologicznemu w kompleksach objętych dokumentacją upul. Należy również pamiętać o rozłożeniu w dość długim okresie czasu zabiegów zapisanych w dokumentacji, zatem nie powinny wystąpić sytuacje jednoczesnego oddziaływania zabiegów tym samym czasie.

Zaprojektowane wskazania gospodarcze wpłyną pozytywnie na stan lasów i ich trwanie w przyszłości. Z tego względu wpływ realizacji zabiegów zapisanych w UPUL oceniono na potencjalnie pozytywny.

Zastosowanie rębni IB zostały zaprojektowane przede wszystkim w drzewostanach, w których wymagana jest przebudowa ze względu na obecność gatunków niezgodnych z siedliskiem lub wystąpiła możliwość zagłuszenia nowego pokolenia w przypadku odnowienia naturalnego. Zastosowanie rębni gniazdowej (IIIA oraz IIIB) będzie skutkowało przebudową drzewostanów monogatunkowych, a także osłonięciem nowego pokolenia przed negatywnymi skutkami działań zewnętrznych np. wiatru. W miejscach gdzie zaproponowano rębnię złożoną IVD – stopniową gniazdową udoskonaloną - Jej realizacja polega na dostosowaniu intensywnych zabiegów hodowlanych do naturalnych faz rozwojowych drzewostanu, zróżnicowanych nawet w obrębie jednego, złożonego strukturalnie drzewostanu. Podstawową cechą rębni IVD jest dążenie do zachowania ładu przestrzennego. Polega on na ograniczeniu czynności odnowieniowych do pewnych stref w drzewostanie, wyznaczeniu granic transportu i rozpoczynaniu od nich prac odnowieniowych, a także prowadzeniu wszystkich cięć oraz zrywki w sposób zapewniający maksymalną ochronę istniejących odnowień i drzew stojących.

W celu uzyskania założonego, zgodnego z siedliskiem składu gatunkowego przyszłego drzewostanu, w rębni tej dopuszcza się elastyczne stosowanie różnych sposobów odnowienia - zarówno naturalnego, jak i sztucznego, a także zmienną wielkość gniazd i różne rodzaje cięć - dostosowane do potrzeb odnawianych gatunków i stanu gleby.

Wykonanie działań z zakresu gospodarki leśnej, zaprojektowanych w UPUL nie będzie w istotny sposób ingerować w cele ochrony sformułowane dla tego obszaru. Utrzymanie trwałych ekosystemów leśnych o znacznej różnorodności, sprzyjać będzie występowaniu dziko żyjących zwierząt, co przyczyni się do realizacji szczegółowych celów sformułowanych, w zakresie ochrony zwierząt. Zapisy planu dotyczące pozostawiania martwego drewna oraz kęp ekologicznych spełnią wymóg sprzyjania zróżnicowaniu biologicznemu w kompleksach objętych dokumentacją upul.

Usystematyzowana gospodarka leśna wraz z zaprojektowanymi wskazaniem gospodarczymi wpłyną pozytywnie na stan lasów i ich trwanie w przyszłości. Z tego względu wpływ realizacji zabiegów zapisanych w UPUL oceniono na potencjalnie pozytywny.

Tabela 10 Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach Parku Krajobrazowego w obrębach objętych dokumentacją

Pow. lasów [ha] objętych opracowaniem UPUL w zasięgu otuliny PK	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]								
	Odnowienia	Czyszczenia		Trzebieże		Cięcia sanitarne	Rębnie złożone	Rębnie zupelne	Brak zabiegu
		CW	CP/CP-P	TW	TP				
357,18	1,93	0,00	6,76	26,91	139,64	0,96	19,37	13,05	3,16

4.2.3 Przewidywane oddziaływanie na rezerваты przyrody

Na terenie analizowanych Gmin, w obrębach objętych opracowaniem, występują rezerваты przyrody, jednak żaden z nich nie znajduje się w granicach analizowanych obszarów leśnych ani nie graniczy z terenami wydzieleń. Ze względu na ograniczoną do granic wydzieleń, powierzchnię i ingerencję zabiegów zapisanych w dokumentacji urzędzeniowej, wpływ na rezerваты przyrody uznano za neutralny.

- **Kozłowy ług** – gmina Sokółka obręb Lipina (0026);

- **Budzisk** – gmina Sokółka obręb Dworzysk (0007);

4.2.4 Przewidywane oddziaływania na użytki ekologiczne

W obrębach ewidencyjnych objętych analizą nie występują formy ochrony przyrody pod postacią użytków ekologicznych. Zgodnie z definicją Ministerstwa Środowiska użytkowaniem ekologicznym możemy nazwać pozostałości ekosystemów zasługujące na ochronę ze względu na duże znaczenia dla zachowania różnorodności biologicznej, mogą nimi być kępy roślinności, oczka wodne, stanowiska rzadkich roślin czy grzybów, bagna czy torfowiska. Wszystkie użytki znajdują się poza terenami wydzieleń ujętych w dokumentacji urzędzeniowej.

Ze względu na brak pokrywania się terenów użytków ekologicznych z obszarami wydzieleń oraz prowadzenie działań zapisów gospodarki leśnej ograniczonych jedynie do powierzchni wydzielenia, przewiduje się neutralne oddziaływanie na tę formę ochrony przyrody.

4.3 Przewidywane oddziaływanie UPUL na Obszary Natura 2000

4.3.1 Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk

- **Ostoja Knyszyńska PLH200006** – specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Ostoja Knyszyńska PLH200006 o powierzchni 136 084,4300 ha wyznaczony został na mocy Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.7.1992, str. 7 z późn. zm.). Jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (tzw. „obszar siedliskowy”) zatwierdzony został decyzją wykonawczą Komisji 2013/741/UE z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. U. UE. L 350 z 21.12.2013 str. 287).

Plan zadań ochronnych obejmuje obszar Natura 2000 Ostoja Knyszyńska PLH200006 z wyłączeniem pokrywających się z nim powierzchni 7 rezerwatów przyrody, takich jak: Krasne, Budzisk, Woronicza, Jesionowe Góry, Las Cieliczański, Krzemienne Góry i Starodrzew Szyndzielski. Dla przedmiotowych rezerwatów na mocy zarządzeń Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 29 kwietnia 2014 r. ustanowione zostały plany ochrony uwzględniające zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Zgodnie z art. 28 ust. 11 pkt 2 cytowanej ustawy, planu zadań ochronnych nie sporządza się dla obszaru Natura 2000 lub jego części, pokrywającego się w całości lub w części z obszarem rezerwatu przyrody, dla którego ustanowiono plan ochrony uwzględniający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10.

Fragmenty Obszaru znajdują się w granicach Gminy Dąbrowa Białostocka w obrębach: Bity Kamień oraz Sławno oraz Gminy Suchowola w obrębach: Bachmackie, Czerwonka oraz Kopciówka.

Przedmiotem ochrony na obszarze są siedliska przyrodnicze nieleśne:

6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion),
6430 Ziołorośla górskie (Adenostylion alliariae) i ziołorośla nadrzeczne (Convolvuletalia sepium),
6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris),
7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą,
7120 Torfowiska wysokie zdegradowane zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji
7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea),
7150 Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku Rhynchosporion,
7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk.

Przedmiotem ochrony na obszarze są siedliska przyrodnicze leśne:

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny
91D0 Bory i lasy bagienne (Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne),
91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnion glutinoso-incanae, olsy źródliskowe),
91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (Ficario-Ulmetum),

W obszarze występują gatunki chronione takie jak;

- 2647 Żubr, 1352 Wilk, 1337 Bóbr europejski, 1355 Wydra, 1361 Ryś euroazjatycki, 1308 Mopek
- 4030 Szlaczkoń szafranek , 1939 Rzepik szczeciniasty
- 1477 Sasanka otwarta, 1903 Lipiennik Loesela, 1437 Leniec bezpodkwiatkowy

Nie wprowadza się wskazań do zmian w istniejących dokumentach planistycznych, dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędnych dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000. W analizowanych dokumentach planistycznych nie stwierdzono zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000.

Ostoja Knyszyńska obejmuje rozległy kompleks leśny Puszczy Knyszyńskiej, którego wiele fragmentów zachowało naturalny charakter, rozcięty przez użytkowane rolniczo doliny niewielkich rzek i polany, otoczony przez obszary o ekstensywnej gospodarce rolnej, o mozaikowym krajobrazie, z licznymi torfowiskami. Przez projektowaną ostoję przebiega wododział zlewni Wisły i Niemna - do tej drugiej należą dorzeczca świstłoczy i uchodzącej do niej Nietupy. Główną rzeką Ostoi jest Supraśl, dopływ Narwi. Rzeźba terenu jest bardzo zróżnicowana, występuje tu duże zagęszczenie różnorodnych form geomorfologicznych, takich jak kemy, ozy, doliny i baseny wytopiskowe. W Puszczy dominują drzewostany iglaste. Największe powierzchnie porastają bory brusznikowe, sosnowo-świerkowe bory mieszane świeże i trzcinnikowo-sosnowe bory mieszane świeże. Lasy liściaste Puszczy to przede wszystkim grądy, olsy, sosnowo-brzozowe lasy bagienne, a w dolinach rzecznych łąki jesionowo-olszowe i olszowo-świerkowe. Przeważają drzewostany w wieku 40-70 lat.

Tabela 11 Zestawienie powierzchni leżących w Obszarze N2000 PLH200006 w Gminie Dąbrowa Białostocka

Pow. [ha]	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]								
	Odnowienia	Czyszczenia		Trzebieże			Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Brak zabiegów
		CW	CP/CP-P	TW	TP	CSS			
79,21	0,00	0,00	16,29	1,73	47,35	0,00	13,23	0,00	0,61

Tabela 12 Zestawienie powierzchni leżących w Obszarze N2000 PLH200006 w Gminie Suchowola

Adres leśny	Rodzaj powierzchni	Pow. [ha]	Informacje dodatkowe	Proponowany zabieg
001003-b	D-STAN	0,21		TWP
000101-p	D-STAN	1,57		TPP
000101-n	D-STAN	0,81		IB
001003-c	L ENERG	0,05	linia energetyczna	DRZEW
001003-a	D-STAN	0,05		CW
002401-i	D-STAN	0,45		TWP
002401-j	D-STAN	0,01		TPP
002401-g	D-STAN	0,18		IB
002401-h	D-STAN	0,88		TPP
002401-s	INNE WYL	0,49	rola, miejscami brzoza i sosna	BZ
002401-l	D-STAN	0,07		TWP
002401-k	D-STAN	0,2		TPP
002401-m	D-STAN	0,3		TPP
002401-dx	D-STAN	0,35		TPP
002401-r	D-STAN	0,38		TPP
002401-t	D-STAN	0,1		TPP
002401-o	D-STAN	0,46		TPP
002401-a	D-STAN	9,45		TPP
002401-f	D-STAN	0,69		TPP
002402-c	D-STAN	0,65		TPP
002402-b	D-STAN	0,51		TPP
002402-d	D-STAN	0,19		TPP
002402-a	D-STAN	0,72		TPP
Suma		18,77		

Dla obszarów dla których, zgodnie z PZO, zidentyfikowane zostały siedliska borów i lasów bagiennych (91D0) zastosowano brak wprowadzenia cięć rębnych, zarówno w formie zupełnej jak i złożonej. Zapisano jedynie cięcia pielęgnacyjne w postaci cięć (CW, CP, CP-P) i trzebieży (TWP, TPP) z ewentualną możliwością ograniczonego pozyskania. Zgodnie z zapisami skryptu „Natura 2000 w lasach Polski” ochrona siedlisk bagiennych polega przede wszystkim na zachowaniu stosunków wodnych – zachowanie stosunków wodnych umożliwi ekstensywną gospodarkę leśną. Umożliwienie właściwej pielęgnacji może wspomóc ograniczenie ewentualnej ekspansji niepożądanych lub obcych geograficznie gatunków.

Zastosowanie rębni złożonych częściowych/gniazdowych/stopniowe (IIIA oraz IIIB) będzie skutkowało przebudową drzewostanów monogatunkowych, a także osłonięciem nowego pokolenia przed negatywnymi skutkami działań zewnętrznych np. wiatru. W miejscach gdzie zaproponowano rębnię złożoną IVD – stopniową gniazdową udoskonaloną - Jej realizacja polega na dostosowaniu intensywnych zabiegów hodowlanych do naturalnych faz rozwojowych drzewostanu, zróżnicowanych nawet w obrębie jednego, złożonego strukturalnie drzewostanu. Podstawową cechą rębni IVD jest dążenie do zachowania ładu przestrzennego. Polega on na ograniczeniu czynności odnowieniowych do pewnych stref w drzewostanie, wyznaczeniu granic transportu i rozpoczynaniu od nich prac odnowieniowych, a także prowadzeniu wszystkich cięć oraz zrywki w sposób zapewniający maksymalną ochronę istniejących odnowień i drzew stojących. Zabiegi przedrębne mają przede wszystkim za zadanie pielęgnację drzewostanów utrzymanie ich właściwego stanu sanitarnego oraz możliwości usuwania ewentualnych gatunków niezgodnych z siedliskiem, a także zachowanie równowagi pomiędzy pozagospodarczymi funkcjami lasu, a interesami właściciela. Zastosowana rębnia IB zaproponowana została na niewielkich powierzchniach wydzieleni oraz mając na względzie utrudnione odnowienie naturalne.

- **Dolina Biebrzy PLH200008** – o powierzchni 121 206,0000 ha został wyznaczony na mocy decyzji komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny.

Jednostką sprawującą nadzór nad obszarem jest Biebrzański Park Narodowy. Celem ochrony jest dbałość o zachowanie naturalnej różnorodności siedlisk oraz możliwie jak największej ich mozaikowości, zapewnienie ciągłości występowania rodzimych gatunków zwierząt, utrzymanie właściwych warunków glebowych, wodnych, świetlnych o termicznych, ograniczanie oddziaływań antropopresyjnych, oraz wspomaganie spontanicznych procesów sukcesyjnych. Środowisko przyrodnicze zostało ukształtowane w wyniku współdziałania procesów naturalnych oraz działania człowieka.

Na większości obszarów wymagana jest ochrona czynna.

Przedmiotem ochrony na obszarze są siedliska przyrodnicze nieleśne:

2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi

3270 Zalewane muliste brzegi rzek

6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion),

6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*),

6440 łąki selernicowe

6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*),

7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą,

7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*),

7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk.

Przedmiotem ochrony na obszarze są siedliska przyrodnicze leśne:

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny

91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum* i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne),

91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe),

9110 Ciepłolubne dąbrowy

91T0 Bory chrobotkowe

W obszarze występują gatunki chronione takie jak:

- 2647 Żubr, 1352 Wilk, 1337 Bóbr europejski, 1355 Wydra, 1361 Ryś euroazjatycki, 1188 Kumak nizinny, 1308 Mopek

- 4030 Szlaczkoń szafrank, 1939 Rzepik szczeciniasty

- 1477 Sasanka otwarta, 1903 Lipiennik Loesela, 1902 Obuwik pospolity, 1437 Leniec bezpodkwiatkowy

W lasach, gdzie celem jest ochrona nietoperzy należy podejść w szczególny sposób. Podstawowym działaniem powinna być inwentaryzacja schronień aktualnych i potencjalnych z podziałem na kryjówki zajmowane przez nietoperze w różnych porach roku zimowiska, kwatery przejściowe, miejsca rozrodu, schronienia dzienne, miejsca godowe. ogólna liczba dogodnych schronień w całym kompleksie nie ulegała zmniejszeniu. Należy pamiętać, że przy planowaniu zabiegów gospodarczych należy uwzględnić wymagania konkretnych gatunków, dla których te obszary zostały utworzone. Wymagania różnych gatunków nietoperzy w stosunku do warunków żerowania jakie powinien spełniać las, są specyficzne i odmienne. Takie cechy strukturalne lasu, jak mniejsze zagęszczenie drzew czy obecność otwartych przestrzeni są korzystne dla większości gatunków nietoperzy. W celu zapewnienia dogodnych warunków do występowania jak największej różnorodności nietoperzy, lasy powinny tworzyć zróżnicowaną mozaikę różnych środowisk. W dokumentacji urzędzeniowej zwraca się uwagę na zalecenia dotyczące zrównoważonej gospodarki leśnej oraz dobrych praktyk leśnych przejawiających się przez oględziny powierzchni leśnych przed wykonaniem zabiegu ale także wskazań co do terminu zabiegów (poza okresem lęgowym ptaków czy przy pokrywie śnieżnej w okresie zimowym).

Tabela 13 Zestawienie powierzchni leżących w Obszarze N2000 PLH200008 w Mieście Suchowola

Pow. [ha]	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]								
	Odnowienia	Czyszczenia		Trzebieże			Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Brak zabiegów
		CW	CP/CP-P	TW	TP	CSS			
93,33	0,21	0,00	1,64	2,50	87,33	1,04	0,00	0,00	0,61

Tabela 14 Zestawienie powierzchni leżących w Obszarze N2000 PLH200008 w Gminie Suchowola

Pow. [ha]	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]								
	Odnowienia	Czyszczenia		Trzebieże			Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Brak zabiegów
		CW	CP/CP-P	TW	TP	CSS			
358,21	1,53	1,71	6,24	6,56	329,46	1,04	0,00	0,00	12,71

Tabela 15 Zestawienie powierzchni leżących w Obszarze N2000 PLH200008 w Gminie Dąbrowa Białostocka

Pow. [ha]	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]								
	Odnowienia	Czyszczenia		Trzebieże			Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Brak zabiegów
		CW	CP/CP-P	TW	TP	CSS			
634,75	15,79	5,51	22,25	164,51	417,85	1,39	0,00	0,00	7,28

Tabela 16 Zestawienie powierzchni leżących w Obszarze N2000 PLH200008 w Gminie Nowy Dwór

Pow. [ha]	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]								
	Odnowienia	Czyszczenia		Trzebieże			Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Brak zabiegów
		CW	CP/CP-P	TW	TP	CSS			
283,25	3,37	0,50	2,56	62,64	209,96	0,58	0,00	0,00	3,64

Najważniejszym czynnikiem wpływającym na obecność nietoperzy jest odpowiednia struktura przestrzenna lasu. Otwarte przestrzenie leśne, takie jak polany, luki, czy gniazda są bardzo atrakcyjnymi miejscami do żerowania dla wielu gatunków nietoperzy. Wyniki badań wskazują, że małopowierzchniowe rębnie zupełne i złożone powodują wzrost aktywności nietoperzy w lesie. Rębnie zupełne o niewielkich powierzchniach powodują powstanie śródleśnych otwartych powierzchni tworząc dodatkowe miejsca żerowania dla gatunków chwytających owady lub żerujących wzdłuż krawędzi lasu. Biorąc pod uwagę powierzchnie manipulacyjne wydzieleni można przyjąć, iż wykonanie rębni mogłoby pozytywnie wpłynąć na stan żerowisk nietoperzy czy lelka. Trzebieże w sposób bezpośredni wpływają na zmniejszenie zwarcia w drzewostanach średniowiekowych i starszych, przez co pozwalają na ich szybsze udostępnienie dla nietoperzy, niż gdyby to się odbywało w procesie naturalnego wydzielania się drzew. Podczas projektowania cięć rębnych należy brać pod uwagę lokalizację schronień nietoperzy, pozostawienia najstarszych, dziuplastych drzew - zapisy takie zawierają się w dokumentacji.

- **Źródlika Wzgórz Sokólskich PLH200026** – Specjalny obszar ochrony siedlisk został wyznaczony na mocy decyzji komisji z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny. Obszar składa się z trzech izolowanych przestrzennie fragmentów, stanowiących wyspy środowiskowe w rolniczym krajobrazie, położonych koło wsi Bieniowce, Nowy Dwór i Makowlany. Każdy fragment obejmuje torfowisko źródlikowe wraz z najbliższym otoczeniem. Kopuły źródlikowe rozwijają się w peryferyjnych częściach dolin niewielkich cieków, stanowiących dopływy Sidry (Bieniowce, Makowlany) i górnej Biebrzy (Nowy Dwór). Teren ten jest w większości bezleśny z dominacją bagiennych łąk, jedynie w sąsiedztwie cieków rozwijają się lasy olszowe.

Tabela 17 Zestawienie powierzchni leżących w Obszarze N2000 PLH200026

Adres leśny	Rodzaj powierzchni	Pow. [ha]	Informacje dodatkowe	Proponowany zabieg
000102-i	D-STAN	0,33		TWP
000102-k	D-STAN	0,28	91E0	CP-P
000102-l	D-STAN	0,28	91E0	TWP
000102-n	D-STAN	0,13	91E0	TPP
000102-m	D-STAN	0,72	91E0	TPP
000102-p	D-STAN	0,83	91E0	TPP
Suma		2,57		

Przedmiotem ochrony na obszarze są siedliska przyrodnicze nieleśne:

7220 Źródlika wapienne ze zbiorowiskami Cratoneurion commutati

7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk.

W przypadku nieleśnych siedlisk przyrodniczych, to ze względu na ograniczoną do powierzchni wydzieleni powierzchnię oraz wskazania terminów wykonania zabiegów w okresie zimowym, wpływ wykonania zapisów dokumentacji powinien pozostać neutralny. Zabiegi dotyczą siedlisk leśnych i nie wykraczają poza ich teren, w przypadku użytków leśnych od dłuższego czasu pozostawionych bez drzewostanu dla powierzchni nie przewiduje się zabiegów. Dokumentacja urzędniowa nie przewiduje zalesień na obszarach łąk czy pastwisk, na pozostałych obszarach jej zapisy przyczynią się

do utrzymania siedlisk oraz mozaiki biotopowej w trwałej formie, nie kolidując z działaniami ochronnymi.

Przedmiotem ochrony na obszarze są siedliska przyrodnicze leśne:

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe),

W granicach wydzieleń znajdują się fragmenty siedliska 91E0 dla którego niekorzystne (pod kątem hydrologicznym) jest użytkowanie rębnią zupełną. Zgodnie z zapisami Niezbędnika leśnika dot. rekomendowanych działań ochronnych wykluczono siedlisko z użytkowania rębnią zupełną, w celu spełnienia zaleceń dotyczących pozostawiania martwego drewna oraz fragmentów dojrzałego drzewostanu w dokumentacji wprowadzono zapisy o pozostawieniu drzew martwych oraz biogrup. W informacjach różnych zwróto zapis o położeniu siedliska. Całość zapisów planu powinna zapewnić stabilizację siedliska z jednoczesną możliwością dbania o dobry stan sanitarny.

W obszarze występują gatunki chronione takie jak:

1528 Skalnica torfowiskowa *Saxifraga hirculus*; 1903 Lipiennik Loesela *Liparis loeselii*; 6216 Haczykowiec błyszczący *Hamatocaulis vernicosus*;

Bezkręgowce: 1013 Poczwarówka Geyera *Vertigo geyeri*; 1014 Poczwarówka zwężona *Vertigo angustior*; 1016 Poczwarówka jajowata *Vertigo moulinsiana*;

Na obszarach analizowanych lasów nie znaleziono stanowisk gatunków roślin chronionych w Obszarze. Zapisy planu zawierają wskazania obecności Obszaru na poszczególnych wydzieleniach co przyczynia się do zwiększenia świadomości właścicieli o obszarach chronionych, a także zwraca uwagę na konieczność stosowania planu zadań ochronnych. Zapisy planu zawierają również zapisy dotyczące dobrej praktyki leśnej.

W celu należytego zachowania występujących na terenach leśnych chronionych gatunków zwierząt, roślin i grzybów -zaleca się stosowanie dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej, przejawiającej się m. in. przez:

~ Przeprowadzenie oględzin, przed przystąpieniem do prac leśnych w celu sprawdzenia występowania gatunków chronionych (uwzględnić należy gniazda, nory, dziuple, legowiska, tokowiska itp).

~ Prowadzenie prac z zakresu pozyskania drewna, w miarę możliwości, przy występowaniu pokrywy śnieżnej i zamarzniętej glebie.

Podstawowym celem działań ochronnych jest zachowanie bądź poprawa stanu ochrony siedlisk i gatunków, stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000. Osiągnięciu tych celów posłużą cele szczegółowe, koncentrujące się na poprawie oceny konkretnych wskaźników specyficznej struktury i funkcji siedliska, a w przypadku gatunków, wskaźników stanu populacji lub siedliska. Cele działań ochronnych sformułowano w sposób umożliwiający monitoring skuteczności planowanych działań ochronnych. Zaplanowane działania ochronne skupiają się na ograniczeniu negatywnych oddziaływań, jakie zidentyfikowano w toku prac nad planem zadań ochronnych. Wszystkie siedliska i gatunki stanowiące przedmioty ochrony podlegają zagrożeniom związanym z przekształcaniem stosunków wodnych. Jest to związane przede wszystkim z obecnością rowów melioracyjnych.

Istotnym zagrożeniem dla niemal wszystkich otwartych siedlisk torfowiskowych w obszarze Natura 2000 oraz gatunków w ich obrębie występujących jest ekspansja gatunków krzewiastych i drzewiastych. Sukcesja wtórna powoduje znaczące zaburzenia struktury i funkcji tych siedlisk, a w dalszej perspektywie prowadzi do ich zanikania. Obecność drzew i krzewów pogarsza dodatkowo warunki wodne na torfowisku (zwiększona ewapotranspiracja).

Ewentualne usunięcie drzew i krzewów sprzyjać będzie rozwojowi gatunków światłożądnych oraz poprawie warunków hydrologicznych. Użytkowanie kośne jest jednym ze sposobów utrzymania otwartego charakteru półnaturalnych siedlisk nieleśnych. W przypadku występujących w obszarze torfowisk działanie to ma na celu przede wszystkim utrzymanie bezleśnego charakteru siedlisk oraz ograniczenie wzrostu żyzności.

Dokumentacja urzędzeniowa zawiera zapisy dotyczące dobrej praktyki leśnej przejawiającej się np. poprzez niestosowanie rębni zupełnych w okolicach źródeł, jezior, rzek – co zminimalizuje oddziaływanie na siedliska na obszarach podmokłych czy wzdłuż rzek, będące cennymi siedliskami przyrodniczymi.

W Obszarze Natury 2000 znajduje się miejsce zimowania nietoperzy. Bunkry które są siedliskami bytowania tych ssaków, znajdują się poza obszarami objętymi dokumentacją. Jak wspomniano wyżej w obszarze zaplanowano zabiegi, które nie powinny wpłynąć negatywnie na kompleksy będące elementem krajobrazu. Zapisy UPUL dotyczące pozostawienia martwego drewna oraz starodrzewu oraz dotyczące terminów wykonywania cięć, powinny zminimalizować ryzyko negatywnego wpływu na żerowisko i potencjalne kryjówki nietoperzy. Lasy objęte opracowaniem znajdują się w oddaleniu od bunkrów w związku z tym zaplanowane w drzewostanach zabiegi będą miały oddziaływanie neutralne na siedliska przebywania nietoperzy.

Po przeanalizowaniu zaprojektowanych zabiegów gospodarczych w odniesieniu do celów oraz zadań ochronnych dla tego obszaru biorąc również pod uwagę znikomy udział powierzchniowy terenu objętego UPUL oraz rozkład planowanych zabiegów w czasie, a także średnią powierzchnię wydzielenia można uznać wpływ zabiegów jako neutralny.

4.3.2 Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków

- **Puszcza Knyszyńska PLB200003** – Obszar specjalnej ochrony ptaków, o powierzchni 139 590,2300 ha, został wyznaczony na mocy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 w sprawie ochrony dzikiego ptactwa. Jako obszar specjalnej ochrony ptaków (tzw. „obszar ptasi”) zatwierdzony został Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133 z późn. zm.).

Posiada plan zadań ochronnych, który obejmuje obszar Natura 2000 Puszcza Knyszyńska PLB200003 z wyłączeniem pokrywających się z nim powierzchni 6 rezerwatów przyrody, takich jak: Krasne, Budzisk, Woronicza, Jesionowe Góry, Las Cieliczański i Krzemienne Góry. Dla przedmiotowych rezerwatów na mocy zarządzeń Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 29 kwietnia 2014 r. ustanowione zostały plany ochrony uwzględniające zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Zgodnie z art. 28 ust. 11 pkt 2 cytowanej ustawy, planu zadań ochronnych nie sporządza się dla obszaru Natura 2000 lub jego części, pokrywającego się w

całości lub w części z obszarem rezerwatu przyrody, dla którego ustanowiono plan ochrony uwzględniający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10.

Gatunkami zidentyfikowanymi dla obszaru są:

A086 Krogulec
A298 Trzciniak
A223 Włochatka
A229 Zimorodek
A052 Cyraneczka
A089 Orlik krzykliwy
A104 Jarząbek
A215 Puchacz
A224 Lelek
A371 Dziwonia
A136 Sieweczka rzeczna
A137 Sieweczka obroźna
A030 Bocian czarny
A084 Błotniak łąkowy
A207 Siniak
A231 Kraska
A122 Derkacz
A038 Łabędź krzykliwy
A239 Dzięcioł białogrzbisty
A238 Dzięcioł średni
A236 Dzięcioł czarny
A099 Kobuz
A320 Muchołówka mała
A153 Kszyk
A154 Dubelt
A217 Sóweczka
A127 Żuraw
A075 Bielik
A338 Gąsiorek
A156 Rycyk
A291 Strumieniówka
A246 Lerka
A270 Słownik szary
A608 Pliszka cytrynowa
A344 Orzechówka
A072 Trzmielojad
A312 Wójcik
A241 Dzięcioł trójpalczasty
A234 Dzięcioł zielonosiwy
A119 Krociatka
A307 Jarzębatka
A409 Cietrzew
A166 Łęczak
A165 Samotnik
A232 Dudek

Tabela 18 Zestawienie powierzchni leżących w Obszarze N2000 PLB200003 w Mieście Suchowola

Pow. [ha]	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]								
	Odnowienia	Czyszczenia		Trzebieże			Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Brak zabiegów
		CW	CP/CP-P	TW	TP	CSS			
93,33	0,21	0,00	1,64	2,50	87,33	1,04	0,00	0,00	0,61

Tabela 19 Zestawienie powierzchni leżących w Obszarze N2000 PLB200003 w Gminie Suchowola

Pow. [ha]	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]								
	Odnowienia	Czyszczenia		Trzebieże			Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Brak zabiegów
		CW	CP/CP-P	TW	TP	CSS			
358,21	1,53	1,71	6,24	6,56	329,46	1,04	0,00	0,00	12,71

Tabela 20 Zestawienie powierzchni leżących w Obszarze N2000 PLB200003 w Gminie Dąbrowa Białostocka

Pow. [ha]	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]								
	Odnowienia	Czyszczenia		Trzebieże			Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Brak zabiegów
		CW	CP/CP-P	TW	TP	CSS			
634,75	15,79	5,51	22,25	164,51	417,85	1,39	0,00	0,00	7,28

Tabela 21 Zestawienie powierzchni leżących w Obszarze N2000 PLB200003 w Gminie Nowy Dwór

Pow. [ha]	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]								
	Odnowienia	Czyszczenia		Trzebieże			Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Brak zabiegów
		CW	CP/CP-P	TW	TP	CSS			
283,25	3,37	0,50	2,56	62,64	209,96	0,58	0,00	0,00	3,64

Zgodnie z wytycznymi odnośnie zarządzania obszarami występowania ptaków chronionych, w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych i sanitarnych zaleca się pozostawianie drzew biocenotycznych oraz pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów pozrębowych mogących stanowić zagrożenie sanitarne. Zaprojektowane zabiegi pod warunkiem spełnienia obostrzeń w zakresie terminu ich wykonania **t.j. poza okresem lęgowym**, nie wpłyną negatywnie na życie i funkcjonowanie chronionych w strefie ptaków. Charakter zabiegów nie wpłynie również w istotny sposób na zmianę krajobrazu w najbliższym otoczeniu gniazd.

Jak wspomniano wcześniej przy analizie struktury przestrzenno-wiekowej drzewostanów objętych planem można zauważyć, iż preferowane przez gatunki chronione (np. orlik krzykliwy, trzemielojad, błotniak stawowy, bocian czarny czy dzięcioły) drzewostany w starszym wieku (ponad 80 lat) zajmują jedynie część obszarów upul. Analiza przestrzenna wykazuje duże rozproszenie tych drzewostanów, są to jedynie niewielkie enklawy w otoczeniu młodszych kompleksów. Biorąc pod uwagę całość powierzchni analizowanej znajdującej się w Obszarze Natury 2000 PLB200003 oraz PLB200006, dojrzałe drzewostany zajmują powierzchnię niecałych 5% (4,55%). Dla wydzieleni zaproponowano zabiegi pielęgnacji poprzez trzebieże wczesne i późne, których ogólnym celem jest doprowadzenie drzewostanu do wieku rębności w dobrym stanie sanitarnym, spełniając przy tym wszystkie funkcje przyrodnicze.

Analizując dane przestrzenne oraz terenowe w powiecie Sokólskim, stwierdzono brak występowania, w obrębie kompleksów leśnych do których należą również lasy osób prywatnych, występowania gatunków chronionych. Jak wspomniano zapisy dokumentacji zwierają wskazania co do

ograniczeń w prowadzeniu gospodarki leśnej w nawiązaniu do gatunków chronionych, wskazują obszary znajdujące się w granicach form ochrony przyrody, a także terminy najbardziej adekwatne z punktu widzenia ochrony ptaków oraz roślin chronionych.

W uproszczonych planach urządzenia lasu zawarto zalecenie o dążeniu do pozostawienia martwego drewna, wydzielającego się naturalnie, w ilości co najmniej 5% miąższości drzewostanu, ze względu na ochronę miejsc lęgowych ptaków, a także zapewnienie miejsc bytowania popielicowatych, nietoperzy oraz płazów i gadów. Zgodnie z dobrymi praktykami zawartymi w Zasadach hodowli lasu, przy wykonaniu rębni na powierzchni powyżej 1 ha zaleca się projektowanie kęp ekologicznych w formie biogrup do naturalnego rozpadu, stanowiących min. 5% powierzchni manipulacyjnej. Ponadto nie stosuje się wykonywania rębni w okolicach źródeł, jezior, rzek. W tych miejscach wskazane jest pozostawienie stref ochronnych, tzw. "ekotonów" bez cięć. Zaleca się zachowanie stref ekotonu o szerokości ok. 30m (jedna wysokość drzewostanu). Ochrona ptaków, zwłaszcza tych grup, które stale związane są z gruntami leśnymi podobnie jak w przypadku ssaków będzie polegać na kontroli powierzchni roboczej przed rozpoczęciem prac pod kątem obecności ptaków należy zwracać szczególną uwagę na drzewa dziuplaste z gniazdami, ponadto pozostawianie drzew dziuplastych martwych oraz obumierających w lesie powinno zapewnić ochronę tej grupie zwierząt, tak jak i prowadzenie prac poza okresami lęgowymi ptaków. Należy pamiętać, iż planowane działania gospodarcze podlegają ograniczeniu poprzez szereg wytycznych i zasad sprzyjających pozostawianiu siedlisk stanowiących ich potencjalne miejsca bytowania. Technologia prac w leśnictwie powoduje, że są one wykonywane w różnych okresach czasu, a rozproszenie własnościowe dodatkowo zmniejsza obszar powierzchni, dla której wykonywany jest zabieg. Przede wszystkim należy przestrzegać terminów wykonywania cięć, ograniczając je do miesięcy poza okresem lęgowym ptaków w zależności od gatunku, zapewniając zachowanie potencjalnych populacji ptaków na danym terenie.

- **Puszcza Knyszyńska PLB200003** – Obszar specjalnej ochrony ptaków, Został wyznaczony na mocy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 w sprawie ochrony dzikiego ptactwa. Jako obszar specjalnej ochrony ptaków (tzw. „obszar ptasi”) zatwierdzony został Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133 z późn. zm.). Ostoja Dolina Biebrzy położona jest w Kotlinie Biebrzańskiej na obszarze Niziny Północnopodlaskiej. Stanowi ona rozległe, zatorfione obniżenie terenu, otoczone wysoczyznami morenowymi i równinami sandrowymi. Jest to obecnie największy kompleks dobrze zachowanych torfowisk niskich w Europie środkowej.

Ostoja obejmuje obszar od ujścia Sidry po Narew. W Dolinie Biebrzy wyróżnia się trzy baseny - górny (powyżej Rutkowszczyzny), środkowy (między Rutkowszczyzną a Osowcem) oraz dolny (między Osowcami ujściem Biebrzy do Narwii). Główną rzeką ostoi jest Biebrza. Większe jej dopływy to: Sidra, Netta z kanałem Augustowskim, Brzozówka, Ełk z Jegrznią i Wissa. Biebrza i dolne odcinki jej dopływów regularnie wylewają w okresie wiosennym, z czym związany jest strefowy układ roślinności, szczególnie dobrze widoczny w basenie dolnym. Lasy zajmują tu ok. 1/4 powierzchni ostoi, rosną zarówno na gruntach podmokłych (olsy porzeczkowe i torfowcowe, łąg olszowo-jesionowy czy bór bagienny), jak też na gruntach mineralnych (bory i grądy). Na całym terenie ostoi występują różne zarośla wierzbowe, w tym wierzby lapońskiej i brzozy niskiej.

Jako zagrożenia dla terenu podaje się zaniechanie użytkowania łąk i pastwisk na terenach podmokłych, eutrofizacja siedlisk spowodowana emisją pyłów przemysłowych i stosowaniem nawozów sztucznych,

lokalny deficyt wody wynikający z przeprowadzenia melioracji, zanieczyszczenie wód, turystyka, kłusownictwo oraz wypalanie szuwarów. Potencjalne zagrożenie związane z rozbudową I helsińskiego korytarza transportowego Via Baltica. Jak widać związane są one przede wszystkim z warunkami hydrologicznymi.

Gatunkami zidentyfikowanymi dla obszaru są:

A294 Wodniczka
A054 Rożaniec
A050 Świstun
A041 Gęś białoczelna
A090 Orlik grubodzioby
A089 Orlik krzykliwy
A222 Uszatka błotna
A021 Bąk
A224 Lelek
A196 Rybitwa białowąsa
A198 Rybitwa białoskrzydła
A197 Rybitwa białoskrzydła
A031 Bocian biały
A030 Bocian czarny
A080 Gadożer
A081 Błotniak stawowy
A084 Błotniak łąkowy
A122 Derkacz
A037 Łabędź czarnodzioby
A239 Dzięcioł białogrzioty
A238 Dzięcioł średni
A027 Czapla biała
A320 Muchotłówka mała
A153 Kszyk
A154 Dubelt
A127 Żuraw
A075 Bielik
A022 Bączek
A156 Rycyk
A272 Podróżniczek
A160 Kulik wielki
A072 Trzmielojad
A151 Batalion
A234 Dzięcioł zielonosiwy
A120 Zielonka
A119 Kropiatka
A193 rybitwa rzeczna
A409 Cietrzew
A162 Krwawodziób

Dla wszystkich chronionych gatunków celem jest utrzymanie warunków bytowania i ochrony.

Tabela 22 Zestawienie powierzchni leżących w Obszarze N2000 PLB200003

Pow. [ha]	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]								
	Odnowienia	Czyszczenia		Trzebieże			Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Brak zabiegów
		CW	CP/CP-P	TW	TP	CSS			
55,29	0,11	0,00	2,50	6,48	38,21	0,00	5,98	0,93	0,90

Zaprojektowane zabiegi pod warunkiem spełnienia obostrzeń w zakresie terminu ich wykonania **t.j. poza okresem lęgowym**, nie wpłyną negatywnie na życie i funkcjonowanie chronionych w strefie ptaków. Charakter zabiegów nie wpłynie również w istotny sposób na zmianę krajobrazu w najbliższym otoczeniu gniazd.

W uproszczonych planach urządzenia lasu zawarto zalecenie o dążeniu do pozostawienia martwego drewna, wydzielającego się naturalnie, w ilości co najmniej 5% miąższości drzewostanu, ze względu na ochronę miejsc lęgowych ptaków, a także zapewnienie miejsc bytowania gatunków ptaków oraz innych zwierząt związanych z lasem poprzez bazę bytową lub pokarmową. Zgodnie z dobrymi praktykami zawartymi w Zasadach hodowli lasu, przy wykonaniu rębni na powierzchni powyżej 1 ha zaleca się projektowanie kęp ekologicznych w formie biogrup do naturalnego rozpadu, stanowiących min. 5% powierzchni manipulacyjnej. Ponadto nie stosuje się wykonywania rębni w okolicach źródlisk, jezior, rzek. W tych miejscach wskazane jest pozostawienie stref ochronnych, tzw. "ekotonów" bez cięć. Zaleca się zachowanie stref ekotonu o szerokości ok. 30m (jedna wysokość drzewostanu). Ochrona ptaków, zwłaszcza tych grup, które stale związane są z gruntami leśnymi podobnie jak w przypadku ssaków będzie polegać na kontroli powierzchni roboczej przed rozpoczęciem prac pod kątem obecności ptaków należy zwracać szczególną uwagę na drzewa dziuplaste z gniazdami, ponadto pozostawianie drzew dziuplastych martwych oraz obumierających w lesie powinno zapewnić ochronę tej grupie zwierząt, tak jak i prowadzenie prac poza okresami lęgowymi ptaków. Należy pamiętać, iż planowane działania gospodarcze podlegają ograniczeniu poprzez szereg wytycznych i zasad sprzyjających pozostawianiu siedlisk stanowiących ich potencjalne miejsca bytowania. Technologia prac w leśnictwie powoduje, że są one wykonywane w różnych okresach czasu. Przede wszystkim należy przestrzegać terminów wykonywania cięć, ograniczając je do miesięcy poza okresem lęgowym ptaków w zależności od gatunku, zapewniając zachowanie potencjalnych populacji ptaków na danym terenie.

W granicach obszaru zaplanowano wykonywanie rębni zupełnych jednak na bardzo niewielkich powierzchniach manipulacyjnych w obszarach z utrudnionym odnowieniem naturalnym, cięcia i trzebieże oraz rębnia IVD o której wspomniano wcześniej. Największy wpływ, zapisy planu mogą odnieść do gatunków związanych ze środowiskiem leśnym – lasy będące bazą siedliskową lub pokarmową – w zależności od gatunku mogą być wrażliwe na różne czynniki wynikające z gospodarki leśnej. Jednak w obszarach lasów prywatnych zgodnie z zapisami planu stosuje się ograniczenia poprzez szereg wytycznych i zasad sprzyjających pozostawianiu siedlisk stanowiących ich potencjalne miejsca bytowania. Technologia prac w leśnictwie powoduje, że są one wykonywane w różnych okresach czasu. Przede wszystkim należy przestrzegać terminów wykonywania cięć, ograniczając je do miesięcy **poza okresem lęgowym ptaków**, zapewniając zachowanie potencjalnych populacji ptaków na danym terenie. Dobra praktyka leśna mówi również o pozostawianiu starodrzewu oraz stref ekotonu i przy zachowaniu jej zasad negatywny wpływ na chronione gatunki zostanie zminimalizowany.

Główne cele działań ochronnych dla gatunków ptaków czy innych zwierząt związanych z siedliskami nieleśnymi (łąki, zbiorniki wodne, podmokłe obszary otwarte) to:

- zachowanie siedlisk bytowania w stanie niezmienionym jako baz lęgowych i żerowiskowych,
- utrzymanie właściwego stanu siedlisk, w zależności od potrzeb prowadzenie odpowiedniej gospodarki na terenach otwartych – zapobieganie zarastaniu, użytkowanie ekstensywne.

Jeśli chodzi o nieleśne siedliska przyrodnicze, to ze względu na ograniczoną powierzchnię oraz wskazania terminów wykonania zabiegów w okresie zimowym, wpływ wykonania zapisów dokumentacji powinien pozostać neutralny. Zabiegi dotyczą siedlisk leśnych i nie wykraczają poza ich teren, w przypadku użytków leśnych od dłuższego czasu pozostawionych bez drzewostanu dla powierzchni nie przewiduje się zabiegów. Dokumentacja urzędniowa nie przewiduje zalesień na obszarach łąk czy pastwisk, na pozostałych obszarach jej zapisy przyczynią się do utrzymania siedlisk oraz mozaiki biotopowej w trwałej formie, nie kolidując z działaniami ochronnymi.

Działania ochronne w przypadku gatunków związanych z siedliskami leśnymi skupia się na zachowaniu stanu siedlisk leśnych, w planach zadań ochronnych na płatach siedlisk preferuje się naturalne odnowienia. Dokumentacja urzędniowa ma celu utrzymanie trwałości i ciągłości powierzchni leśnej, odnowienie powierzchni pozrębowych i dostosowanie składów gatunkowych do zgodności z siedliskiem. W przypadku zwierząt nie można wykluczyć ich chociażby tymczasowego bytowania na obszarach lasów prywatnych. Siedliska ptaków, będących przedmiotami ochrony w obszarach specjalnej ochrony ptaków w sieci Natura 2000, dla większości gatunków wiążą się ze starszymi drzewostanami oraz martwym drewnem. Drzewostany powyżej 80 lat, znajdujące się w granicach OSO Natura 2000 stanowią ok. 5% całości powierzchni drzewostanowych analizowanych gmin, w przeważającej większości stanowią dość rozproszone arealy, będące fragmentami kompleksów należących do Skarbu Państwa. Zapisy dokumentacji urzędniowej wprowadzają możliwość pielęgnacji drzewostanu i pogodzenie funkcji ekologicznych z ekonomicznymi, ważnymi z punktu właścicieli lasów – całość poparta jest obliczeniami oraz zgodna z wymogami prawnymi biorącymi pod uwagę kwestie ochrony przyrody. Zachowanie siedlisk bytowania gatunków ptaków (oraz innych zwierząt) powinno utrzymać się na dobrym poziomie pod warunkiem stosowania zapisów upul, powierzchnie manipulacyjne wydzieleń dzielą się dodatkowo na powierzchnię działek co w połączeniu z rozdrobnieniem własnościowym powoduje rozkład planowanych zabiegów w okresie obowiązywania dokumentacji – brak wielkopowierzchniowych działań oraz przypisane dla drzewostanów zabiegi z ograniczonym pozyskaniem w ciągu dziesięciolecia, powinny zapewnić zachowanie siedlisk w stanie wystarczającym dla neutralnego oddziaływania na ptaki chronione. Zastosowanie zapisów dot. dobrych praktyk leśnych w połączeniu z działaniami monitoringu gatunków z populacji lęgowych może przynieść pozytywny efekt ekologiczny.

Zapisy dokumentacji urzędniowej opierają się na zrównoważonej gospodarce leśnej zgodnie z dobrą praktyką polegającą na zwróceniu uwagi na wiele czynników. Zalecają w przypadku stwierdzenia gniazd ptaków wymagających ustalenia stref ochronnych, wymienionych w Załączniku 4 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, w tym dużych gniazd ptaków drapieżnych, należy pozostawić drzewa z gniazdami ptaków wraz z osłoną drzewostanu o szerokości uzależnionej od gatunku, określonej w ww. rozporządzeniu oraz zgłosić ten fakt właściwemu terytorialnie Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska oraz w przypadku stwierdzonego występowania ptaków gniazdujących należy, w miarę możliwości, cięcia rębne i trzebieże wykonywać poza okresem lęgowym ptaków.

Usystematyzowanie gospodarki leśnej w dokumentach Uproszczonych Planów Urządzenia Lasu a także ich wyłożenie do publicznego wglądu umożliwi spełnienie funkcji informacyjnej wśród

właścicieli lasów co zwiększa świadomość stosowania zaleceń zgodnych z dobrą praktyką, która sprzyja zachowaniu funkcji ekologicznych i ochrony przyrody.

Zgodnie z zapisami zawartymi w UPUL należy dążyć do pozostawienia martwego drewna, wydzielającego się naturalnie, ze względu na ochronę miejsc lęgowych ptaków, a także zapewnienie miejsc bytowania popielicowatych, nietoperzy oraz płazów i gadów.

Ze względu na ochronę miejsc lęgowych ptaków (głównie dzięciołów), w uzasadnionych przypadkach zaleca się pozostawianie drzew dziuplastych (martwych i żywych). Zgodnie z dobrymi praktykami zawartymi w Zasadach hodowli lasu, przy wykonaniu każdej formy rębni (przy powierzchni zrębu większej niż 1 ha) zaleca się projektowanie kęp ekologicznych w formie biogrup, stanowiących min. 5% powierzchni manipulacyjnej. Ponadto nie stosuje się wykonywania rębni zupełnych w okolicach źródlisk, jezior, rzek. W tych miejscach wskazane jest pozostawienie (bez cięć) stref ochronnych, tzw. "ekotonów" o szerokości ok. 30m (jedna wysokość drzewostanu).

W celu należytego zachowania występujących na terenach leśnych chronionych gatunków zwierząt, roślin i grzybów -zaleca się stosowanie dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej, przejawiającej się m. in. przez:

~ Przeprowadzenie oględzin, przed przystąpieniem do prac leśnych w celu sprawdzenia występowania gatunków chronionych (uwzględnić należy gniazda, nory, dziuple, legowiska, tokowiska itp).

~ Prowadzenie prac z zakresu pozyskania drewna, w miarę możliwości, przy występowaniu pokrywy śnieżnej i zamrożonej glebie.

Negatywne oddziaływanie na formy ochrony przyrody mogą wystąpić w przypadku nieprzestrzegania zapisów planów, gdy gospodarka leśna niepoparta będzie odpowiednią wiedzą.

Płaty siedlisk leśnych typów wymienionych w Załączniku I do Dyrektywy 92/43/EWG znajdują się przede wszystkim w obszarach będących pod nadzorem Lasów Państwowych. W lasach prywatnych wprowadzono zapisy mające na celu minimalizację negatywnego oddziaływania na drzewostany, mają one zapewnić trwałość i ciągłość kompleksów leśnych oraz wypracować równowagę pomiędzy interesami właścicieli a zachowaniem funkcji ekologicznych. Dla zainwentaryzowanych siedlisk w lasach prywatnych przyjęto ograniczone możliwości pozyskania z pomocą zabiegów pielęgnacyjnych, które przede wszystkim mają na celu utrzymanie dobrego stanu drzewostanu oraz zachowanie jego trwałości i funkcji.

Projektowane zabiegi dotyczą przede wszystkim terenów leśnych, mają one zróżnicowany charakter wynikający z potrzeb hodowlanych. Projektowane cięcia rębne dotyczą ograniczonych powierzchni manipulacyjnych na uboższych borowych siedliskach, gdzie brak jest optymalnych warunków dla odnowienia naturalnego. Rębnia IB w obszarze Natury 2000 obejmuje drzewostany na niewielkich powierzchniach siedlisk w których, konkurencyjna roślinność wkraczająca na obszar bezdrzewny zachwaszcza obszar uniemożliwiając rozwój drzew lub wymagana jest przebudowa ze względu na niezgodność obecnych gatunków z siedliskiem. Rębnie gniazdowe i częściowe na obejmują przede wszystkim siedliska borów mieszanych, w mniejszym stopniu lasów mieszanych. Zastosowana gospodarka leśna nie naruszy integralności obszaru oraz nie koliduje ze wskazaniami ochronnymi. Zastosowanie rębni gniazdowej (IIIA i IIIB) będzie skutkowało przebudową drzewostanów monogatunkowych, a także osłonięciem nowego pokolenia przed negatywnymi skutkami działań zewnętrznych np. wiatru. Zastosowanie rębni stopniowej gniazdowej udoskonalonej (IVD) umożliwi dostosowanie intensywnych zabiegów hodowlanych do naturalnych faz rozwojowych drzewostanu. W

miejscach gdzie zaproponowano rębnię złożoną IVD – Jej realizacja dostosuje intensywność zabiegów hodowlanych do naturalnych faz rozwojowych drzewostanu, zróżnicowanych nawet w obrębie jednego, złożonego strukturalnie drzewostanu. Podstawową cechą rębni IVD jest dążenie do zachowania ładu przestrzennego. Polega on na ograniczeniu czynności odnowieniowych do pewnych stref w drzewostanie, wyznaczeniu granic transportu i rozpoczynaniu od nich prac odnowieniowych, a także prowadzeniu wszystkich cięć oraz zrywki w sposób zapewniający maksymalną ochronę istniejących odnowień i drzew stojących.

Ponadto w ramach zapisów ochrony przyrody w zaleca się pozostawianie grup starodrzewia oraz kęp ekologicznych. Zapisy planów mogą wspomóc utrwalenie ciągłości drzewostanów poprzez minimalizację złego gospodarowania obszarami leśnymi niepopartymi wiedzą czy niezgodnymi z Zasadami Hodowli Lasu, przewidującymi dla odpowiednich siedlisk najlepszą metodę ich zachowania w dobrej formie.

Dokumentacja urzędniowa zawiera zapisy dotyczące dobrej praktyki leśnej przejawiającej się np. poprzez niestosowanie rębni zupełnych w okolicach źródlisk, jezior, rzek – co zminimalizuje oddziaływanie na siedliska na obszarach podmokłych czy wzdłuż rzek, będące cennymi siedliskami przyrodniczymi (np. potencjalne siedlisko 91E0 lub warunki wodne dla siedliska 91D0).

Wpływ na gatunki stanowiące przedmiot ochrony w obszarze a związane ze środowiskiem wodnym (wydra, gatunki ryb, płazów czy owadów) będzie neutralny. Stosowanie zapisów ujętych w rozdziale ochrona przyrody UPUL zapewni odpowiedni stan żerowisk oraz miejsc lęgowych dla grup zwierząt będących celem ochrony w ramach tego obszaru, np. poprzez realizowanie zapisu nie wykonywania rębni zupełnych w okolicach źródlisk, jezior, rzek.

Wpływ zabiegów na populacje gatunków bytujących w obszarach związanych z siedliskami drzewostanowymi – nietoperze, bóbr, wilk, ryś – powinien pozostać neutralny w związku z brakiem w obrębie obszaru wydzielen stwierdzonego występowania tych gatunków. W przypadku dobrej praktyki leśnej stosowanej w dokumentacji urzędniowej nie stosuje się wykonywania rębni zupełnych w okolicach źródlisk, jezior i rzek, pozostawiane są kępy starodrzewów oraz – co pozwoli na zachowanie obszarów bytowania gatunków związanych z terenami kompleksów leśnych w pobliżu rzek i cieków, które często stanowią korytarze komunikacyjne. Ponadto każdorazowo przed rozpoczęciem prac należy przeprowadzić lustrację terenu pod kątem obecności chronionych gatunków zwierząt. Z punktu widzenia ochrony terenu lęgów ptaków, prace na omawianym obszarze należy prowadzić w okresie zimowym, stosownie do zawartych w UPUL zapisów, w rozdziale ochrona przyrody. Zaobserwowane na omawianym terenie gniazda dużych drapieżników niezwłocznie zgłosić do odpowiednich służb, a teren wyłączyć z użytkowania.

W Obszarze znajduje się miejsce zimowania nietoperzy. Zapisy UPUL dotyczące pozostawienia martwego drewna oraz starodrzewu oraz dotyczące terminów wykonywania cięć, powinny zminimalizować ryzyko negatywnego wpływu na żerowisko i potencjalne kryjówki nietoperzy. Lasy objęte opracowaniem znajdują się w znacznym oddaleniu od jaskiń w związku z tym zaplanowane w drzewostanach zabiegi będą miały oddziaływanie neutralne na siedliska przebywania nietoperzy.

Po przeanalizowaniu zaprojektowanych zabiegów gospodarczych w odniesieniu do celów oraz zadań ochronnych dla tego obszaru biorąc również pod uwagę znikomy udział powierzchniowy terenu objętego UPUL oraz rozkład planowanych zabiegów w czasie, a także średnią powierzchnię wydzielenia można uznać wpływ zabiegów jako neutralny.

Ponadto w UPUL nie zaplanowano zabiegów mogących naruszyć integralność obszarów Natura 2000. Prowadzenie zapisów dokumentacji nie zaburzy spójności czynników strukturalnych i

funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których zaprojektowano obszary Natura 2000.

Usystematyzowanie gospodarki leśnej, ułatwić może kontrolowanie i nadzór nad lasami niepaństwowymi, zminimalizuje błędy w prowadzeniu gospodarki leśnej w obszarach chronionych oraz może zwiększyć świadomość użytkowników obszarów leśnych. Negatywne skutki może odnieść brak wykonania zapisów zawartych w dokumentacji urzędzeniowej.

Oddziaływanie na siedliska i gatunki w obszarze:

Tabela 23 Charakterystyka siedlisk cennych w Obszarach Natury 2000 oraz przewidywane oddziaływanie UPUL na siedliska będące celem ochrony

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego	Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie ewentualnego oddziaływania negatywnego (na podstawie Poradnika ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny)	Miejsce występowania w obrębie lasów objętych opracowaniem UPUL	Planowany zabieg główny w wydzieleniu	Przewidywane oddziaływanie UPUL na stan zachowania siedliska oraz działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń UPUL w urządzanym obiekcie
1	2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	Otwarte formacje wydm śródlądowych, z suchymi glebami krzemianowymi, ubogie gatunkowo, z wyraźną dominacją roślin jednorocznych. Siedlisko porośnięte luźno murawami szczerlichowymi, wykształconych na piaszczystych glebach. Potencjalnym zagrożeniem jest wydeptywanie, niszczenie wskutek wydobywania pisaku oraz zabudowy obszarów ich występowania.	brak	brak	Siedlisko nieleśne, nie podlega opracowaniu uproszczonych planów urzędzenia lasu. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania przedmiotowych uproszczonych planów urzędzenia lasu na siedlisko.
2	3270 Zalewane muliste brzegi rzek	Zbiorowiska roślin jednorocznych na mulistych wysychających łąkach, brzegach wód. Wybitnie pionierska roślinność namulanych łąk strefy przykorytowej i niższych położań na równinie zalewowej. Warunkiem występowania naturalnej roślinności namulnej brzegów rzek jest zróżnicowanie wielkości przepływów – od małych po wielkie, determinujące odświeżanie koryta, a także procesy erozji i akumulacji.	brak	brak	Siedlisko nieleśne, nie podlega opracowaniu uproszczonych planów urzędzenia lasu. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania przedmiotowych uproszczonych planów urzędzenia lasu na siedlisko. Zgodnie z dobrą praktyką leśną niewykonywanie rębni w okolicach źródeł jezior i rzek może dać pozytywne oddziaływanie dla siedliska w związku ze zmniejszaniem wpływu powierzchniowego.
3	6210 Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea i ciepłolubne murawy z <i>Asplenion septentrionalis Festucion pallentis</i></i>)	Zbiorowiska ciepłych muraw na podłożu zasobnym w wapń, nawiązujące do zbiorowisk stepowych. Są to zbiorowiska mające postać barwnych muraw, o bogatej i zróżnicowanej florze, często z udziałem gatunków reliktowych oraz rzadkich. Występują zwykle na rozległych stokach pagórków, wąwozów, stromych zboczach w dolinach rzecznych, utrwalonych piarżyskach u podnóża skał wapiennych, a także na półkach i ścianach skalnych. Utrzymanie pełnej zmienności zbiorowisk i zachowanie bogactwa florystycznego tych siedlisk wymaga podjęcia zabiegów ochrony czynnej polegającej na usuwaniu drzew i krzewów, koszeniu oraz w niektórych wypadkach kontrolowanym wypalaniu.	brak	brak	Siedlisko nieleśne, nie podlega opracowaniu uproszczonych planów urzędzenia lasu. W obrębie gruntów objętych opracowaniem UPUL nie zlokalizowano siedliska. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania przedmiotowych uproszczonych planów urzędzenia lasu na siedlisko.

4	6410 zmienno-wilgotne łąki trzęślicowe ze związku <i>Molinietalia</i>	Bogate w gatunki, wilgotne lub okresowo suche łąki z udziałem trzęślicy modrej <i>Molinia caerulea</i> , rozwijające się na glebach organogenicznych i mineralnych, od silnie zakwaszonych do zasadowych i o zmiennym poziomie wody gruntowej. łąki te są zróżnicowane florystycznie i należą do najcenniejszych półnaturalnych zbiorowisk Polski i Europy Środkowej, mających ważne znaczenie w zachowaniu bioróżnorodności. Szczególnie cenne są zbiorowiska rozwijające się na siedliskach węglanowych o odczynie obojętnym do zasadowego.	brak	brak	Siedlisko nieleśne, nie podlega opracowaniu uproszczonych planów urządzenia lasu. W obrębie gruntów objętych opracowaniem UPUL nie zlokalizowano siedliska. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania przedmiotowych uproszczonych planów urządzenia lasu na siedlisko.
5	6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostyilion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>),	Typ ten obejmuje niewielkie płaty fitocenoz nieleśnych składających się z eutroficznych, wysokich bylin, a na niżu także pnączy. Głównym czynnikiem warunkującym tworzenie się takiej roślinności jest duża wilgotność pod-łoża, dostęp do światła oraz kamienistość podłoża i rzeźbą terenu.	brak	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania przedmiotowych uproszczonych planów urządzenia lasu na siedlisko. W obrębie gruntów objętych opracowaniem UPUL nie zlokalizowano siedliska. Zasady te zawarte są w dokumentacji urzędzeniowej.
6	6440 Łąki selenicowe	Zbiorowiska wilgotnych łąk na żyznych w dolnych i środkowych biegach dużych rzek, regularnie zalewane, co roku. Łąki te optimum rozwoju mają w warunkach częstych zalewów powierzchniowych wodami powodziowymi.	brak	brak	Siedlisko nieleśne, nie podlega opracowaniu uproszczonych planów urządzenia lasu. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania przedmiotowych uproszczonych planów urządzenia lasu na siedlisko.
7	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	Antropogeniczne, niżowe i górskie, wysokoproduktywne, bogate florystycznie łąki świeże, użytkowane kośnie. Ochrona tych siedlisk polega na: • zachowaniu różnorodności florystycznej łąk świeżych w wyniku stosowania dotychczasowych (ekstensywnych) form gospodarowania, • odtwarzaniu zniszczonych łąk poprzez powrót do tradycyjnych metod gospodarowania, • konserwacji zbiorowisk łąk świeżych polegającej na koszeniu i umiarkowanym ich nawożeniu.	brak	brak	Siedlisko nieleśne, nie podlega opracowaniu uproszczonych planów urządzenia lasu. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania przedmiotowych uproszczonych planów urządzenia lasu na siedlisko.
8	7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą	Torfowiska wysokie w sensie ekologicznym należą do siedlisk skrajnych: cechuje je stałe wysokie uwilgocenie, silnie kwaśny odczyn (pH 3,5 – 4,5), wyjątkowo niska trofia. Siedlisko wybitnie wrażliwe na zmiany warunków wodnych, troficznych, deptanie, zalesianie, pozyskiwanie torfu.	brak	brak	Siedlisko nieleśne, nie podlega opracowaniu uproszczonych planów urządzenia lasu. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania przedmiotowych uproszczonych planów urządzenia lasu na siedlisko. Nie występuje w pobliżu analizowanych lasów własności prywatnej.

9	7120 Torfowiska wysokie zdegradowane zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	Na tego typu siedliskach nastąpiło zakłócenie naturalnej hydrologii złoza torfowego, prowadząc do powierzchniowego wysuszenia torfu oraz zmiany składu gatunkowego lub utraty gatunków. Hydrologiczne właściwości można przywrócić po zastosowaniu odpowiednich zabiegów. Regeneracja polega na ponownym wykształceniu się tej warstwy lub przywróceniu jej pełnego funkcjonowania. Poziom wody na takich torfowiskach jest obniżony w stosunku do naturalnego o około 20–50 cm, wykazuje większe amplitudy w cyklu rocznym, a zwierciadło wody układa się niezależnie w każdej z części złoza oddzielonej od reszty rowem odwadniającym. Taki wtórny układ hydrologiczny powoduje, że w granicach całego złoza torfowego, w zależności od głębokości i zagęszczenia rowów odwadniających, dawny, najczęściej koncentryczny układ roślinności na wierzcholinie kopuły, jej zboczach i okrajku zostaje zaburzony, a powstaje nowy układ przestrzenny fitocenozy	brak	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania przedmiotowych uproszczonych planów urządzenia lasu na siedlisko. W obrębie gruntów objętych opracowaniem UPUL nie zlokalizowano siedliska. Zasady te zawarte są w dokumentacji urządzeniowej.
10	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	Mają cechy pośrednie między typowymi torfowiskami niskimi a torfowiskami wysokimi. Rozwijają się wszędzie tam, gdzie wskutek zaawansowania procesu akumulacji torfu nastąpiła częściowa izolacja powierzchni torfowiska od wpływu wód minerotroficznych i w bilansie wodnym torfowiska istotne i coraz większe znaczenie mają wody pochodzenia atmosferycznego. Docierające jeszcze do powierzchni torfowiska wody minerotroficzne są słabo ruchliwe lub stagnują. Siedlisko wybitnie wrażliwe na zmiany stosunków wodnych i troficznych, zanieczyszczenia chemiczne, zmiany odczynu, wydeptywanie.	brak	brak	Siedlisko nieleśne, nie podlega opracowaniu uproszczonych planów urządzenia lasu. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania przedmiotowych uproszczonych planów urządzenia lasu na siedlisko. Nie występuje w pobliżu analizowanych lasów własności prywatnej.
11	7150 Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku Rhynchosporion,	Siedlisko ma charakter naturalny lub półnaturalny i stanowi jeden z elementów kompleksu przestrzennego na torfowiska wysokich i wilgotnych wrzosowiska. Roślinność buduje bardzo niewielką liczbę gatunków, rosnących z reguły w niewielkim zwarciu, znaczna ich część jest słaba konkurencyjnie. Wymaga do rozwoju przestrzeni wolnej od innych roślin.	brak	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania przedmiotowych uproszczonych planów urządzenia lasu na siedlisko. W obrębie gruntów objętych opracowaniem UPUL nie zlokalizowano siedliska. Zasady te zawarte są w dokumentacji urządzeniowej.
12	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Torfowiska zasadowe pod względem hydrologicznym należą do torfowisk soligenicznych, tj. zasilanych przez ruchliwe wody podziemne, pochodzące z warstw wodonośnych obszarów przyległych. Typowe dobrze rozwinięte torfowiska zasadowe (alkalitroficzne) Polski południowej mają charakter rozległych kopuł „zawieszonych” na zboczach dolin na obszarach podgórskich. Ich rozwój kontrolowany jest przez zasięg oddziaływania zasilających je wód podziemnych.	brak	brak	Siedlisko nieleśne, nie podlega opracowaniu uproszczonych planów urządzenia lasu. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania przedmiotowych uproszczonych planów urządzenia lasu na siedlisko.

13	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum);	W obszarze są to lasy liściaste z dominacją lub znacznym udziałem gatunków niegrądowych (brzoza brodawkowata, sosna pospolita z marginalną ilością dębu szypułkowego oraz z towarzyszeniem grabu zwyczajnego i buka w niższej warstwie drzewostanu. Miejscami pojawia się czereśnia ptasia i klon pospolity. Grądy są na etapie przebudowy drzewostanu (zwykle tylko dolne piętro zgodne z siedliskiem) i odbudowy składu florystycznego. Licznie występują obce akcenty np. zakwaszenie środowiska	brak	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania przedmiotowych uproszczonych planów urządzenia lasu na siedlisko. W obrębie gruntów objętych opracowaniem UPUL nie zlokalizowano siedliska. Zasady zrównoważonej gospodarki leśnej zawarte są w dokumentacji urzędzeniowej powinny minimalizować ewentualne negatywne skutki działań gospodarki leśnej na siedlisku.
14	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	Ten typ siedliska przyrodniczego obejmuje nadrzeczne lasy: olszynki olszy szarej, olszowe, jesionowe, wierzby białej i kruchej oraz topoli białej i czarnej. Występują one w całej Polsce, przy czym miejscami są reprezentowane przez rozmaite podtypy. Wymienione lasy wykształcają się na glebach zalewanych wodami rzecznyymi, o wysokim poziomie wód gruntowych, głównie klasyfikowanych jako pobagienne lub napływowe aluwialne. Zgodnie z definicją należy tu kilka istotnie różniących się podtypów drzewostanów, a mianowicie od jesionowo- olszowych na obszarach źródlisk i związanych z nimi cieków, przez olszowe w dolinach szybko płynących rzek, olszyny nad wolno płynącymi strumieniami, Gorskie olszynki olszy szarej, po nadbrzeżne lasy wierzbowe i topolowe nad dużymi rzekami.	brak	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania przedmiotowych uproszczonych planów urządzenia lasu na siedlisko. W obrębie gruntów objętych opracowaniem UPUL nie zlokalizowano siedliska. Zasady zrównoważonej gospodarki leśnej zawarte są w dokumentacji urzędzeniowej powinny minimalizować ewentualne negatywne skutki działań gospodarki leśnej na siedlisku.
15	91D0 Bory i lasy bagienne	Bory i lasy bagienne występują w regionach o bardzo zróżnicowanym wieku i genezie krajobrazu, geologii i geomorfologii, w miejscach odmiennych pod względem topograficznym, a także reżimu wodnego i troficznego. Każdy z podtypów charakteryzuje swoisty zestaw cech środowiskowych. Brzezina bagienna występuje na wschodnich krańcach swego geograficznego zasięgu i ograniczona jest do północno-zachodniej części niżu. Wykształca się na dość płytkich, mezotroficznym, kwaśnych torfach przejściowych, w bezodpływowych nieckach gliniasto-piaszczystej moreny dennej. Zajmuje całą powierzchnię obniżen lub stref obrzeży torfowisk wysokich. Siedlisko wrażliwe na zmianę reżimu wód oraz naruszenie warstwy powierzchniowej. Podstawą wszystkich działań ochronnych jest zachowanie lub przywrócenie stosunków wodnych właściwych dla siedliska. Zaleca się generalne wyłączenie najlepiej zachowanych fragmentów borów bagiennych z gospodarki leśnej i objęcie prawną ochroną.	występowanie w granicach PLH200006	Cięcia pielęgnacyjne (CW, CP, TWP, TPP)	W obrębie gruntów objętych opracowaniem UPUL stosuje się zasady zrównoważonej gospodarki leśnej co powinno minimalizować ewentualne negatywne skutki działań gospodarki leśnej na siedlisku – zalecenie wykonywania zabiegów w okresie zimowym. W obszarze siedliska zastosowano jedynie działania pielęgnacyjne z ograniczeniami w możliwościach pozyskania

16	91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (Ficario-Ulmetum),	Liściaste lasy o drzewostanie budowanym przez dąb, jesion lub wiąz, związane z siedliskami pozostającymi pod wpływem wód płynących, jednak nieco mniej wilgotnymi niż łągi jesionowo-olszowe oraz wierzbowe i topolowe. Drzewostan w Polsce najczęściej budowany jest przez dąb, rzadziej jesion; wiąz jest gatunkiem dominującym tylko sporadycznie. Runo jest budowane przez eutroficzne gatunki lasowe i zazwyczaj nie zawiera w swoim składzie gatunków bagiennych.	brak	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania przedmiotowych uproszczonych planów urządzenia lasu na siedlisko. W obrębie gruntów objętych opracowaniem UPUL nie zlokalizowano siedliska. Zasady zrównoważonej gospodarki leśnej zawarte są w dokumentacji urzędzeniowej powinny minimalizować ewentualne negatywne skutki działań gospodarki leśnej na siedlisku.
17	91I0 Ciepłolubne dąbrowy	Siedlisko świetliste, zbiorowiska roślinne ciepłolubne, bogate florystycznie, Lasy o luźnym zwarciu, umiarkowanie rozwiniętej warstwie krzewów oraz bujnym runie. Drzewostan tworzą wyłącznie, lub dominują dwa gatunki dębów. Ochrona siedliska polega na zachowaniu typowych fitocenoz z drzewostanami dębowymi oraz kontrolowanej, stopniowej przebudowie.	brak	Brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania przedmiotowych uproszczonych planów urządzenia lasu na siedlisko. W obrębie gruntów objętych opracowaniem UPUL nie zlokalizowano siedliska. Zasady zrównoważonej gospodarki leśnej zawarte są w dokumentacji urzędzeniowej powinny minimalizować ewentualne negatywne skutki działań gospodarki leśnej na siedlisku.
18	91T0 Bory chrobotkowe	Naturalne suche bory sosnowe ubogich i kwaśnych siedlisk, o runie bogatym w chrobotki, występujące w rozproszeniu na terenie całej Polski. Zbiorowisko to zajmuje najuboższe siedlisko. Drzewostany są najczęściej najniższej bonitacji ze względu na ubogą w składniki glebę. Potencjalnym zagrożeniem są zanieczyszczenia powietrza, ekstensywna wycinka drzew co powoduje wywiewanie piasku i uruchomienie wydmy.	brak	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania przedmiotowych uproszczonych planów urządzenia lasu na siedlisko. W obrębie gruntów objętych opracowaniem UPUL nie zlokalizowano siedliska. Zasady zrównoważonej gospodarki leśnej zawarte są w dokumentacji urzędzeniowej powinny minimalizować ewentualne negatywne skutki działań gospodarki leśnej na siedlisku.

W trakcie prac terenowych nie zainwentaryzowano występowania gatunków chronionych.

Tabela 24 Charakterystyka gatunków ssaków, płazów i owadów cennych w Obszarach oraz przewidywane oddziaływanie UPUL na gatunki w obszarach Natura 2000

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie ewentualnego oddziaływania negatywnego (na podstawie Plany Zadań Ochronnych dla obszaru lub poradników ochrony gatunków – podręczniki metodyczne)	Miejsce występowania w obrębie lasów objętych opracowaniem UPUL	Planowany zabieg główny w wydzieleniu	Przewidywane oddziaływanie UPUL na siedlisko gatunku oraz działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń UPUL w urządzanym obiekcie
1	Mopek (Barbastella barbastellus)	Zamieszkuje głównie wszelkiego typu lasy, a jego naturalnymi kryjówkami są szczeliny pod odstającą korą drzew, pęknięcia i szpary w pniach starych drzew oraz kryjówki skalne. Na kryjówki rozrodzce chętnie wykorzystuje okiennice drewnianych budynków, usytuowanych w lesie lub w jego pobliżu. Żeruje w lasach, zadrzewieniach, na ich obrzeżach, na terenach zakrzewionych, nad wodami o zarośniętych drzewami lub krzewami brzegach, często w parkach i ogrodach oraz przy latarniach ulicznych. Gatunek stwierdzony w obszarze Uroczyska Roztocza Wschodniego PLH060093 w 2013 r. podczas inwentaryzacji schronów/zimowisk nietoperzy. Tereny leśne ostoi stanowią tereny żerowiskowe gatunku, zapewniają one także dogodny dołot do schronów, stanowiących miejsca hibernacji gatunku.	Brak – możliwe potencjalne występowanie	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Wpływ na gatunek powinien pozostać neutralny ze względu na zapisy UPUL dot. martwego drewna oraz cennych starodrzewów.
2	Kumak nizinny	Omawiany kumak jest gatunkiem nizinnym, preferującym ciepłe i płytkie zbiorniki wodne o bogatej roślinności: starorzecza, zalewane łąki, stawy rybne, małe jeziorka i oczka wodne, glinianki, żwirownie, rowy melioracyjne. Unikają wody płynącej oraz zimnych i głębokich jezior. Główne zagrożenie to zanik miejsc odpowiednich do rozrodu: osuszanie mokradeł, likwidacja starorzeczy i regulacja rzek, sypanie wałów ograniczających okresowe wylewy, zasypywanie małych przydomowych sadzawek.	Możliwe potencjalne występowanie.	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na siedlisko gatunku.
3	Bóbr oraz wydra	W Polsce ssaki ziemnowodne, zarówno bóbr jak i wydra, mogą występować przy wszystkich śródlęśnych rzekach. Obok rzek często zasiedlają jeziora. Wśród jezior preferują te, które łączą się z rzekami. Stwarza to bowiem tym ziemnowodnym zwierzętom odpowiednie warunki bezpieczeństwa i możliwość przetrwania okresu zimowego, a także przemieszczania się w celach zdobywania nowych łowisk.	Możliwe potencjalne występowanie.	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na siedlisko gatunku. Zapisy dokumentacji wprowadzające brak rębni zupełnych w okolicach źródlisk, jezior i rzek minimalizują negatywne oddziaływanie w przypadku potencjalnego

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie ewentualnego oddziaływania negatywnego (na podstawie Planu Zadań Ochronnych dla obszaru lub poradników ochrony gatunków – podręczniki metodyczne)	Miejsce występowania w obrębie lasów objętych opracowaniem UPUL	Planowany zabieg główny w wydzieleniu	Przewidywane oddziaływanie UPUL na siedlisko gatunku oraz działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń UPUL w urządzanym obiekcie
					występowania w obszarze analizowanym.
4	Wilk	Wilk jest gatunkiem socjalnym, to znaczy, że tworzy rodzinne grupy osobnicze zwane watahami, które wiosną i latem razem wychowują potomstwo i po okresie rozrodczym zdobywają pokarm poprzez zbiorowe polowania na zwierzynę, najchętniej ssaki z rzędu parzystokopytnych. Grupa – wataha wilków potrzebuje odpowiednio dużego terytorium, które może zapewnić stałą bazę pokarmową. Z tego powodu wilki zamieszkują rozległe lasy i bory o charakterze naturalnym połączone ze sobą siecią korytarzy ekologicznych umożliwiających swobodne przechodzenie zwierząt i utrzymywanie kontaktu z innymi watahami. Zagrożenia: kłusownictwo, nielegalne odstrzały, zastawiane wnyki.	Możliwe potencjalne występowanie.	brak	Negatywne oddziaływanie może wiązać się z krótkotrwałymi pracami leśnymi - płoszenie. Jednak gatunek stroni od człowieka i w związku z zapisami o konieczności przeprowadzenia oględzin przed wykonaniem prac oddziaływanie na gatunek powinno pozostać neutralne.
5	Rys	Siedliskami zamieszkiwanymi przez rysie są duże kompleksy leśne (liściaste, iglaste i mieszane), zarówno w górach, jak i na nizinach. Rys unika pofragmentowanych siedlisk leśnych. Barierą w migracji dla rysie są duże tereny otwarte i brak korytarzy ekologicznych między kompleksami leśnymi. Terytorium najczęściej penetrowane jest przez rysia w obszarach najmniej odwiedzanych przez ludzi, a równocześnie najbardziej obfitującym w zwierzynę. W centralnej części, najspokojniejszej i nie penetrowanej przez ludzi terytorium rysica zakłada norę lub legowisko rozrodcze. Rysie nie są w stanie migrować pomiędzy oddalonymi od siebie kompleksami leśnymi, a jedyne wędrówki, jakie podejmują, dotyczą zajmowanego arealu zdobywania pożywienia, znakowania arealu i poszukiwania przez samce samic w okresie ciecarki. Wysoka lesistość obszaru Uroczyska Roztocza Wschodniego zapewnia rysiom tam bytującym odpowiednią do wyżywienia bazę pokarmową.	Możliwe potencjalne występowanie.	brak	Negatywne oddziaływanie może wiązać się z krótkotrwałymi pracami leśnymi - płoszenie. Jednak gatunek stroni od człowieka i w związku z zapisami o konieczności przeprowadzenia oględzin przed wykonaniem prac oddziaływanie na gatunek powinno pozostać neutralne.
6	Żubr	Typowe siedlisko żubra stanowią ekosystemy lasów liściastych lub mieszanych. Ważnym elementem siedliska jest obecność terenów otwartych, łąk śródleśnych, polan, zrębów, na których żerują. Potencjalne zagrożenia	Możliwe potencjalne występowanie.	brak	Negatywne oddziaływanie może wiązać się z krótkotrwałymi pracami leśnymi - płoszenie. Jednak gatunek stroni od człowieka i w związku z zapisami o

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie ewentualnego oddziaływania negatywnego (na podstawie Plany Zadań Ochronnych dla obszaru lub poradników ochrony gatunków – podręczniki metodyczne)	Miejsce występowania w obrębie lasów objętych opracowaniem UPUL	Planowany zabieg główny w wydzieleniu	Przewidywane oddziaływanie UPUL na siedlisko gatunku oraz działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń UPUL w urządzanym obiekcie
		wynikają z niewielkiej liczebności populacji oraz chorób.			konieczności przeprowadzenia oględzin przed wykonaniem prac oddziaływanie na gatunek powinno pozostać neutralne.

Tabela 25 Charakterystyka roślin cennych w Obszarach oraz przewidywane oddziaływanie UPUL na gatunki w obszarach Natura 2000

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie ewentualnego oddziaływania negatywnego (na podstawie Plany Zadań Ochronnych dla obszaru lub poradników ochrony gatunków – podręczniki metodyczne)	Miejsce występowania w obrębie lasów objętych opracowaniem UPUL	Planowany zabieg główny w wydzieleniu	Przewidywane oddziaływanie UPUL na siedlisko gatunku oraz działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń UPUL w urządzanym obiekcie
1	Rzepak szczeciński	W Polsce gatunek notowany w świetlistych lasach liściastych – w grądach subkontynentalnych oraz w borach mieszanych. Spotykany najczęściej w zaroślach na brzegach lasów, na polanach i przydrożach leśnych, a także na skraju nasadzeń leśnych i młodników sosnowych. Aktualnie gatunek niezagrożony	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na gatunek
2	Lipiennik Loesela	Najczęściej rośnie na niskich torfowiskach mechowiskowych, silnie uwodnionych, rozwijających się w miejscach zasilanych wodami bogatymi w związki wapnia, szczególnie w misach jeziornych na pokładach gytii wapiennej bądź kredy jeziornej. Lipiennik Loesela jest rośliną o słabych możliwościach konkurencyjnych, stąd zwykle rośnie w miejscach z niską roślinnością zielną o niewielkim zwarcu, za to z obficie wykształconą warstwą mchów. Najpoważniejszym powodem wymierania gatunku jest przesuszenie i pogorszenie się uwodnienia torfowisk.	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na gatunek
3	Żmijowiec czerwony	Żmijowiec czerwony jest byliną lub rośliną dwuletnią, hemikryptofitem, ryzofitem typowym – zimujące pączki znajdują się na korzeniach. Żmijowiec czerwony występuje w murawach kserotermicznych (klasa <i>Festuco-Brometea</i>). Optymalne warunki rozwoju osiąga w luźnych murawach	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na gatunek

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie ewentualnego oddziaływania negatywnego (na podstawie Planu Zadań Ochronnych dla obszaru lub poradników ochrony gatunków – podręczniki metodyczne)	Miejsce występowania w obrębie lasów objętych opracowaniem UPUL	Planowany zabieg główny w wydzieleniu	Przewidywane oddziaływanie UPUL na siedlisko gatunku oraz działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń UPUL w urządzanym obiekcie
		<i>Koelerio-Festucetum rupicolae</i> . Zasięg tego gatunku ogranicza się w Polsce do Wyżyny Podlaskiej i Wyżyny Wołyńskiej (południowo-wschodnia część województwa podlaskiego). Najważniejsze przyczyny zanikania populacji żmijowca czerwonego to zmiany struktury zbiorowisk w wyniku zarastania muraw kserotermicznych przez krzewy; zmiany te są główną przyczyną wyginięcia większości stanowisk w Polsce; silne zwarcie murawy i związane z tym wytworzenie tzw. wojułka stepowego, uniemożliwiający rozwój siewek.			
4	Szłaczków szafranek	Gatunek nizinny, nienotowany w górach. Preferuje miejsca suche, śródleśne polany, skraje lasów, przydroża, wrzosowiska, nasłonecznione zbocza.	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na gatunek
5	Sasanka otwarta	W Polsce związana jest ze zbiorowiskami borowymi. Rośnie najczęściej wzdłuż dróg leśnych, pasów przeciwpożarowych, linii wysokiego napięcia, sięgając nie głębiej niż 1 m w głąb drzewostanu. Potencjalnym zagrożeniem zmniejszanie powierzchni leśnej, ekstensywne rolnictwo, przekształcenia urbanistyczne.	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na gatunek
6	Obuwik pospolity	Występuje na torfowiskach niskich na podłożu węglanowym, bądź zasilanymi wodami podziemnymi, bogatymi w związki wapnia, głównie siedlisko o kodzie 7230.	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na gatunek
	Leniec bezpodkwiatkowy	Gatunek ciepłolubny, murawowy, okrajkowy, zaroślowy i leśny. Zasiedla widne skraje lasów i zarośli, kserotermiczne zbocza, pobocza leśnych dróg. Ze zbiorowisk leśnych najbardziej preferowanym typem siedliskowym są świetliste dąbrowy	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na gatunek
7	Skalnica torfowiskowa <i>Saxifraga hirculus</i>	Gatunek rośnie na torfowiskach przejściowych i niskich, zwykle na mechowiskach zasilanych częściowo przez wody wysiękowe. Wymaga siedlisk mokrych, umiarkowanie kwaśnych, chłodnych i dobrze nasłonecznionych. Potencjalnym zagrożeniem jest osuszenie i zarastanie torfowisk. Zaleca się zachowanie stabilnych warunków hydrologicznych na torfowiskach.	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na gatunek

Tabela 26 Charakterystyka ptaków cennych w Obszarach oraz przewidywane oddziaływanie UPUL na gatunki ptaków w obszarach Natura 2000

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie ewentualnego oddziaływania negatywnego (na podstawie Planu Zadań Ochronnych dla obszaru lub poradników ochrony gatunków – podręczniki metodyczne)	Miejsce występowania w obrębie lasów objętych opracowaniem UPUL	Planowany zabieg główny w wydzieleniu	Przewidywane oddziaływanie UPUL na siedlisko gatunku oraz działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń UPUL w zarządzanym obiekcie
1	A022 Bączek	Zasiedla wszystkie typy zbiorników, z pasami trzciny lub pałki, zarówno naturalne jak i sztuczne, brzegi większych rzek. Ptakom nie przeszkadza sąsiedztwo zabudowanych terenów. Występowanie bączka uzależnione jest od poziomu wody zapewniającej bezpieczeństwo lęgów oraz odpowiednią bazę pokarmową.	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na gatunek
2	A030 Bocian czarny	Optymalnymi warunkami dla gatunku są oddalone od siedzib ludzkich tereny ze znacznym udziałem trudno dostępnych terenów podmokłych. Postępująca zabudowa, w tym także rozproszona, prowadzenie intensywnego użytkowania rolniczego oraz osuszanie terenów, zmiana stosunków wodnych może prowadzić do zagrożenia miejsc lęgowych.	brak - Możliwe potencjalne występowanie	-	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi (np. użytkowanie kośne użytków zielonych), zawartymi w wytycznych dla gatunku. Możliwe oddziaływanie będzie niwelowane przez dodatkową obserwację kompleksów leśnych przed wykonaniem zabiegów w celu ochrony ewentualnych gniazd, a także zalecenia wykonywania cięć poza okresem lęgowym ptaków.
3	A031 Bocian biały	Zasiedla tereny położone poza osadami ludzkimi. Żerowiska można podzielić na łąki, pastwiska, wody płynące lub stojące oraz pola orne. łąki i pastwiska są podstawowymi żerowiskami od wczesnej wiosny, aż do odlotu.	brak	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi ważnymi dla gatunku.
4	A072 Trzmielojad	Zasiedla różnego rodzaju drzewostany, preferując stare drzewostany liściaste i mieszane. Istotna jest obecność w sąsiedztwie lasów terenów otwartych. Nie pozostaje na zimę w kraju. Trzmielojad jest gatunkiem terytorialnym, lęgi trwają od kwietnia do maja. Gniazda buduje co roku nowe, w koronach drzew. Zalecana ochrona to kontynuacja gospodarki leśnej, która zmierza do uzyskania drzewostanów o zróżnicowanym składzie gatunkowym i strukturze piętrowej oraz ochrona terenów śródleśnych i terenów otwartych.	brak - Możliwe potencjalne występowanie.	-	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi ważnymi dla gatunku. Możliwe oddziaływanie będzie niwelowane przez dodatkową obserwację kompleksów leśnych przed wykonaniem zabiegów w celu ochrony ewentualnych gniazd, a także zalecenia wykonywania cięć poza okresem lęgowym ptaków.
5	A089 Orlik krzykliwy	Zakłada gniazda na drzewach w lasach liściastych i mieszanych, położonych w pobliżu mokradeł. Wilgotnych łąk lub zróżnicowanych terenów rolniczych.	brak - Możliwe potencjalne występowanie.	-	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi dla gatunku. Zrównoważona i rozłożona w czasie gospodarka,

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie ewentualnego oddziaływania negatywnego (na podstawie Planu Zadań Ochronnych dla obszaru lub poradników ochrony gatunków – podręczniki metodyczne)	Miejsce występowania w obrębie lasów objętych opracowaniem UPUL	Planowany zabieg główny w wydzieleniu	Przewidywane oddziaływanie UPUL na siedlisko gatunku oraz działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń UPUL w urządzanym obiekcie
					wpisana w dokumentację może się przyczynić do zachowania siedlisk gatunku w stanie optymalnym. Możliwe oddziaływanie będzie niwelowane przez dodatkową obserwację kompleksów leśnych przed wykonaniem zabiegów w celu ochrony ewentualnych gniazd, zalecenia wykonywania cięć poza okresem lęgowym ptaków a także w przypadkach newralgicznych dostosowanie zapisów gospodarki leśnej do zwiększonego zachowania starszego drzewostanu.
6	A099 Kobuz	Zamieszkuje skraje dużych kompleksów leśnych, głównie sosnowych, brzegi rozległych polan, a także mniejsze kępy lasu i zadrzewienia, zwykle wybiera otwarte tereny rzadko porośnięte drzewami oraz zagajniki, często spotykany w pobliżu rzek i na obszarach podmokłych. Gatunek zagrożony przez utratę siedlisk lęgowych – usuwanie zadrzewień oraz tworzenie monokultur leśnych.	brak	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi dla gatunku. Zrównoważona i rozłożona w czasie gospodarka, wpisana w dokumentację może się przyczynić do zachowania siedlisk gatunku w stanie optymalnym.
7	A119 Kropiatka	Tereny lęgowe kropiatki to obszary zalewowe, starorzecza oraz tereny bagiennie w dolinach rzek, jak również zabagnione obrzeża stawów i jezior. Optymalnym siedliskiem są torfowiska niskie z szuwarami turzycowymi wysokimi, z mozgą, manną, tatarakiem i skrzypami. Gatunkowi zagraża w Polsce utrata siedlisk gniazdowych w wyniku intensyfikacji gospodarki stawowej, połączonej z pogłębianiem stawów, niszczeniem roślinności wynurzonej i likwidacją wysp na stawach hodowlanych oraz utrata siedlisk gniazdowych w wyniku osuszania śródpolnych zbiorników wodnych;	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na gatunek
8	A120 Zielonka	Występuje na wszystkich kompleksach stawów w obszarze, w których warunki siedliskowe oraz sposób i zakres realizacji gospodarki rybackiej determinuje właściwy stan siedlisk lęgowych i żerowisk. Stan gatunku w kontekście populacji oceniany jest na właściwy. Stan siedlisk lęgowych znajdujących się na stawach rozległych szuwarów trzcinowych, mannowych i pałkowych oceniono na właściwy.	brak	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi.
9	A154 Dubelt	Występuje na rozmaitych terenach bagiennych, zarówno otwarte, jak i z rozproszonymi krzewami i drzewami. Unika	brak	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie ewentualnego oddziaływania negatywnego (na podstawie Planu Zadań Ochronnych dla obszaru lub poradników ochrony gatunków – podręczniki metodyczne)	Miejsce występowania w obrębie lasów objętych opracowaniem UPUL	Planowany zabieg główny w wydzieleniu	Przewidywane oddziaływanie UPUL na siedlisko gatunku oraz działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń UPUL w urządzanym obiekcie
		gnieźdzenia się na terenach zalewowych i silnie podmokłych. W naszym kraju dubelt gnieździ się przede wszystkim w dolinach rzek zachowanych w mniej lub bardziej naturalnym stanie.			gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi.
10	A193 Rybitwa rzeczna	Posiada bardzo szerokie spektrum siedlisk. Gnieździ się zarówno w rejonach przybrzeżnych jak i na śródlądziu. Spotykana głównie na terenach nizinnych. Preferuje płaskie, piaszczyste i żwirowe plaże, wybierając miejsca z niezbyt gęstą roślinnością.	brak	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi ważnymi dla gatunku.
11	A196 Rybitwa białowąsa	Zamieszkuje zabagnione tereny nizinne, płytkie zbiorniki wody słonawej, a także stawy rybne. Szczególnie chętnie gnieździ się wśród niezbyt zwartej roślinności wodnej o wynurzonych pływających liściach w sąsiedztwie szuwarów. Ochrona tego gatunku związana jest głównie z działaniami w hydrologii rzek, stawów.	brak	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi dla gatunku. Zrównoważona i rozłożona w czasie gospodarka, wpisana w dokumentację może się przyczynić do zachowania siedlisk gatunku w stanie optymalnym
12	A207 Siniak	Gniazduje w starych lasach liściastych, mieszanych oraz borach sosnowych. Żeruje na terenie otwartym w krajobrazie rolniczym; na polach, łąkach i pastwiskach. Sezon lęgowy trwa od kwietnia do sierpnia, w tym okresie siniak jest ptakiem terytorialnym.	brak - Możliwe potencjalne występowanie	-	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi (użytkowanie kośne użytków zielonych), zawartymi w wytycznych dla gatunku. Możliwe oddziaływanie będzie niwelowane przez dodatkową obserwację kompleksów leśnych przed wykonaniem zabiegów w celu ochrony ewentualnych gniazd, a także zalecenia wykonywania cięć poza okresem lęgowym ptaków.
13	A215 Puchacz	Przez cały rok zasiedla ten sam teren, preferuje siedliska o bogatej i zróżnicowanej strukturze w pobliżu terenów otwartych. W górach zakłada gniazda na skałach i stromych zboczach, a na nizinach zamieszkuje olsy, łągi olchowe, bory świeże i mieszane, skraje bagien, śródleśne torfowiska, lasy sosnowe. Zasiedlenie danego obszaru uzależnione jest od dostępności starych gniazd ptaków drapieżnych czy bociana czarnego. Na terenach gniazdowania gatunku należy prowadzić ochronę strefową miejsc gniazdowania, utrzymywać w stanie	brak - Możliwe potencjalne występowanie.	-	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi ważnymi dla gatunku. Możliwe oddziaływanie będzie niwelowane przez dodatkową obserwację kompleksów leśnych przed wykonaniem zabiegów w celu ochrony ewentualnych gniazd, a także zalecenia wykonywania cięć poza okresem lęgowym ptaków.

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie ewentualnego oddziaływania negatywnego (na podstawie Planu Zadań Ochronnych dla obszaru lub poradników ochrony gatunków – podręczniki metodyczne)	Miejsce występowania w obrębie lasów objętych opracowaniem UPUL	Planowany zabieg główny w wydzieleniu	Przewidywane oddziaływanie UPUL na siedlisko gatunku oraz działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń UPUL w urządzanym obiekcie
		niezmienionym tereny wykorzystane do łowów			
14	A223 Włochatka	Nieliczny gatunek lęgowy, głównie w całym pasie polskich gór i na północy; częściowo osiadły. Istotna dla włochatki jest obecność kęp lub chociażby pojedynczych buków. Ważnym elementem w wyborze siedliska jest obecność rozległych terenów otwartych w postaci zrębów, wiatrołomów, dolin rzecznych, bagien, upraw, a także gęstych drągowin czy młodników, które wykorzystuje jako schronienie dzienne. Szczególnym zagrożeniem dla gatunku jest utrata siedlisk w wyniku nadmiernej eksploatacji starszych drzewostanów, uproszczenie składu gatunkowego drzewostanu oraz struktury.	brak - Możliwe potencjalne występowanie.	-	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi dla gatunku. Zrównoważona i rozłożona w czasie gospodarka, wpisana w dokumentację może się przyczynić do zachowania siedlisk gatunku w stanie optymalnym.
15	A224 Lelek	Gatunek związany ze środowiskiem leśnym – kompleksy leśne z polanami i zrębami. Preferuje skraje borów mieszanych i suchych oraz bory bażnowe i świetliste dąbrowy. Zagrożeniem mogą być zalesienia terenów bytowania, zarastanie i niewłaściwa pielęgnacja drzewostanów.	brak - Możliwe potencjalne występowanie.	-	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi dla gatunku. Zrównoważona i rozłożona w czasie gospodarka, wpisana w dokumentację może się przyczynić do zachowania siedlisk gatunku w stanie optymalnym. Możliwe oddziaływanie będzie niwelowane przez dodatkową obserwację kompleksów leśnych przed wykonaniem zabiegów w celu ochrony ewentualnych gniazd, a także zalecenia wykonywania cięć poza okresem lęgowym ptaków.
16	A234 Dzięcioł zielonosiwy	Gniazduje w dojrzałych lasach liściastych i mieszanych o niewielkim zwarcu, gdzie występują chociażby pojedyncze martwe lub zamierające drzewa. Preferuje skraje lasów w sąsiedztwie z terenami otwartymi. Zalecana ochrona to pozostawienia martwych i zamierających drzew oraz gatunki krótko żyjące o miękkim drewnie (brzoza, osika)	brak - Możliwe potencjalne występowanie	-	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi dla gatunku. Zapisy dokumentacji o pozostawianiu martwego drewna oraz brak planowanych zalesień, a także oględziny przed wykonaniem minimalizują ryzyko znacznego negatywnego oddziaływania na gatunek. Stosowanie unormowanej gospodarki leśnej spowoduje zachowanie ciągłości drzewostanów w czasie, a tym samym zachowanie siedlisk. Możliwe oddziaływanie będzie niwelowane przez dodatkową obserwację kompleksów leśnych przed

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie ewentualnego oddziaływania negatywnego (na podstawie Planu Zadań Ochronnych dla obszaru lub poradników ochrony gatunków – podręczniki metodyczne)	Miejsce występowania w obrębie lasów objętych opracowaniem UPUL	Planowany zabieg główny w wydzieleniu	Przewidywane oddziaływanie UPUL na siedlisko gatunku oraz działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń UPUL w zarządzanym obiekcie
					wykonaniem zabiegów w celu ochrony ewentualnych gniazd, a także zalecenia wykonywania cięć poza okresem lęgowym ptaków.
17	A236 Dzięcioł czarny	Zasiedla wszystkie kompleksy lasów w starszych klasach wieku, od wszelkich borów, poprzez buczyny karpackie, dąbrowe, grądy aż po lasy łęgowe. Unika niewielkich zadrzewień i drzewostanów w młodszych klasach wieku. W zajmowanym obrębie zaleca się obecność fragmentów starodrzewia. Do łęgów przystępuje od drugiej połowy kwietnia	brak - Możliwe potencjalne występowanie.	-	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi. W opisie ogólnym planu zawarto zapis o pozostawianiu martwego drewna, drzew dziuplastych oraz wyznaczaniu kęp w formie biogrup do naturalnego rozpadu. Możliwe oddziaływanie będzie niwelowane przez dodatkową obserwację kompleksów leśnych przed wykonaniem zabiegów w celu ochrony ewentualnych gniazd, a także zalecenia wykonywania cięć poza okresem lęgowym ptaków.
18	A238 Dzięcioł średni	Zamieszkuje lasy liściaste z dominującym udziałem dębów, grądy oraz lasy łęgowe. Preferuje drzewa w starszym wieku o strukturze splekanej kory. Drzewa martwe oraz dziuplaste są użytkowane jako lokalizacja dziupli. Ciągłość drzewostanów obszaru wydaje się być niezagrożona, jednak może dochodzić do lokalnych, niekiedy gwałtownych i daleko idących, zmian w wieku i strukturze, mogących negatywnie oddziaływać na gatunek. Ponadto usuwanie martwych i zamierających drzew jest czynnikiem potencjalnie najsilniej wpływającym na gatunek, prowadzącym do spadku jakości siedlisk łęgowych.	brak - Możliwe potencjalne występowanie.	-	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi. W opisie ogólnym planu zawarto zapis o pozostawianiu martwego drewna, drzew dziuplastych oraz wyznaczaniu kęp w formie biogrup do naturalnego rozpadu. Możliwe oddziaływanie będzie niwelowane przez dodatkową obserwację kompleksów leśnych przed wykonaniem zabiegów w celu ochrony ewentualnych gniazd, a także zalecenia wykonywania cięć poza okresem lęgowym ptaków.
19	A239 Dzięcioł białogrzbiety	Dzięcioł białogrzbiety należy do gatunków gniazdujących w lasach liściastych i mieszanych. Ważną rolę w stanie zachowania siedlisk gatunku odgrywa obecność martwych i zamierających drzew. Ciągłość drzewostanów w skali obszaru wydaje się być niezagrożona, jednak może dochodzić do lokalnych, niekiedy gwałtownych i daleko idących, zmian w wieku i strukturze, mogących negatywnie oddziaływać na gatunek. Ponadto usuwanie martwych i zamierających drzew jest czynnikiem potencjalnie najsilniej wpływającym na	brak - Możliwe potencjalne występowanie.	-	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi. W opisie ogólnym planu zawarto zapis o pozostawianiu martwego drewna, drzew dziuplastych oraz wyznaczaniu kęp w formie biogrup do naturalnego rozpadu. Możliwe oddziaływanie będzie niwelowane przez dodatkową obserwację kompleksów leśnych przed

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie ewentualnego oddziaływania negatywnego (na podstawie Planu Zadań Ochronnych dla obszaru lub poradników ochrony gatunków – podręczniki metodyczne)	Miejsce występowania w obrębie lasów objętych opracowaniem UPUL	Planowany zabieg główny w wydzieleniu	Przewidywane oddziaływanie UPUL na siedlisko gatunku oraz działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń UPUL w urządzonym obiekcie
		gatunek, prowadzącym do spadku jakości siedlisk lęgowych.			wykonaniem zabiegów w celu ochrony ewentualnych gniazd, a także zalecenia wykonywania cięć poza okresem lęgowym ptaków.
20	A608 Pliszka cytrynowa	Preferowanym biotopem są podmokłe lub zabagnione łąki w dolinach rzecznych i na obrzeżach zbiorników wodnych. Gniazduje w podmokłych łąkach, bagnach, brzegach rzek. Potencjalne zagrożenie to utarta siedlisk w wyniku osuszania dolin rzecznych i likwidowania zarośli i zadrzewień lęgowych.	brak	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z działaniami ochronnymi, zawartymi w PZO dla obszaru PLB200003. Możliwe oddziaływanie będzie niwelowane przez dodatkową obserwację kompleksów leśnych przed wykonaniem zabiegów w celu ochrony ewentualnych gniazd, a także zalecenia wykonywania cięć poza okresem lęgowym ptaków i braku wykonywania cięć rębnych w okolicach źródlisk, jezior i rzek..
21	A272 Podróżniczek	Jest związany z zespołami roślinnymi typowymi dla całkowicie zarastających zbiorników wodnych, od szuwarów po lasy bagienne. Wybiera siedliska na podłożu trwale zatrzymującym wody powierzchniowe. Wymogiem jest także zróżnicowana gęstość roślinności zielnej, umożliwiająca swobodne poruszanie się po ziemi i zdobywanie pokarmu, zapewniająca jednocześnie możliwość bezpiecznego schronienia się i ukrycia gniazda. Takie warunki najczęściej tworzą się w strefie ekotonu lub ekokliny zbiorowisk szuwarowych ze zbiorowiskami zaroślowymi lub leśnymi. Gatunkowi zagraża w Polsce utrata siedlisk lęgowych w wyniku zmian reżimu hydrologicznego rzek, zmieniających częstość i długość zalewów w dolinach rzecznych;	brak	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z potrzebami ochronnymi. Możliwe oddziaływanie będzie niwelowane przez dodatkową obserwację kompleksów leśnych przed wykonaniem zabiegów w celu ochrony ewentualnych gniazd, a także zalecenia wykonywania cięć poza okresem lęgowym ptaków i braku wykonywania cięć rębnych w okolicach źródlisk, jezior i rzek.
22	A307 Jarzębatka	Zasiedla przede wszystkim krajobraz rolniczy i doliny rzeczne ze zróżnicowanymi strukturalnie wielowarstwowymi zadrzewieniami. Gniazduje w liściastych zaroślach, wzdłuż dróg polnych, nad drobnymi ciekami, zbiornikami wodnymi. W lasach gniazduje głównie na ich obrzeżach, często tam gdzie występują jeżyny oraz w iglastych młodnikach.	Brak - Możliwe potencjalne występowanie	-	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi dla gatunku. Zapisy dokumentacji o pozostawianiu martwego drewna oraz brak planowanych zalesień, a także oględziny przed wykonaniem minimalizują ryzyko znacznego negatywnego oddziaływania na gatunek. Stosowanie unormowanej gospodarki leśnej

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie ewentualnego oddziaływania negatywnego (na podstawie Planu Zadań Ochronnych dla obszaru lub poradników ochrony gatunków – podręczniki metodyczne)	Miejsce występowania w obrębie lasów objętych opracowaniem UPUL	Planowany zabieg główny w wydzieleniu	Przewidywane oddziaływanie UPUL na siedlisko gatunku oraz działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń UPUL w urządzanym obiekcie
					spowoduje zachowanie ciągłości drzewostanów w czasie, a tym samym zachowanie siedlisk.
23	A338 Gąsiorek	Zasiedla szeroki wachlarz siedlisk. Preferuje przede wszystkim w otwarty Krajobraz rolniczy o zróżnicowanej strukturze. Zasiedla pola z rozrzuconymi kępami drzew i krzewów, na miedzach, nad rowami i wzdłuż dróg, nieużytki, ugory, uprawy i młodniki. Siedlisko gąsiorka powinno zawierać trzy elementy: otwarty teren porośnięty trawami – miejsce zdobywania pokarmu, gęste zarośla krzewów – miejsce gniazdowania oraz drzewa lub wysokie krzewy – miejsce czatowania.	Brak - Możliwe potencjalne występowanie	-	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi dla gatunku. Zapisy dokumentacji o pozostawianiu martwego drewna oraz brak planowanych zalesień, a także oględziny przed wykonaniem minimalizują ryzyko znacznego negatywnego oddziaływania na gatunek. Stosowanie unormowanej gospodarki leśnej spowoduje zachowanie ciągłości drzewostanów w czasie, a tym samym zachowanie siedlisk. Możliwe oddziaływanie będzie niwelowane przez dodatkową obserwację kompleksów leśnych przed wykonaniem zabiegów w celu ochrony ewentualnych gniazd, a także zalecenia wykonywania cięć poza okresem lęgowym ptaków.
24	A122 Derkacz	Derkacz zasiedla otwarte i półotwarte tereny z żyznymi, podmokłymi, ekstensywnie użytkowanymi łąkami oraz turzycowiska. Licznie występuje w dolinach rzecznych, okolicach strumieni, bagien, na obrzeżach wrzosowisk oraz łąk ze stagnującą wodą lub z niewielkimi oczkami wodnymi. Rzadziej zasiedla użytkowane, nieprzesuszone łąki, pastwiska oraz uprawy zbóż lub rzepaku. Derkacz jest gatunkiem zagrożonym w skali świata. W Polsce na niektórych obszarach występuje jeszcze dość licznie, jednakże szybkie przekształcenia użytków zielonych w grunty orne w krótkim czasie mogą spowodować znaczne zmniejszenie się krajowych zasobów tego gatunku.	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na gatunek
25	A086 Krogulec	Zamieszkuje skraje lasów w pobliżu pól z kępami drzew, preferuje głównie drzewostany młodszych klas wieku świerkowe i sosnowe. Wymaga zróżnicowanego krajobrazu w celu zapewnienia odpowiedniej ilości pokarmu, niezbędna jest do tego obecność otwartych przestrzeni. Gniazda zakłada zazwyczaj na jodle, świerku lub modrzewiu, legi przypadają w	Możliwe potencjalne występowanie.	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi dla gatunku. Zrównoważona i rozłożona w czasie gospodarka, wpisana w dokumentację może się przyczynić do

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie ewentualnego oddziaływania negatywnego (na podstawie Planu Zadań Ochronnych dla obszaru lub poradników ochrony gatunków – podręczniki metodyczne)	Miejsce występowania w obrębie lasów objętych opracowaniem UPUL	Planowany zabieg główny w wydzieleniu	Przewidywane oddziaływanie UPUL na siedlisko gatunku oraz działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń UPUL w urządzanym obiekcie
		okresie od maja i czerwca. Głównym zagrożeniem dla tego gatunku są szkodliwe substancje stosowane w środkach ochrony roślin.			zachowania siedlisk gatunku w stanie optymalnym. Powstawanie zrębów może mieć pozytywny wpływ na gatunek ze względu na możliwość powstawania lepszej bazy schronień dziennych dla gatunku. Zapisy upul (dot. pozostawienia starodrzewu) zgadzają się z zapisami ochronnymi w PZO dla gatunku.
26	A298 Trzciniak	Niewielki wędrowny ptak, w Polsce ptak lęgowy na niżu. Preferowanym biotopem są jeziora, stawy z brzegami porośniętymi pasem trzcinowisk, szuwarami lub łożami. Rzadziej zasiedla trzcinowiska zarośli wierzbowych lub z dominującą pałąką wodną. Gniazduje w gęstych i wysokich trzcinowiskach, lęgi przypadają na okres od maja do 15 czerwca.	brak	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi ważnymi dla gatunku. Zapisy upul zawierają obostrzenia dot. niewykonywania zrębów zupełnych w okolicach źródlisk, jezior i rzek.
27	A229 Zimorodek	Gatunek dzienny, prowadzi samotny tryb życia. Gniazduje w norach drążonych w podłożu skarp, wykrotów i burt brzegowych nad różnego typu wodami, zasadniczo w bezpośrednim sąsiedztwie wody. Związany ściśle z wodą, zasiedla głównie zadrzewione odcinki linii brzegowej czystych rzek, strumieni rzek i stawów rybnych obfitujących w niewielkich rozmiarów ryby. Zimą przebywa na miejskich odcinkach rzek i stawach, a część populacji odlatuje na południe Polski	brak	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi ważnymi dla gatunku. Zapisy upul zawierają obostrzenia dot. niewykonywania zrębów zupełnych w okolicach źródlisk, jezior i rzek.
28	A052 Cyraneczka	Nieliczny ptak lęgowy na nizinach. Najmniejsza europejska kaczka. Ze względu na niewielkie rozmiary w dzień przebywają w stadach na otwartej wodzie, gdzie łatwiej mogą dostrzec drapieżnika. W nocy rozpraszają się i żerują. Gniazduje na oczkach wodnych, stawach, lagunach, wolno płynących ciekach, szczególnie w dolinach niewielkich, śródlęśnych rzek. Preferuje wody eutroficzne, zasobne w pokarm. Brzegi zasiedlonych przez cyraneczkę zbiorników często porośnięte są gęstą roślinnością, a nawet lasem. Potencjalne zagrożenie dla gatunku to osuszenie dolin, śródlęśnych rzek i innych zbiorników w wyniku obniżania poziomu wód gruntowych., presja ze strony drapieżników oraz łowiectwo, przede wszystkim trujące działania śrutu tkwiące w	brak	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi dla gatunku.

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie ewentualnego oddziaływania negatywnego (na podstawie Planu Zadań Ochronnych dla obszaru lub poradników ochrony gatunków – podręczniki metodyczne)	Miejsce występowania w obrębie lasów objętych opracowaniem UPUL	Planowany zabieg główny w wydzieleniu	Przewidywane oddziaływanie UPUL na siedlisko gatunku oraz działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń UPUL w urządzanym obiekcie
		postrzelonych ptakach.			
29	A104 Jarząbek	Gatunek o trybie dziennym, preferuje lasy iglaste i mieszane o zróżnicowanym charakterze roślinności, z bogatym runem i podszytem. Do pełnienia funkcji osłonowej wykorzystuje drzewostany młodszych klas wieku, a siedliska o bogatej strukturze wykorzystuje do zdobywania pokarmu. Potencjalnym zagrożeniem silna nieuzasadniona penetracja lasów, usuwanie martwego drewna oraz zubożenie struktury gatunkowej i wiekowej.	Możliwe potencjalne występowanie.	-	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi dla gatunku. Zrównoważona i rozłożona w czasie gospodarka, wpisana w dokumentację może się przyczynić do zachowania siedlisk gatunku w stanie optymalnym.
30	A371 Dziwonia	W Polsce jest nielicznym ptakiem lęgowym związanym z dolinami dużych i mniejszych rzek, a także jeziorami i stawami. Zamieszkuje gęste zarośla, wikliny nadrzeczne, zakrzewione tereny podmokłe, w tym torfowiska i mokradła, które sąsiadują z obszarami otwartymi. Gatunek ten występuje w dolinie Wisły dosyć licznie, stwierdzono około 120 terytorialnych samców.	brak	-	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi ważnymi dla gatunku.
31	A136 Sieweczka rzeczna	Sieweczka rzeczna zamieszkuje piaszczyste wyspy i plaże, gniazdo zakłada na piasku, zwykle z dala od innych ptaków. Zagrożenia są podobne jak w przypadku innych gatunków ptaków zajmujących wyspy w nurcie rzeki - regulacja uniemożliwiająca funkcjonowanie dynamiki wysp, powódzie będące wynikiem niewłaściwej gospodarki hydrotechnicznej w zlewniach rzek, drapieżnictwo norki amerykańskiej, lisa, wrony oraz wkraczanie ludzi na teren rozrodu w porze lęgów.	brak	-	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi ważnymi dla gatunku.
32	A137 Sieweczka obrożna	Sieweczka obrożna, podobnie jak sieweczka rzeczna, zamieszkuje piaszczyste wyspy i plaże, gniazdo zakłada na piasku. Jej populacja w Dolinie Środkowej Wisły wynosi ok. 147-167 par i jest największą w skali kraju, gdzie łącznie nie gniazduje więcej niż ok. 400 par. Zagrożenia jak w przypadku sieweczki rzecznej.	brak	-	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi ważnymi dla gatunku.
33	A084 Błotniak łąkowy	Gatunek ten preferuje tereny otwarte, a zwłaszcza torfowiska z płacami brzozy niskiej i wierzby oraz łąki i ugory w dolinach rzecznych. Zasiedla również kompleksy roślinności szuwarowej, w tym przede wszystkim szuwały z wysokimi turzycami. Zagrożeniem dla gatunku jest utrata siedlisk w	brak	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi.

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie ewentualnego oddziaływania negatywnego (na podstawie Planu Zadań Ochronnych dla obszaru lub poradników ochrony gatunków – podręczniki metodyczne)	Miejsce występowania w obrębie lasów objętych opracowaniem UPUL	Planowany zabieg główny w wydzieleniu	Przewidywane oddziaływanie UPUL na siedlisko gatunku oraz działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń UPUL w urządzanym obiekcie
		wyniku zmian reżimu hydrologicznego rzek, utrata siedlisk ze względu na zmniejszanie się powierzchni ekstensywnie użytkowanych łąk.			
34	A038 Łabędź krzykliwy	Prowadzi nocny i dzienny tryb życia, zarówno w wodzie jak i na lądzie. Poza okresem lęgowym jest gatunkiem stadnym. Na zimowisko wędruje razem całą rodziną, łącząc się na trasie z innymi rodzinami i ptakami niełowymi. Gnieździ się na bagnistych jeziorach, starorzeczach oraz płytkich jeziorach. Bez większego znaczenia gospodarczego, gatunek związany z siedliskiem wodnym.	brak	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi.
35	A153 Kszyk	Gatunek zarówno dzienny jak i nocny. Wędruje głównie nocą, w okresie lęgowym terytorialny, poza okresem lęgowym może łączyć się w duże stada. Gniazduje na terenach podmokłych: torfowiskach, łąkach zalewowych w dolinach rzek, turzycowiskach lub skrajach luźnych trzcinowisk, przy stawach rybnych i jeziorach. Toleruje również obszary luźno zakrzewione lub zadrzewione. Osobniki zimujące w Polsce można spotkać nad niezamarzającymi zbiornikami. Zagrożenia dla gatunku utrata siedlisk lęgowe w wyniku zakłócenia reżimu hydrologicznego, , zagrożenie ze strony drapieżników, nadmierna turystyka.	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na gatunek
36	A217 Sóweczka	Gatunek dzienny, silnie związany z borami iglastymi, szczególnie ze świerkiem i jodłą. Bardzo często występuje borach solonych i grądach. Istotnym elementem w drzewostanie jest obecność bujnego podrostu. Poza sezonem lęgowym przebywa często w litych lasach liściastych, utrzymując niezależne terytoria zimowe. W siedliskach bogatszych może przebywać przez cały rok.	Możliwe potencjalne występowanie.	-	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi dla gatunku. Zrównoważona i rozłożona w czasie gospodarka, wpisana w dokumentację może się przyczynić do zachowania siedlisk gatunku w stanie optymalnym.
37	A127 Żuraw	Gatunek aktywny zarówno w dzień jak i w nocy. Prowadzi skryty tryb życia, większość czasu spędzając w przybrzeżnych szuwarach. Gniazduje na zbiornikach wodnych z szerokim pasem szuwaru lub zaroślami wierzbowymi – małych śródleśnych oczkach, torfiankach, gliniankach, kanałach, wolno płynących rzekach, stawach. Unika zbiorników oligotroficznymi oraz słonowodnych. Zagrożenia utarta siedlisk w wyniku intensyfikacji gospodarki stawowej, niszczeniem	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na gatunek

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie ewentualnego oddziaływania negatywnego (na podstawie Planu Zadań Ochronnych dla obszaru lub poradników ochrony gatunków – podręczniki metodyczne)	Miejsce występowania w obrębie lasów objętych opracowaniem UPUL	Planowany zabieg główny w wydzieleniu	Przewidywane oddziaływanie UPUL na siedlisko gatunku oraz działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń UPUL w urządzonym obiekcie
		roślinności, zmiana reżimu hydrologicznego rzek, osuszanie siedlisk.			
38	A075 Bielik	To największy gatunek ptaka szponiastego w kraju. Bielik w Polsce jest związany z dużymi rzekami, jeziorami i stawami wodnymi, gdzie znaczą część jego pokarmu stanowią martwe lub osłabione ryby. Żywi się też padliną i ptactwem wodnym. Gniazda zakłada na starych drzewach o mocnych konarach, w miejscach ustronnych. W dolinie Wisły są to pozostałości lasów łęgowych na międzywalu. Populacja krajowa bielika wykazuje tendencję wzrostową, zarówno liczebnie jak i co do rozpowszechnienia. Gatunek ten w miejscach łęgowych i żerowiskowych jest narażony na penetrację, turystykę, ruch kołowy (quady), ruch lotniczy (paralotnie i śmigłowce) oraz wycinkę drzew na wyspach tworzących lasy łęgowe. Niszczenie resztek starych lasów łęgowych na wyspach międzywala oraz przyzwolenie na wzmaganie się penetracji ludzkiej może spowodować zanik tego gatunku z obszaru.	Możliwe potencjalne występowanie.	-	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi dla gatunku. Zrównoważona i rozłożona w czasie gospodarka, wpisana w dokumentację może się przyczynić do zachowania siedlisk gatunku w stanie optymalnym.
39	A156 Rycyk	Gatunek gnieździ się na rozległych, podmokłych łąkach kośnych i pastwiskach w dolinach rzek. Stanowiska łęgowe z reguły są zalewane zimą lub wczesną wiosną, a późną wiosną charakteryzują się wysokim poziomem wód gruntowych. Preferuje siedliska podmokłe, silnie wilgotne lub okresowo zalewane. Niezwiązany środowiskiem leśnym.	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na gatunek
40	A291 Strumieniówka	Gatunek związany z zakrzewieniami i zadrzewieniami na terenach podmokłych, spotykana również w pobliżu niewielkich śródpolnych oczek wodnych, o brzegach porośniętych krzewami. Wyraźnie preferuje obrzeża olsów i łągów oraz zbiorowiska roślinne dolin dużych rzek, gdzie dominującym gatunkiem są wierzby, młody podrost leszczyny, olchy lub brzozy z wysoką trawą. Potencjalnym zagrożeniem jest stopniowa utrata siedlisk na skutek osuszania dolin rzecznych i likwidowania zarośli i zadrzewień łęgowych w dolinach rzek	brak	-	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi ważnymi dla gatunku.
41	A246 Lerka	Gatunek o dziennym trybie życia, terytorialny. Preferowanym	brak	-	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie ewentualnego oddziaływania negatywnego (na podstawie Planu Zadań Ochronnych dla obszaru lub poradników ochrony gatunków – podręczniki metodyczne)	Miejsce występowania w obrębie lasów objętych opracowaniem UPUL	Planowany zabieg główny w wydzieleniu	Przewidywane oddziaływanie UPUL na siedlisko gatunku oraz działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń UPUL w urządzanym obiekcie
		siedliskiem są najczęściej obrzeża suchych borów i sosnowych zagajników o powierzchni przekraczającej 3ha, śródlądowe polany, poręby, suche murawy, nadmorskie i śródlądowe wydmy porośnięte skąpą roślinnością, rzadko zadrzewione wrzosowiska. Potencjalne zagrożenia dla gatunku to utrata siedlisk w wyniku zalesiania piaszczystych siedlisk, drapieżniki			zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi ważnymi dla gatunku.
42	A270 Słowik szary	Gatunek związany głównie z terenami podmokłymi. Najliczniej występuje na obrzeżach wilgotnych lasów i zagajników. Zamieszkuje również zadrzewienia i zakrzewienia w dolinach rzecznych i wokół zbiorników wodnych. Podszyt musi charakteryzować się gęstą roślinnością zielną z warstwą martwych szczątków. Potencjalne zagrożenie to utrata siedlisk w wyniku osuszania dolin rzecznych i likwidowania zarośli i zadrzewień łęgowych.	brak	-	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi ważnymi dla gatunku.
43	A344 Orzechówka	Orzechówka na niżu zasiedla głównie bory sosnowo-świerkowe, a w górach bory jodłowe i świerkowe w reglu górnym. Gniazduje głównie w drągowinach.	Możliwe potencjalne występowanie.	-	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z działaniami ochronnymi, zawartymi w PZO dla obszaru PLB200003
44	A312 Wójcik	Gniazduje w nizinach i górskich lasach mieszanych z udziałem brzozy i drzew iglastych, ponadto w lasach z bukami, klonami i lipami. Gniazda ukryte wśród roślinności, często u podstawy drzewa lub w zagłębieniu.	Możliwe potencjalne występowanie	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi dla gatunku. Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Zapisy planu o pozostawieniu kęp ekologicznych oraz ogłędziny przed przystąpieniem do prac leśnych zminimalizują oddziaływanie dla gatunku.
45	A241 Dzięcioł trójpalczasty	Gatunek prowadzi osiadły tryb życia, terytorialny. Zamieszkuje głównie stare bory i bory mieszane, jak również wilgotne drzewostany (łągi, olsy, rzadko grądy) jeśli tylko występują domieszka starych świerków. Wymaga zarówno do żerowania jak i gnieźdzenia obecności martwych drzew, przede wszystkim świerków w późnym stadium sukcesji, zawierających duże ilości osłabionych drzew zaatakowanych przez kornika. Ponieważ martwe świerki są rutynowo usuwane	Możliwe potencjalne występowanie	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi dla gatunku. Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Zapisy planu o pozostawieniu kęp ekologicznych oraz ogłędziny przed przystąpieniem do prac leśnych zminimalizują

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie ewentualnego oddziaływania negatywnego (na podstawie Planu Zadań Ochronnych dla obszaru lub poradników ochrony gatunków – podręczniki metodyczne)	Miejsce występowania w obrębie lasów objętych opracowaniem UPUL	Planowany zabieg główny w wydzieleniu	Przewidywane oddziaływanie UPUL na siedlisko gatunku oraz działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń UPUL w urządzanym obiekcie
		w ramach stosowanych procedur gospodarki leśnej (zwalczanie szkodników owadzi), dzięcioł trójpalczasty znajduje obecnie warunki do życia jedynie w rezerwatach ścisłych i miejscach bardzo trudno dostępnych, gdzie martwych drzew nie sposób usunąć.			oddziaływanie dla gatunku.
46	A119 Kropiatka	Obszary zalewowe, starorzecza tereny bagienne w dolinach rzek, torfowiska z szuwarami turzycowymi. Gatunek unika wód głębokich oraz miejsc zbyt przesuszonych. Zmiany użytkowania wód czy stosunków wodnych, niszczenie trzcinowisk może wpłynąć negatywnie na gatunek.	brak	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi: nie przewidują zalesień oraz nie wpływają na stosunki wodne i obszary nadwodne. Drzewostany wokół źródlisk, jezior i rzek wyłączono z użytkowania rębego.
47	A409 Cietrzew	Zasiedlają kompleksy leśne na terenach podmokłych sąsiadujące z bagnami, haliznami lub innymi powierzchniami o charakterze nieużytków. W największym zagęszczeniu bytują na otwartych obszarach podmokłych z zadrzewieniami. Zagrożeniem może być niezatrzymana sukcesja terenów otwartych, zaprzestanie użytkowania terenu w dotychczasowy sposób. Usuwanie kęp, zadrzewień i zakrzaczeń.	Możliwe potencjalne występowanie	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi dla gatunku. Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Zapisy planu o pozostawieniu kęp ekologicznych oraz oględziny przed przystąpieniem do prac leśnych zminimalizują oddziaływanie dla gatunku.
48	A166 Łęczak	Typowym siedliskiem są torfowiska, rozległe bagna, zarośla a także doliny rzeczne. Niezwiązany z środowiskiem leśnym, brak wpływu projektu UPUL.	brak	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi: nie przewidują zalesień oraz nie wpływają na stosunki wodne i obszary nadwodne. Drzewostany wokół źródlisk, jezior i rzek wyłączono z użytkowania rębego.
49	A165 Samotnik	Prowadzi dzienny tryb życia, wędruje głównie nocą, mało towarzyski, nie tworzy większych stad. Preferowane siedlisko łąkowe to podmokłe i zabagnione lasy olsowe i łąkowe w dolinach rzecznych i na terenach zalewowych ze starorzeczami, zabagnione brzegi jezior i stawów hodowlanych, a także śródleśne bagienka.	Możliwe potencjalne występowanie	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi dla gatunku. Zrównoważona i rozłożona w czasie gospodarka, wpisana w dokumentację może się przyczynić do zachowania siedlisk gatunku w stanie optymalnym.

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie ewentualnego oddziaływania negatywnego (na podstawie Planu Zadań Ochronnych dla obszaru lub poradników ochrony gatunków – podręczniki metodyczne)	Miejsce występowania w obrębie lasów objętych opracowaniem UPUL	Planowany zabieg główny w wydzieleniu	Przewidywane oddziaływanie UPUL na siedlisko gatunku oraz działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń UPUL w urządzanym obiekcie
50	A232 Dudek	Związany z terenami ekstensywnego rolnictwa – mozaika pastwisk, muraw, piaszczysk, łąk mineralnych. Nie jest gatunkiem leśnym	brak	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi: nie przewidują zalesień oraz nie wpływają na stosunki wodne i obszary nadwodne. Drzewostany wokół źródeł, jezior i rzek wyłączono z użytkowania rębego.
51	A027 Czapla biała	Gatunek ten zasiedla różnego typu siedliska wodne, bagna, tereny zalewowe, obrzeża jezior i stawów hodowlanych. Niezwiązany z środowiskiem leśnym	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na gatunek
52	A037 Łabędź czarnodzioby	Gatunek związany z otwartym krajobrazem wodnym. Nie związany z środowiskiem leśnym.	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na gatunek
53	A294 Wodniczka	Siedliskiem preferowanym jest torfowisko niskie w żyznych dolinach rzek nizinnych, Torfowiska niskie porośnięte kępiastymi turzycami, szuwały kłoci wiechowatej na torfowiskach węglanowych oraz tzw. słonawy czyli nadmorskie zbiorowiska szuwarowo-łąkowe. Gatunek niezwiązany ze środowiskiem leśnym	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na gatunek
54	A054 Rożaniec	Gatunek związany z otwartym krajobrazem wodnym. Nie związany z środowiskiem leśnym.	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na gatunek
55	A050 Świstun	Gatunek związany z otwartym krajobrazem wodnym. Nie związany z środowiskiem leśnym.	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na gatunek
56	A041 Gęś białoczelna	Gatunek związany z otwartym krajobrazem wodnym. Nie związany z środowiskiem leśnym.	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na gatunek
57	A090 Orlik grubodzioby	Gatunek występuje w lasach bagiennych lub na ich skraju w otoczeniu rozległych torfowisk. Gniazda zakłada w głębi drzewostanu z dala od łąk.	Możliwe potencjalne występowanie.	-	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi dla gatunku. Zrównoważona i rozłożona w czasie gospodarka, wpisana w dokumentację może się przyczynić do zachowania siedlisk gatunku w stanie optymalnym.
58	A222 Uszatka	Gatunek terytorialny, aktywny po zmroku. Preferowane	Możliwe	-	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie ewentualnego oddziaływania negatywnego (na podstawie Planu Zadań Ochronnych dla obszaru lub poradników ochrony gatunków – podręczniki metodyczne)	Miejsce występowania w obrębie lasów objętych opracowaniem UPUL	Planowany zabieg główny w wydzieleniu	Przewidywane oddziaływanie UPUL na siedlisko gatunku oraz działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń UPUL w urządzanym obiekcie
	błotna	siedliska to bagna, torfowiska, wrzosowiska, turzycowiska, pastwiska i łąki, luźne zakrzewienia, porośnięte trawą zręby i uprawy leśne oraz ugory. Warunkiem wyboru siedliska jest dostępność gryzoni jako bazy pokarmowej. Głównym zagrożeniem dla gatunku jest osuszanie siedlisk bagiennych i eksploatacja torfu, przekształcenia i nawożenie łąk, melioracje odwadniające	potencjalne występowanie.		zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi dla gatunku. Zrównoważona i rozłożona w czasie gospodarka, wpisana w dokumentację może się przyczynić do zachowania siedlisk gatunku w stanie optymalnym.
59	A198 Rybitwa białoskrzydła	Gatunek związany z środowiskiem wodnym, bagiennym oraz dolinami nizinnych rzek, jezior i stawów. Niezwiązany z środowiskiem leśnym	brak	-	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi ważnymi dla gatunku.
60	A080 Gadożer	Gatunek wędrowny. W Polsce zasiedla zarówno tereny nizinne jak i górskie. Zasiedla przede wszystkim tereny torfowiskowe, w górach drzewostany dolnoregłowe w sąsiedztwie terenów otwartych, zwłaszcza podmokłych. Niezbędnym warunkiem jego występowania jest obfita baza pokarmowa złożona z gadów i płazów. Na występowanie tego gatunku duży wpływ ma obecność terenów otwartych, słabo penetrowanych przez człowieka.	Możliwe potencjalne występowanie	-	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi (użytkowanie kośne użytków zielonych), zawartymi w wytycznych dla gatunku. Możliwe oddziaływanie będzie niwelowane przez dodatkową obserwację kompleksów leśnych przed wykonaniem zabiegów w celu ochrony ewentualnych gniazd
61	A081 Błotniak stawowy	Gatunek zamieszkujący szuwały i trzcinowiska oraz oczka śródpolne. Zbyt intensywne połowy, intensywna gospodarka rybacka na stawach może spowodować zmniejszenie bazy żerowiskowej oraz łęgowej. Zagrożeniami dla siedliska bytowania gatunku mogą być działania naruszające płaty trzcin oraz roślinność szuwarową, a także odwadnianie zabagnionych tarasów zalewowych rzek.	brak	-	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi. Brak wpływu UPUL na siedlisko gatunku.
62	A084 Błotniak łąkowy	Gatunek ten preferuje tereny otwarte, a zwłaszcza torfowiska z płatami brzozy niskiej i wierzby oraz łąki i ugory w dolinach rzecznych. Zasiedla również kompleksy roślinności szuwarowej, w tym przede wszystkim szuwały z wysokimi turzycami. Zagrożeniem dla gatunku jest utrata siedlisk w wyniku zmian reżimu hydrologicznego rzek, utrata siedlisk ze względu na zmniejszanie się powierzchni ekstensywnie użytkowanych łąk.	brak	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi.

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie ewentualnego oddziaływania negatywnego (na podstawie Plany Zadań Ochronnych dla obszaru lub poradników ochrony gatunków – podręczniki metodyczne)	Miejsce występowania w obrębie lasów objętych opracowaniem UPUL	Planowany zabieg główny w wydzieleniu	Przewidywane oddziaływanie UPUL na siedlisko gatunku oraz działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń UPUL w urządzanym obiekcie
63	A160 Kulik wielki	Gatunek związany z podmokłymi kompleksami, pozbawionych zadrzewień łąk i pastwisk. Zwykle preferuje tereny otwarte, unikając wszelkich zadrzewień i grup drzew.	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na gatunek
64	A151 Batalion	Gatunek związany z terenami otwartymi, silnie podmokłych, preferując siedliska słodkowodne i słonawe, porośnięte niską roślinnością. Niezwiązany z środowiskiem leśnym	brak	brak	Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Brak wpływu UPUL na gatunek
65	A409 Cietrzew	Zasiedlają kompleksy leśne na terenach podmokłych sąsiadujące z bagnami, haliznami lub innymi powierzchniami o charakterze nieużytków. W największym zagęszczeniu bytują na otwartych obszarach podmokłych z zadrzewieniami. Zagrożeniem może być niezatrzymana sukcesja terenów otwartych, zaprzestanie użytkowania terenu w dotychczasowy sposób. Usuwanie kęp, zadrzewień i zakrzaczeń.	Możliwe potencjalne występowanie	brak	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi dla gatunku. Miejsce występowania gatunku znajduje się poza zakresem opracowania UPUL. Zapisy planu o pozostawieniu kęp ekologicznych oraz oględziny przed przystąpieniem do prac leśnych zminimalizują oddziaływanie dla gatunku.
66	A162 Krwawodziób	Gatunek ten jest związany z rozległymi łąkami o ekstensywnej gospodarce oraz pastwiskami. Populacja krwawodzioba. Gatunek jest monitorowany w ramach programu GIOŚ. Zagrożenia są związane z zanikiem odpowiednich siedlisk łąkowych w wyniku ich silnego zarastania, zalesiania, intensywny sposób gospodarki łąkarskiej. Potencjalnie wpływ na liczebność krwawodzioba może mieć zbyt duża populacja drapieżników (lis, jenot, wrona).	brak	-	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunek. Wskazania gospodarcze zawarte w UPUL nie kolidują z wymaganiami ochronnymi ważnymi dla gatunku.

Tabela 27 Macierz przewidywanego wpływu UPUL na siedliska stanowiące przedmiot ochrony w obszarach Natury 2000

Lp	Nazwa i kod siedliska	Wskaźniki zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywany wpływ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Łączna ocena oddz. UPUL na siedliska przyrodn.	Uzasadnienie do oceny oddziaływania
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
1	2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	0	0	0	0	Siedlisko nieleśne, poza zakresem opracowania UPUL.	
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	0	0	0	0		
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	0	0	0	0		
2	3270 Zalewane muliste brzegi rzek	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	0	0	0	0	Siedlisko nieleśne, poza zakresem opracowania UPUL.	
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	0	0	0	0		
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	0	0	0	0		
3	6210 Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea i ciepłolubne murawy z <i>Asplenion septentrionalis</i> <i>Festucion pallentis</i></i>)	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	0	0	0	0	Siedlisko nieleśne, poza zakresem opracowania UPUL.	
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	0	0	0	0		
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	0	0	0	0		
4	6410 zmienno-wilgotne łąki trzęślicowe ze związku <i>Molinietalia</i>	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	0	0	0	0	Siedlisko nieleśne, poza zakresem opracowania UPUL.	
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	0	0	0	0		
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	0	0	0	0		
5	6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>),	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	0	0	0	0	Siedlisko nieleśne, poza zakresem opracowania UPUL.	
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	0	0	0	0		
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	0	0	0	0		
6	6440 Łąki selernicowe	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	0	0	0	0	Siedlisko nieleśne, poza zakresem opracowania UPUL.	
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	0	0	0	0		
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	0	0	0	0		

Lp	Nazwa i kod siedliska	Wskaźniki zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywany wpływ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Łączna ocena oddz. UPUL na siedliska przyrodn.	Uzasadnienie do oceny oddziaływania
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
7	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	0	0	0	0	0	Siedlisko nieleśne, poza zakresem opracowania UPUL
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	0	0	0	0	0	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	0	0	0	0	0	
8	7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	0	0	0	0	0	Siedlisko nieleśne, poza zakresem opracowania UPUL
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	0	0	0	0	0	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	0	0	0	0	0	
9	7120 Torfowiska wysokie zdegradowane zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	0	0	0	0	0	Siedlisko nieleśne, poza zakresem opracowania UPUL
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	0	0	0	0	0	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	0	0	0	0	0	
10	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	0	0	0	0	0	Poza zasięgiem UPUL. Oddziaływanie neutralne. Zaproponowane zapisy minimalizują ewentualne negatywne oddziaływanie na siedlisko.
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	0	0	0	(-)	0	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	0	0	0	(-1)	0	
11	7150 Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku Rhynchosporion	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	0	0	0	0	0	Poza zasięgiem UPUL. Oddziaływanie neutralne. Zaproponowane zapisy minimalizują ewentualne negatywne oddziaływanie na siedlisko.
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	0	0	0	0	0	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	0	0	0	0	0	
12	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	0	0	0	0	0	Poza zasięgiem UPUL. Oddziaływanie neutralne
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	0	0	0	0	0	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	0	0	0	0	0	
13	9170 Grąd środkowoeuropejski i	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	0	0	0	0	0	Oddziaływanie neutralne. Zaproponowane zapisy

Lp	Nazwa i kod siedliska	Wskaźniki zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywany wpływ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Łączna ocena oddz. UPUL na siedliska przyrodn.	Uzasadnienie do oceny oddziaływania
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
	subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum);	Struktura drzewostanów i funkcja	brak	0	(+)	0/(+3)	0	0	minimalizują ewentualne negatywne oddziaływanie na siedlisko.
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	0	(+2/+3)	(-1)/(+3)	0	0	
14	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	0	0	0	0	0	Oddziaływanie neutralne. Zaproponowane zapisy minimalizują ewentualne negatywne oddziaływanie na siedlisko.
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	0	(+)	0/(+3)	0	(+)	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	0	(+2/+3)	(-1)/(+3)	0	(+)	
15	91D0 Bory i lasy bagienne	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	0	0	0	0	0	Oddziaływanie neutralne. Zaproponowane zapisy minimalizują ewentualne negatywne oddziaływanie na siedlisko.
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	0	(+)	0/(+3)	0	0	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	0	(+2/+3)	(-1)/(+3)	0	0	
16	91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (Ficario-Ulmetum),	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	0	0	0	0	0	Oddziaływanie neutralne. Zaproponowane zapisy minimalizują ewentualne negatywne oddziaływanie na siedlisko.
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	0	(+)	0/(+3)	0	0	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	0	(+2/+3)	(-1)/(+3)	0	0	
17	91I0 Ciepłolubne dąbrowy	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	0	0	0	0	0	Oddziaływanie neutralne. Zaproponowane zapisy minimalizują ewentualne negatywne oddziaływanie na siedlisko.
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	0	(+)	0/(+3)	0	0	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	0	(+2/+3)	(-1)/(+3)	0	0	
18	91T0 Bory chrobotkowe	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	0	0	0	0	0	Oddziaływanie neutralne. Zaproponowane zapisy minimalizują ewentualne negatywne oddziaływanie na siedlisko.
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	0	(+)	0/(+3)	0	0	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	0	(+2/+3)	(-1)/(+3)	0	0	

Tabela 28 Macierz przewidywanego wpływu UPUL na zwierzęta i rośliny stanowiące przedmiot ochrony w obszarach

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Kryteria zachowania stanu ochrony gatunków	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich znaczące przewidywane oddziaływanie na zachowanie stanu ochrony gatunku					Łączna ocena uproszczonego planu urządzania lasu na stan ochrony gatunków
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	
1.	Żubr	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	(-1)	(-1)	
2	Mopek (Barbastella barbastellus)	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	(-1)	(-1)	
3	Wilk	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	(-1)	(-1)	
4	Ryś	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	(-1)	
5	Kumak nizinny	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
6	Bóbr i wydra	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	(-1)	
7	Rzepik szczeciński	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
8	Lipiennik Loesela	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
9	Żmijowiec czerwony	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
10	Szlachkoń szafrank	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
11	Sasanka otwarta	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Kryteria zachowania stanu ochrony gatunków	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich znaczące przewidywane oddziaływanie na zachowanie stanu ochrony gatunku					Łączna ocena uproszczonego planu urządzania lasu na stan ochrony gatunków
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
12	Obuwik pospolity	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
13	Leniec bezpodkwiatkowy	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
14	Skalnica torfowiskowa Saxifraga hirculus	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	(-1)	(-1)	

Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ pozytywny, (+) warunkowo pozytywny, 0 wpływ obojętny, (-) warunkowo negatywny, - negatywny; brak - gdy brak danej czynności w planie.

1- oddziaływanie krótkoterminowe, 2- oddziaływanie średnioterminowe, 3- oddziaływanie długoterminowe

Kryteria zachowania stanu ochrony gatunków:

Kryterium 1: Liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych: liczebność populacji zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-),

Kryterium 2: Naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsz się: zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-),

Kryterium 3: Powierzchnia siedlisk odpowiednich dla rozwoju gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-)

Tabela 29 Macierz przewidywanego wpływu UPUL na ptaki stanowiące przedmiot ochrony w obszarach

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Kryteria zachowania stanu ochrony gatunków	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich znaczące przewidywane oddziaływanie na zachowanie stanu ochrony gatunku					Łączna ocena uproszczonego planu urządzania lasu na stan ochrony gatunków
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	
1.	A022 Bączek	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
2	A030 Bocian czarny	Liczebność populacji	brak	0	0	0	(-1)	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	(+1)/(+3)	(-1)	(-1)	
3	A031 Bocian	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Kryteria zachowania stanu ochrony gatunków	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich znaczące przewidywane oddziaływanie na zachowanie stanu ochrony gatunku					Łączna ocena uproszczonego planu urządzania lasu na stan ochrony gatunków
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	
	biały	Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
4	A072 Trzmielojad	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	(-1)	(-1)	
5	A089 Orlik krzykliwy	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	(-1)	(-1)	
6	A099 Kobuz	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	(+1)/(+3)	0	(-1)	
7	A119 Kropiatka	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	(+1)/(+3)	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	(+1)/(+3)	(-1)	(-1)	
8	A120 Zielonka	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
9	A154 Dubelt	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
10	A193 Rybitwa rzeczna	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
11	A196 Rybitwa białowąsa	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
12	A207 Siniak	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	(+1)/(+3)	0	(-1)	
13	A215 Puchacz	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	(-1)	(-1)	
14	A223	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Kryteria zachowania stanu ochrony gatunków	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich znaczące przewidywane oddziaływanie na zachowanie stanu ochrony gatunku					Łączna ocena uproszczonego planu urządzania lasu na stan ochrony gatunków
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	
	Włochatka	Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	(+1)/(+3)	(+1)/(+3)	(+1)/(+3)	
15	A224 Lelek	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	(+)	+	
16	A234 Dzięcioł zielonosiwy	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	(-)	
17	A236 Dzięcioł czarny	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	(-)	
18	A238 Dzięcioł średni	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	(-1)	
19	A239 Dzięcioł biało-grzbiety	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	(-1)	
20	A608 Pliszka cytrynowa	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	(-1)/(+3)	(-1)	
21	A272 Podróżniczek	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	(+3)	0	0	
22	A307 Jarzębatka	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	(+)	(-)	
23	A338 Gąsiorek	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	(+3)	0	(-1)	
24	A122 Derkacz	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	(-1)/(+3)	(-1)	
25	A086 Krogulec	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Kryteria zachowania stanu ochrony gatunków	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich znaczące przewidywane oddziaływanie na zachowanie stanu ochrony gatunku					Łączna ocena uproszczonego planu urządzania lasu na stan ochrony gatunków
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	(+3)	(-1)	(-1)	
26	A298 Trzciniak	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
27	A229 Zimorodek	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	(-)	
28	A052 Cyraneczka	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
29	A104 Jarząbek	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	(-1)/(+3)	(-1)	
30	A371 Dziwonia	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
31	A136 Sieweczka rzeczna	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	(-1)	
32	A137 Sieweczka obroźna	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	(-1)	
33	A084 Błotniak łąkowy	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	(+3)	(-1)/(+3)	(-1)	
34	A038 Łabędź krzykliwy	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
35	A153 Kszyk	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
36	A217	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Kryteria zachowania stanu ochrony gatunków	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich znaczące przewidywane oddziaływanie na zachowanie stanu ochrony gatunku					Łączna ocena uproszczonego planu urządzania lasu na stan ochrony gatunków
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	
	Sóweczka	Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	(-1)/(+3)	(-1)	
37	A127 Żuraw	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
38	A075 Bielik	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	(-1)/(+3)	(-1)/(+3)	(-1)/(+3)	
39	A156 Rycyk	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
40	A291 Strumieniówka	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	(-1)/(+3)	(-1)/(+3)	
41	A246 Lerka	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	(+)	(-1)/(+3)	(-1)/(+3)	
42	A270 Słowik szary	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	(+)	0	(-1)/(+3)	
43	A344 Orzechówka	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	(+)	0	(-1)/(+3)	
44	A312 Wójcik	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	(+)	(-1)/(+3)	(-1)/(+3)	
45	A241 Dzieciół trójpalczasty	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	(-1)	(-1)	(-1)	
46	A119 Kropiatka	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Kryteria zachowania stanu ochrony gatunków	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich znaczące przewidywane oddziaływanie na zachowanie stanu ochrony gatunku					Łączna ocena uproszczonego planu urządzania lasu na stan ochrony gatunków
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	
47	A409 Cietrzew	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	(-1)	(-1)	(-1)	
48	A166 Łęczak	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
49	A165 Samotnik	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	(+)	0	(-1)	
50	A232 Dudek	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
51	A027 Czapla biała	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
52	A037 Łabędź czarnodzioby	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
53	A294 Wodniczka	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
54	A054 Rożaniec	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
55	A050 Świstun	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
56	A041 Gęś białoczelna	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
57	A090 Orlik grubodzioby	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	(-1)/(+3)	(-1)/(+3)	(-1)/(+3)	

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Kryteria zachowania stanu ochrony gatunków	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich znaczące przewidywane oddziaływanie na zachowanie stanu ochrony gatunku					Łączna ocena uproszczonego planu urządzania lasu na stan ochrony gatunków
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	
58	A222 Uszatka błotna	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
59	A198 Rybitwa białoskrzydła	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
60	A080 Gadożer	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	(-1)	
61	A081 Błotniak stawowy	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	(-1)	
62	A084 Błotniak łąkowy	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	(-1)	
63	A160 Kulik wielki	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
64	A151 Batalion	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	
65	A409 Cietrzew	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	(-1)/+3	(-1)/+3	(-1)	
66	A162 Krwawodziób	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	

Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ pozytywny, (+) warunkowo pozytywny, 0 wpływ obojętny, (-) warunkowo negatywny, - negatywny; brak - gdy brak danej czynności w planie.

1- oddziaływanie krótkoterminowe, 2- oddziaływanie średnioterminowe, 3- oddziaływanie długoterminowe

Kryteria zachowania stanu ochrony gatunków:

Kryterium 1: Liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych: liczebność populacji zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-),

Kryterium 2: Naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejszy się: zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-),

Kryterium 3: Powierzchnia siedlisk odpowiednich dla rozwoju gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-)

Możliwy wpływ na gatunki bytujące w lasach, ze względu na bazę pokarmową lub lęgową, powinien, przy zachowaniu zapisów planu pozostać neutralny. Należy zachować zasady wykonywania zabiegów w drzewostanach poza okresem lęgowym ptaków, w celu minimalizacji wpływu na gatunki bytujące w lasach. Zastosowanie dobrej praktyki leśnej pod postacią wykonywania oględzin przed rozpoczęciem prac również odniesie pozytywny skutek dla bezpieczeństwa nie tylko ptaków ale i pozostałych zwierząt mogących przebywać w kompleksach leśnych należących do osób prywatnych. Dodatkowo rozproszenie własnościowe oraz zróżnicowanie wiekowe sąsiednich powierzchni manipulacyjnych, powodują rozłożenie oddziaływań w czasie i przestrzeni, ze względu na wykonywanie zabiegów w różnym czasie przez różnych właścicieli.

4.4 Przewidywane oddziaływanie UPUL na siedliska leśne, potencjalne siedliska przyrodnicze

Wskazania gospodarcze zaprojektowane w uproszczonych planach urządzenia lasu uwzględniają warunki siedliskowe i są dostosowane do potrzeb hodowlanych poszczególnych drzewostanów. Proponowane rębnie stopniowe i przerębnowe umożliwią preferowanie odnowienia naturalnego. W drzewostanach uszkodzonych i z niewłaściwym siedliskowo składem gatunkowym zalecono przebudowę z odnowieniem drzewostanów.

Obecny trwale zrównoważony model gospodarki leśnej dąży do osiągnięcia zgodności biocenozy leśnej z biotopem, w sposób możliwie pełny wzoruje się na zjawiskach oraz procesach przyrodniczych, zachodzących w ekosystemach leśnych, funkcjonujących praktycznie bez ingerencji człowieka.

Na terenach objętych opracowaniem UPUL przyjęty docelowy zestaw gatunków dla danego typu siedliskowego lasu stanowi kompromis pomiędzy składami optymalnymi ze środowiskowego punktu widzenia a potrzebami gospodarczymi. Docelowe składy gatunkowe w Uproszczonych Planach Urządzenia Lasu dla poszczególnych obrębów ewidencyjnych, przyjęto na podstawie obowiązujących Zasad Hodowli Lasu (2012) oraz na opracowania „Regionalnych optymalnych składów gatunkowych drzewostanów w typach siedliskowych lasów i zespołach leśnych” wg J. M. Matuszkiewicza w uzgodnieniu z Nadleśnictwem:

- Czarna Białostocka :

Tabela 30 Typy siedliskowe lasu wraz z przyjętymi TD na terenie lasów własności prywatnej w uzgodnieniu z Nadleśnictwem

TSL	TD	Ramowy skład gatunkowy upraw i odnowień
Bs	So	So 90, Brz 10
Bśw	So	So 80–90, Brz i in. 10–20
Bw	Św So	So 60, Św 30, Brz i in. 10
Bb	So	So 80–90, Brz i in. 10–20
BMśw	Św So	So 60, Św 30, Brz i in. 10
BMw	Św So	So 50, Św 30, Brz i in. 20
BMb	So	So 80, Brz i in. 20
LMśw	So Św Db	Db 30, Św 30, So 30, Brz i in. 10
LMw	So Db	Db 50, So 30, Św i in. 20
LMb	Ol	Ol 70, Brz i in. 30
Lśw	Św Db	Db 60, Św 20, Brz i inne 20
Lw	Js Db	Db 60, Js 30, Św i in. 10
Lł	Js Db	Db 60, Js 30, Św i in. 10
Ol	Ol	Ol 90, Js i in. 10
OIJ	Ol Js	Js 40, Ol 40, Św i in. 20

Projektowane w UPUL zapisy, głównie dotyczące zabiegów pielęgnacyjnych przyczyniają się do stopniowej eliminacji gatunków niepożądanych, a także gatunków obcych geograficznie. Odnowienia umożliwią już na pierwszym etapie wzrostu drzewostanu kontrolę właściwego, docelowego na danym siedlisku składu drzewostanu oraz trwałości siedliska w przypadku dobrego składu siedliskowego.

Zaplanowane w UPUL docelowe składy gatunkowe wpłynąć będą w przyszłości na zróżnicowanie bogactwa gatunkowego drzewostanów, co z kolei przyczyniać się będzie do zwiększenia bioróżnorodności w lasach. Składy gatunkowe zbliżone do tych występujących w naturalnych zbiorowiskach leśnych mogą także wpłynąć korzystnie na regenerację na terenach objętych opracowaniem potencjalnych siedlisk przyrodniczych. Ponadto, zaplanowane zabiegi korzystnie wpłynąć będą na kształtowanie przyszłego składu gatunkowego oraz struktury drzewostanów.

4.5 Przewidywane oddziaływanie na integralność obszarów Natura 2000

Integralność obszaru to stan gwarantujący zrównoważone trwanie populacji tych gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których zaprojektowano lub wyznaczono obszar Natura 2000. Obszar Natura 2000 pozostanie integralny, kiedy będzie realizował właściwy sobie potencjał, zgodny z celami ochrony obszaru, zachowa zdolność regeneracji i odnawiania w dynamicznych warunkach, a także będzie wymagał jedynie minimalnego wsparcia z zewnątrz.

W UPUL nie zaplanowano zabiegów mogących naruszyć integralność obszarów Natura 2000. Realizacja zapisów UPUL nie wpłynie negatywnie na siedliska, rośliny

i zwierzęta występujące na obszarach Natura 2000, nie zaburzy również spójności czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których zaprojektowano obszary Natura 2000.

4.6 Przewidywane skumulowane oddziaływanie UPUL na środowisko

Analiza oddziaływań skumulowanych powinna obejmować wszystkie oddziaływania generowane przez omawiany dokument w połączeniu z oddziaływaniami tego samego typu, pochodzącymi od wszystkich sąsiadujących z nim przedsięwzięć. Prognozując oddziaływania skumulowane należy brać pod uwagę potencjalne oddziaływanie zarówno planów w trakcie realizacji jak i planów w fazie projektu.

W przypadku analizowanych Uproszczonych Planów Urządzenia Lasu, potencjalnie oddziaływanie skumulowane może mieć miejsce w połączeniu z oddziaływaniami wynikającymi z realizacji Planu Urządzenia Lasu sąsiednich Nadleśnictw.

Oddziaływanie związane z realizacją powyższych planów związane są przede wszystkim z realizacją zadań z zakresu gospodarki leśnej, takich jak:

- zalesienia i odnowienia powierzchni leśnych,
- zabiegi agrotechniczne,
- pielęgnowanie gleby i drzewostanu,
- użytkowanie rębne (rębnie zupełne, częściowe, gniazdowe, stopniowe),
- użytkowanie przedrębne.

Już na etapie projektowania planów z zakresu urządzenia lasów, zarówno państwowych jak i prywatnych, analizuje się i wybiera warianty alternatywne tak, by w efekcie otrzymać zapisy, których realizacja zapewni wypełnienie założonych celów z jednoczesną minimalizacją ich negatywnych skutków.

Zadania zawarte w planach sprecyzowane zostały tak, aby oparta o nie wielofunkcyjna i trwale zrównoważona gospodarka leśna przynosiła pozytywne efekty. Działalność kształtująca i wykorzystująca lasy ma zatem przebiegać w taki sposób i w takim tempie, by zachować ich bogactwo, różnorodność biologiczną, żywotność, potencjał regeneracyjny, wysoką produktywność, przy jednoczesnym wypełnianiu wszystkich funkcji ochronnych, gospodarczych i społecznych na poziomach: lokalnym, narodowym i globalnym. Ostateczna wersja planów ma uwzględnić w optymalny sposób wymogi różnych grup społecznych, jak również środowiska i gospodarczych funkcji lasu.

Bazując na powyższych przesłankach można stwierdzić, iż zaprojektowane w przedmiotowych Uproszczonych Planach Urządzenia Lasu, zabiegi nie wpłyną znacząco negatywnie na stan zachowania środowiska i walorów przyrodniczych na terenie objętym opracowaniem. Stosowane dotąd, oraz zalecane obecnie metody działań we właściwy sposób zabezpieczają ustanowione prawnie powierzchniowe formy ochrony przyrody, a różnorodność siedlisk i gatunków, w tym również gatunków chronionych na terenach leśnych pozostanie zachowana głównie dzięki prowadzeniu racjonalnej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej w myśl zasad przyjętych w planie upul. Tym samym, analizowane potencjalne oddziaływanie skumulowane wynikające z realizacji działań

zawartych we wszystkich leśnych dokumentach urzędzeniowych powiązanych z UPUL będzie znikome i pomijalne dla środowiska.

4.7 Przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań UPUL na środowisko

Uproszczone Plany Urządzenia Lasu nie zawierają zapisów, których realizacja mogłaby mieć znacząco negatywny wpływ na środowisko (zgodnie z Ustawą OOŚ). Zapisy zawarte w projektowanym planie nie są zamierzeniami inwestycyjnymi, nie ingerują w sposób wykorzystania terenu lub jego przekształcenie.

Tabela 31 Zestawienie propozycji minimalizacji wystąpienia negatywnych oddziaływań wynikających z zapisów Uproszczonego planu urządzenia lasu

Obszar negatywnego wpływu	Potencjalne negatywne oddziaływanie realizacji zapisów UPUL	Zapisy Prognozy ograniczające potencjalne negatywne oddziaływanie	UWAGI
Stanowiska chronionych gatunków roślin leśnych	Zniszczenie stanowisk przy prowadzeniu prac leśnych z zakresu cięć pielęgnacyjnych i zupełnych	Zalecenia wykonywania zabiegów pod koniec okresu wegetacyjnego lub całkowicie poza okresem wegetacyjnym, tj. zimą	Na terenie objętym opracowaniem nie wyróżniono chronionych gatunków roślin. Zalecane w UPUL terminy wykonywania zabiegów potencjalnie negatywnie wpływających na płaty roślinności zielonej wynikają z ogólnie przyjętych zasad hodowli lasu.
Gatunki ptaków leśnych, w szczególności gatunki rzadkie i chronione	Niszczenie miejsc bytowania i rozrodu ptaków w wyniku prowadzenia prac leśnych z zakresu cięć rębnych	Pozostawianie kęp starodrzewów i przestojów na zrębach, wykonywanie prac leśnych z zakresu cięć rębnych i trzebieży poza okresem lęgowym ptaków.	Na terenie objętych opracowaniem nie wyróżniono miejsc gniazdowania ptaków drapieżnych. Zalecane w upul terminy wykonywania zabiegów, potencjalnie negatywnie wpływających na miejsca bytowania i rozrodu dla ptaków, zgodne są z terminami wynikającymi z ogólnie przyjętych zasad hodowli lasu
Różnorodność biologiczna	Zmniejszenie różnorodności na poziomie genetycznym, gatunkowym, krajobrazowym	Pozostawianie drzew nietypowych (kształt, cechy wzrostowe), popieranie odnowienia naturalnego	Zalecenia w UPUL zgodne są z zasadami trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, na której opierają się również zapisy UPUL
Powierzchnia ziemi	Zniekształcenie pokrywy gleby przy pracach z użyciem ciężkiego sprzętu	Pozyskiwanie drewna w okresie zimowym, wykorzystywanie szlaków zrywkowych	Zalecane terminy zawarte w Prognozie zgodne są z ogólnie przyjętymi zasadami pozyskania drewna
Krajobraz	Niewłaściwe kształtowanie środowiska leśnego prowadzące do zniekształcenia fizjonomii krajobrazu	Pozostawianie kęp starodrzewu na powierzchniach z planowanymi rębiami. Stosowanie rębni przerębowych i stopniowych.	Zalecenia w UPUL zgodne są z zasadami trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.

Obszar negatywnego wpływu	Potencjalne negatywne oddziaływanie realizacji zapisów UPUL	Zapisy Prognozy ograniczające potencjalne negatywne oddziaływanie	UWAGI
Zasoby naturalne	Zaplanowanie użytkowania które mogłoby w znaczący sposób naruszyć zasoby oraz ich trwałość	Określenie etatu użytkowania w sposób który zapewni nie przekroczenie użytkowania przyrostu bieżącego w lasach objętych opracowaniem	Przyjęty w UPUL etat cięć w drzewostanach rębnych wynika z potrzeb hodowlanych, natomiast przyjęty etat cięć przedrębnych jest zgodny z wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzania lasu, uproszczonego planu urządzania lasu oraz inwentaryzacji lasu
Siedliska przyrodnicze	Nieodpowiedni skład gatunkowy upraw Prowadzenie użytkowania w sposób nieodpowiedni i na zbyt dużej powierzchni	Dostosowanie składu gatunkowego uprawy oraz TD do możliwości siedliska, w ramach siedlisk wymienionych z I Załączniku DS. projektowanie składu zgodnego z naturalnym składem gatunkowym na danym siedlisku.	Na terenach objętych opracowaniem UPUL przyjęty docelowy zestaw gatunków dla danego typu siedliskowego lasu stanowi kompromis pomiędzy składami optymalnymi ze środowiskowego punktu widzenia a potrzebami gospodarczymi Przyjęte w UPUL docelowe składy gatunkowe są zgodne z obowiązującymi Zasadami Hodowli Lasu (2012).
Korytarze ekologiczne	Niewłaściwe kształtowanie środowiska leśnego prowadzące do zaburzenia możliwości migracyjnych	Rozdrobnienie powierzchni oraz zróżnicowanie zabiegów na sąsiadujących powierzchniach a także rozkład w czasie niwelują wielkopowierzchniowe przekształcenie środowiska leśnego w formie wielkopowierzchniowej, która mogłaby zaburzyć przepustowość korytarzy ekologicznych.	Na terenie objętym opracowaniem zalecane w UPUL terminy wykonywania zabiegów oraz ich rodzaje wynikają z ogólnie przyjętych zasad hodowli lasu, są zgodne z zasadami dobrej praktyki leśnej.

4.8 Metody analizy skutków realizacji postanowień UPUL oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Analiza skutków realizacji postanowień projektu planu powinna być przeprowadzana w wyniku kompleksowej kontroli w cyklu 10-cio letnim, a jej wyniki przesłane do RDOŚ. Kontrola kompleksowa powinna dotyczyć prawidłowości wykonywania zapisów Planu, obejmować jak najszerszy zakres, między innymi:

- analizę wykonanych zadań gospodarczych, w tym na terenie obszaru Natura 2000, w wymiarze powierzchniowym,
- analizę składów gatunkowych zapisanych w UPUL w odniesieniu do gatunków drzew wprowadzanych w odnowieniach,
- kontrolę terminu zabiegów zapisanych w UPUL lub Prognozie w odniesieniu do wykonania ich w konkretnym drzewostanie,
- zmiany powierzchni lasów według pełnionych funkcji i kategorii użytkowania,
- zestawienia pozyskania drewna w wymiarze powierzchniowym według sposobu zagospodarowania,

Oprócz analizy działań z zakresu gospodarki leśnej, ocena powinna zawierać również informacje o ewaluacji środowiska przyrodniczego obszarów leśnych.

4.9 Rozwiązania alternatywne do zadań ujętych w UPUL

Już na etapie tworzenia UPUL analizuje się i wybiera warianty alternatywne tak, by w efekcie otrzymać zapisy, których realizacja zapewni wypełnienie złożonych celów z jednoczesną minimalizacją ich negatywnych skutków. Zadania zawarte w UPUL sprecyzowane zostały tak, aby oparta o nie wielofunkcyjna i trwale zrównoważona gospodarka leśna przynosiła pozytywne efekty. Działalność kształtująca i wykorzystująca lasy ma przebiegać w taki sposób i w takim tempie, by zachować ich bogactwo, różnorodność biologiczną, żywotność, potencjał regeneracyjny, wysoką produktywność, przy jednoczesnym wypełnianiu wszystkich funkcji ochronnych, gospodarczych i społecznych na poziomach: lokalnym, narodowym i globalnym.

Wariantowanie w sporządzaniu UPUL zaczyna się już na etapie definiowania wytycznych do wykonania prac urzędniowych. Sprowadza się to do wyboru dla ustalonych typów lasu: sposobu zagospodarowania, składu gatunkowego uprawy, gospodarczego typu drzewostanu. Następnym etapem jest przebiegające w kilku częściach ustalanie rozmiaru cięć.

Zgodnie z art. 21 ust. 4 ustawy o lasach projekt uproszczonego planu urządzenia lasu wyklada się na okres 60 dni do publicznego wglądu. Zainteresowani właściciele lasów mogą się z nim zapoznać oraz składać zastrzeżenia i wnioski. W przypadku, gdy starosta uzna złożone zastrzeżenia i wnioski, projekt planu podlega weryfikacji w tym zakresie. Następnie projekt UPUL jest opiniowany przez właściwego nadleśniczego.

Ostateczna wersja Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu ma uwzględnić w optymalny sposób wymogi różnych grup społecznych, jak również środowiska, gospodarczych funkcji lasu i celów UPUL.

Można zatem stwierdzić, iż zaprojektowane w Uproszczonych Planach Urządzenia Lasu zabiegi nie wpłyną znacząco negatywnie na stan zachowania środowiska i walorów przyrodniczych. Stosowane dotąd, oraz zalecane obecnie metody działań we właściwy sposób zabezpieczają ustanowione prawnie powierzchniowe formy ochrony przyrody, a różnorodność siedlisk i gatunków, w tym również gatunków chronionych na terenach leśnych pozostanie zachowana głównie dzięki prowadzeniu racjonalnej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej w myśl zasad przyjętych w Uproszczonych Planach Urządzenia Lasu. Z powyższych względów, dla UPUL, który został poddany analizie i ocenie w Prognozie nie przewiduje się rozwiązań alternatywnych.

5 Spis tabel i wykresów

RYSUNKI

<i>Rys. 1 Położenie opracowywanych Gmin w powiecie Sokólskim (www.osp.org.pl).....</i>	<i>18</i>
--	-----------

TABELE

<i>Tabela 1 Zestawienie powierzchni objętych opracowaniem w poszczególnych gminach</i>	<i>19</i>
<i>Tabela 2 Przewidywane oddziaływanie UPUL na środowisko</i>	<i>47</i>
<i>Tabela 3 Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach parku dla Gminy Dąbrowa Białostocka</i>	<i>48</i>
<i>Tabela 4 Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach otuliny parku dla Gminy Dąbrowa Białostocka.....</i>	<i>49</i>
<i>Tabela 5 Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach parku dla Gminy Nowy Dwór</i>	<i>49</i>
<i>Tabela 6 Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach otuliny parku dla Gminy Nowy Dwór.....</i>	<i>49</i>
<i>Tabela 7 Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach otuliny parku dla Miasta Suchowola</i>	<i>49</i>
<i>Tabela 8 Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach parku dla Gminy Suchowola</i>	<i>49</i>
<i>Tabela 9 Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach otuliny parku dla Gminy Suchowola</i>	<i>49</i>
<i>Tabela 10 Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach Parku Krajobrazowego w obrębach objętych dokumentacją</i>	<i>53</i>
<i>Tabela 11 Zestawienie powierzchni leżących w Obszarze N2000 PLH200006 w Gminie Dąbrowa Białostocka.....</i>	<i>56</i>
<i>Tabela 12 Zestawienie powierzchni leżących w Obszarze N2000 PLH200006 w Gminie Suchowola</i>	<i>56</i>
<i>Tabela 13 Zestawienie powierzchni leżących w Obszarze N2000 PLH200008 w Mieście Suchowola</i>	<i>58</i>
<i>Tabela 14 Zestawienie powierzchni leżących w Obszarze N2000 PLH200008 w Gminie Suchowola</i>	<i>58</i>
<i>Tabela 15 Zestawienie powierzchni leżących w Obszarze N2000 PLH200008 w Gminie Dąbrowa Białostocka.....</i>	<i>58</i>
<i>Tabela 16 Zestawienie powierzchni leżących w Obszarze N2000 PLH200008 w Gminie Nowy Dwór.....</i>	<i>58</i>
<i>Tabela 14 Zestawienie powierzchni leżących w Obszarze N2000 PLH200026.....</i>	<i>59</i>
<i>Tabela 18 Zestawienie powierzchni leżących w Obszarze N2000 PLB200003 w Mieście Suchowola.....</i>	<i>62</i>
<i>Tabela 19 Zestawienie powierzchni leżących w Obszarze N2000 PLB200003 w Gminie Suchowola</i>	<i>63</i>
<i>Tabela 20 Zestawienie powierzchni leżących w Obszarze N2000 PLB200003 w Gminie Dąbrowa Białostocka.....</i>	<i>63</i>
<i>Tabela 21 Zestawienie powierzchni leżących w Obszarze N2000 PLB200003 w Gminie Nowy Dwór</i>	<i>63</i>
<i>Tabela 22 Zestawienie powierzchni leżących w Obszarze N2000 PLB200003</i>	<i>65</i>
<i>Tabela 23 Charakterystyka siedlisk cennych w Obszarach Natury 2000 oraz przewidywane oddziaływanie UPUL na siedliska będące celem ochrony</i>	<i>71</i>
<i>Tabela 24 Charakterystyka gatunków ssaków, płazów i owadów cennych w Obszarach oraz przewidywane oddziaływanie UPUL na gatunki w obszarach Natura 2000</i>	<i>76</i>
<i>Tabela 25 Charakterystyka roślin cennych w Obszarach oraz przewidywane oddziaływanie UPUL na gatunki w obszarach Natura 2000.....</i>	<i>78</i>
<i>Tabela 26 Charakterystyka ptaków cennych w Obszarach oraz przewidywane oddziaływanie UPUL na gatunki ptaków w obszarach Natura 2000</i>	<i>80</i>
<i>Tabela 27 Macierz przewidywanego wpływu UPUL na siedliska stanowiące przedmiot ochrony w obszarach Natury 2000.....</i>	<i>96</i>
<i>Tabela 28 Macierz przewidywanego wpływu UPUL na zwierzęta i rośliny stanowiące przedmiot ochrony w obszarach</i>	<i>99</i>

Tabela 29 Macierz przewidywanego wpływu UPUL na ptaki stanowiące przedmiot ochrony w obszarach	100
Tabela 30 Typy siedliskowe lasu wraz z przyjętymi TD na terenie lasów własności prywatnej w uzgodnieniu z Nadleśnictwem	108
Tabela 31 Zestawienie propozycji minimalizacji wystąpienia negatywnych oddziaływań wynikających z zapisów Uproszczonego planu urządzenia lasu	110

WYKRESY

Wykres 1 Udział procentowy powierzchni gruntów leśnych w poszczególnych podklasach wieku dla drzewostanów objętych opracowaniem UPUL	23
Wykres 2 Udział typów siedliskowych lasów na obszarze analizowanych obrębów	23
Wykres 3 Udział procentowy gatunków drzew panujących w lasach objętych opracowaniem UPUL	24
Wykres 4 Powierzchnia drzewostanów wg bogactwa gatunkowego i wieku dla obszaru analizowanych gmin	25
Wykres 5 Zestawienie przewidywanego procentowego udziału powierzchniowego klas wieku na początku i pod koniec obowiązywania UPUL	44
Wykres 6 Powierzchnia drzewostanów wg bogactwa gatunkowego i wieku pod koniec okresu obowiązywania UPUL	46

6 Literatura

- Biuletyn Monitoringu Przyrody; Monitoring Ptaków Polski w latach 2015 – 2016, IOŚ 2016
- Instrukcja Urządzania Lasu, 2012. CILP, Warszawa.
- Kondracki J., 2009. Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa.
- Kondracki J., 1994. Geografia Polski, Mezoregiony fizyczno-geograficzne, PWN. Warszawa.
- Karty SDF dla Obszarów Natura 2000
- Matuszkiewicz J. M. 2008. Zespoły leśne Polski. Wydawnictwo Naukowe. PWN. Warszawa.
- Matuszkiewicz J.M. (red), 2007. Geobotaniczne rozpoznanie tendencji rozwojowych zbiorowisk leśnych w wybranych regionach Polski. PAN IGiPZ, Warszawa.
- Matuszkiewicz W., 2007. Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski. PWN, Warszawa.
- Pawlaczyk P. (red.), 2009. Natura 2000 - Niezbędnik leśnika. Wydawnictwo Klubu Przyrodników. Świebodzin.
- Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 - podręcznik metodyczny T. 5. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.
- Raport o stanie środowiska województwa podlaskiego 2015 - BMŚ Białystok 2016,
- Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2017 – 2020 z perspektywą do 2024 r., 2016 r.,
- Program Ochrony Środowiska Powiatu Sokólskiego na lata 2010 – 2013, Sokółka, grudzień 2009 r.,
- Program Ochrony Środowiska dla Gmin objętych dokumentacją urzędzeniową;
- Siedliskowe Podstawy Hodowli Lasu, 2004. Ośrodek Rozwojowo-Wdrożeniowy Lasów Państwowych w Bedoniu.
- Strategia rozwoju Województwa Podlaskiego na lata 2014 – 2020 (z perspektywą do 2030 r.), Lublin 2014;
- TAXUS UL, 2016. Uprozczone Plany Urządzenia Lasu dla obrębów ewidencyjnych Miast i Gmin Dąbrowa Białostocka, Suchowola, Sokółka oraz Gminy Nowy Dwór, na okres od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2028r., Warszawa 2018;
- Zasady Hodowli Lasu, 2012. Ośrodek Rozwojowo-Wdrożeniowy Lasów Państwowych w Bedoniu.
- Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku dotyczące ustanowienia planów zadań ochronnych dla Obszarów natury 2000;

Strony internetowe:

- <http://monitoringptakow.gios.gov.pl/baza-danych>
- <http://www.encyklopedia.lasypolskie.pl/>
- <http://natura2000.gdos.gov.pl/>
- <http://crfop.gdos.gov.pl/>
- <http://epsh.pgi.gov.pl/epsh/>
- <http://www.gdos.gov.pl/publikacje>
- <http://www.gios.gov.pl/pl/stan-srodowiska/monitoring-przyrody>
- https://www.nid.pl/pl/Informacje_ogolne/Zabytki_w_Polsce/rejestr-zabytkow/zestawienia-zabytkow-nieruchomych/
- <http://www.iop.krakow.pl/ias/problem>

Kierownik projektu: Maciej Lewandowski
Autor: Marta Sekrecka